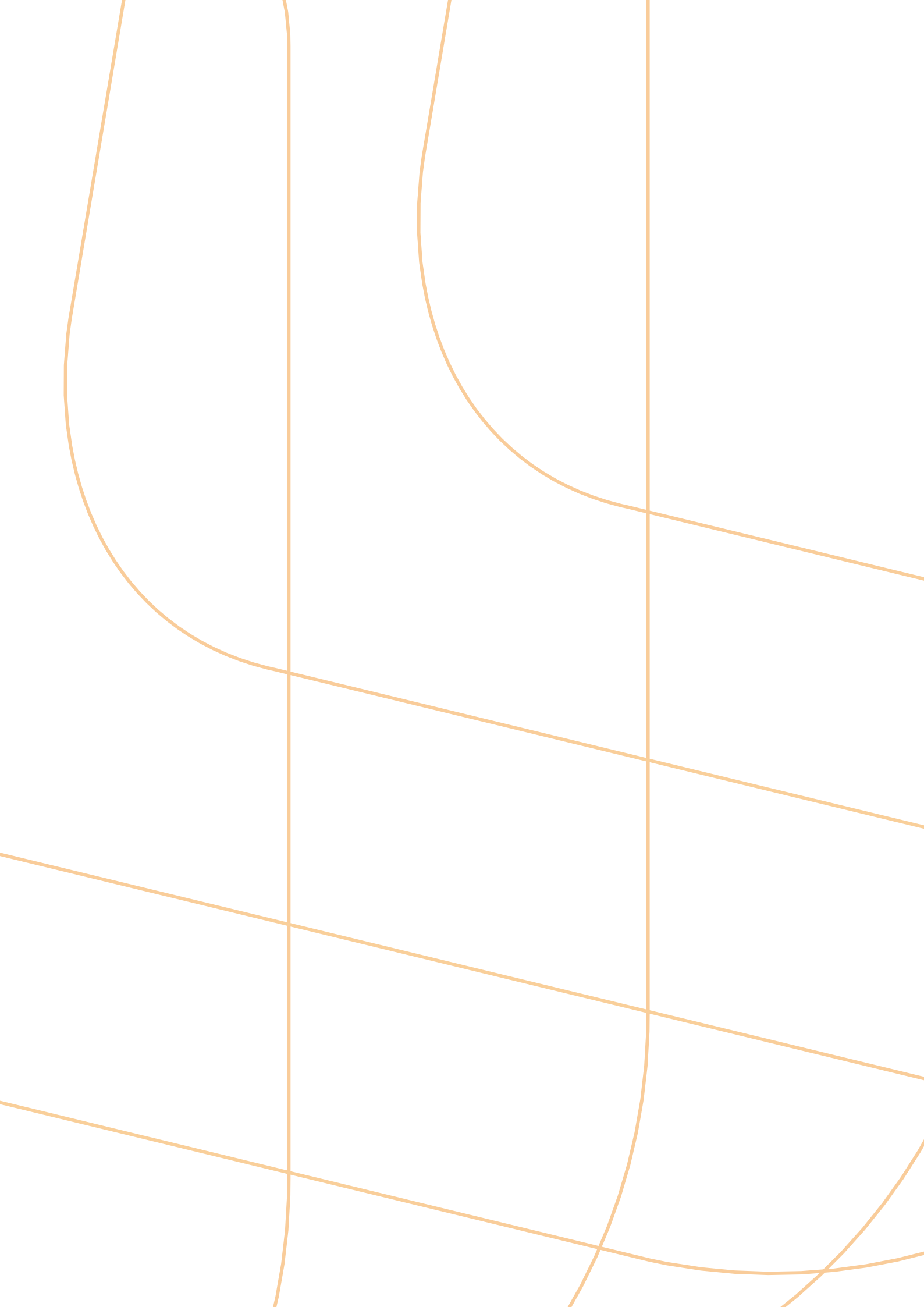

144. regnskapsår

Årsrapport 2022

Innhold

2022 – et år med uro.....	4
Dette er Fana Sparebank.....	6
Bankens viktigste aktiviteter i 2022	10
Engasjerte ansatte og kunnskapsutvikling ..	28
Årsberetning.....	30
Redegjørelse for foretaksstyring	49
Nøkkeltall	54
Regnskap og noter.....	55
Alternative resultatmål (APM).....	133
Revisors beretning	134
Erklæring fra styret.....	139
Klimarelatert risiko – TCFD	140
Rapportering Samfunnsansvar og ESG.....	144

2022 – et år med uro

Året 2022 vil bli husket som nok et ekstraordinært år for den globale økonomien, preget av betydelig uro og usikkerhet. Ved inngangen til 2022 var den økonomiske veksten endelig begynt å ta seg opp igjen. Samfunnet var i ferd med å gjenåpnes etter nesten to år med pandemi. Så kom Russlands invasjon av Ukraina den 24. februar 2022, og rystet hele verden. Det satt også en brå stopp for den gryende økonomiske veksten. Ringvirkningene av krigen har vært store. Krigen førte blant annet til et enormt inflasjonspress med økte energi- og matvarepriser, som gjennom hele året påvirket økonomien og renteutviklingen i Norge og resten av verden.

Krigen førte også til at vi ble vårt samfunnsansvar bevisst for tilrettelegging og hjelp til ukrainske flyktninger som kommer til Bergen. Banken ansatte tidlig en ukrainsk person med flyktningstatus. Hun har vært en viktig ressurs for banken, og har gjort det lettere for ukrainske flyktninger å etablere kundeforhold i Fana Sparebank. Ved utgangen av året hadde banken 195 ukrainske kunder. I løpet av 2022 har banken gitt 1,2 millioner kroner i støtte fra bankens gavefond til ulike formål og aktiviteter knyttet til Ukraina. Dette gjelder alt fra hjelp til ukrainske flyktninger i vårt nærmiljø, til bidrag til humanitært formål i Ukraina.

Den økonomiske uroen og stigende renter har gjort det spesielt krevende for noen kunder. I slike situasjoner er det ekstra viktig med et nært og åpent forhold til banken. Vi opplever at vi har vært den nære og gode relasjonsbanken for kunder som har hatt behov for tett kontakt gjennom året. Men, på tross av et krevende år, har banken gjennom 2022 likevel styrket kredittkvaliteten i utlånsporteføljen og kan ved utgangen av året vise til et historisk lavt misligholdsnivå.

I 2022 kunne Fana Sparebank endelig «banke på døren» igjen. Det var med stor entusiasme at vi ved inngangen til året fikk vår rullende mobilbank på veien igjen. Dette var et etterlengtet tilbud under Covid; ikke minst blant våre eldre og ikke-digitale kunder. Vi kjører hjem til de kunder som ønsker å få banktjenestene levert på døren. Dette er et tilbud banken har hatt siden begynnelsen av 2016. Med unntak av Covid, har bilen vært på veien hver eneste dag.

En viktig milepæl for Fana Sparebank i 2022 var at banken delte ut kundeutbytte for første gang. Banken har en stolt tradisjon med å gi tilbake til samfunnet og støtte lokale formål. Dette har vært en viktig del av bankens rolle gjennom generasjoner. Med utdeling av kundeutbytte ønsker vi å gi tilbake og dele noe av overskuddet direkte med

alle bankens kunder, både person- og bedriftsmarkedskunder. Tilbakemeldinger vi har fått fra kunder gir uttrykk for at kundeutbyttet er godt mottatt og verdsatt.

Fana Sparebank inngikk distribusjonsavtale med Eika Forsikring AS som ny leverandør av forsikringsprodukter til sine kunder fra 1. september 2022. På samme tidspunkt avsluttet vi vårt samarbeid med Frende Forsikring og solgte bankens resterende aksjer i Frende Holding AS. Dette var et viktig strategisk valg for banken. Med Eika Forsikring har banken fått en forsikringsleverandør med gode forsikringsprodukter og enkle digitale løsninger, og som ønsker å bidra til vekst og utvikling i lokalsamfunnet.

Vi skal tenke bærekraft i hverdagen. I alle beslutninger og valg, store som små, er bærekraft en naturlig del av vårt tankesett. Gjennom 2022 har det blitt satt et skjerpet fokus på hvordan vi integrerer bærekraft i vår egen organisasjon. Vi har spisset de strategiske målsettingene. Ved å ha en helhetlig tilnærming til bærekraft legger det føringer for hvordan vi skaper verdifulle kundeopplevelser, hvordan vi leverer resultater, hvordan virksomheten drives, og hvordan vi samarbeider med hverandre og bidrar i samfunnet. Vi nådde to viktige milepæler i 2022 når det gjelder kartlegging av klimarelaterte forhold. For første gang har vi fått data som beskriver klimarisiko i utlånspor-teføljen, det være seg risiko knyttet til fremtidig havstigning, skred- og flomfare og annet. Videre har vi fått betydelig høyere kvalitet på estimatene for klimagassutslipp for eiendommer vi belåner. Dette er informasjon som vi vil bruke til å hjelpe og motivere våre kunder til å gjøre gode klimavalg i fremtiden. Vi har satt forpliktende og ambisiøse mål for reduksjon av klimafotavtrykket, og skal bli en netto nullutslippsvirksomhet innen 2050. Vi må være åpne på at vi med dagens kunnskap ser at det blir svært krevende å nå disse målene. Det viser at vi vil stå overfor krevende valg og tilpasninger for å nå dem.

Vi opplever at bærekraft i økende grad blir en del av lovkravene banken skal etterleve. Åpenhetsloven er et godt eksempel på dette. Vi har i løpet av det siste halvåret tatt grep for å etablere gode strukturer for hva som er viktig for oss i innkjøpsprosesser og hva som må hensyntas i valg og oppfølging av leverandører og forretningspartnere. Bankens samarbeid med Raftostiftelsen og deltagelse i Future Proof kan i den

anledningen fremheves, og har bidratt til utvikling av verdifull kompetanse hos oss.

Fana Sparebank har en robust forretningsmodell, og banken har, på tross av turbulente tider, kommet styrket igjennom 2022. Resultatmessig leverte banken et sterkt økonomisk resultat i fjor, med et resultat før skatt på 276 millioner kroner, og 226 etter skatt. Det er en forbedring på 108 millioner kroner. Resultatet gir en egenkapitalavkastning etter skatt på 8,1 prosent i 2022. I nominelle kroner er resultatet det beste i bankens 144-årige historie.

Fana Sparebank er i tillegg godt kapitalisert, med en ren kjernekapital på 20,5 prosent ved utgangen av 2022. Med en uvektet egenkapitalandel på 9,4 prosent er banken en av de mest solide sparebankene i Norge. Dette gir banken en god kapasitet for videre vekst og utvikling.

Et annet viktig aspekt for Fana Sparebank er å skape og opprettholde et godt arbeidsmiljø for våre ansatte. Å være en attraktiv arbeidsgiver er viktig, slik at vi kan beholde og tiltrekke oss relevant kompetanse. Virksomhetene som topper listen over Norges beste arbeidsplasser kjennetegnes ved at ledelsen fokuserer på medarbeidere og kultur som viktig strategi for å lykkes. Det bygger gjensidig tillit. Utvikling og bevaring av et godt arbeidsmiljø kommer ikke av seg selv, og er et kontinuerlig arbeid som vi må jobbe med hver eneste dag. Vi er stolt over at banken, for femte år på rad, ble Great Place to Work-sertifisert også i 2022. Med en *trust index* på 85 prosent viser dette at våre ansatte trives og engasjerer seg i sitt arbeid.

Vi går inn i en spennende periode som fortsatt er preget stor usikkerhet. Fana Sparebank har et solid fundament basert på sterke kunderelasjoner, god kredittkvalitet, gode digitale løsninger og en sterk markedsposisjon. Dermed er banken godt rustet til å fortsette etterlevelsen av visjonen om å være «Nær der du er».

Lisbet K. Nærø
Administrerende direktør i Fana Sparebank

Dette er Fana Sparebank

Fana Sparebank er en foroverlent, selvstendig sparebank med lange tradisjoner. Vi har en sterk posisjon i lokalmarkedet der vi lever ut vår visjon:

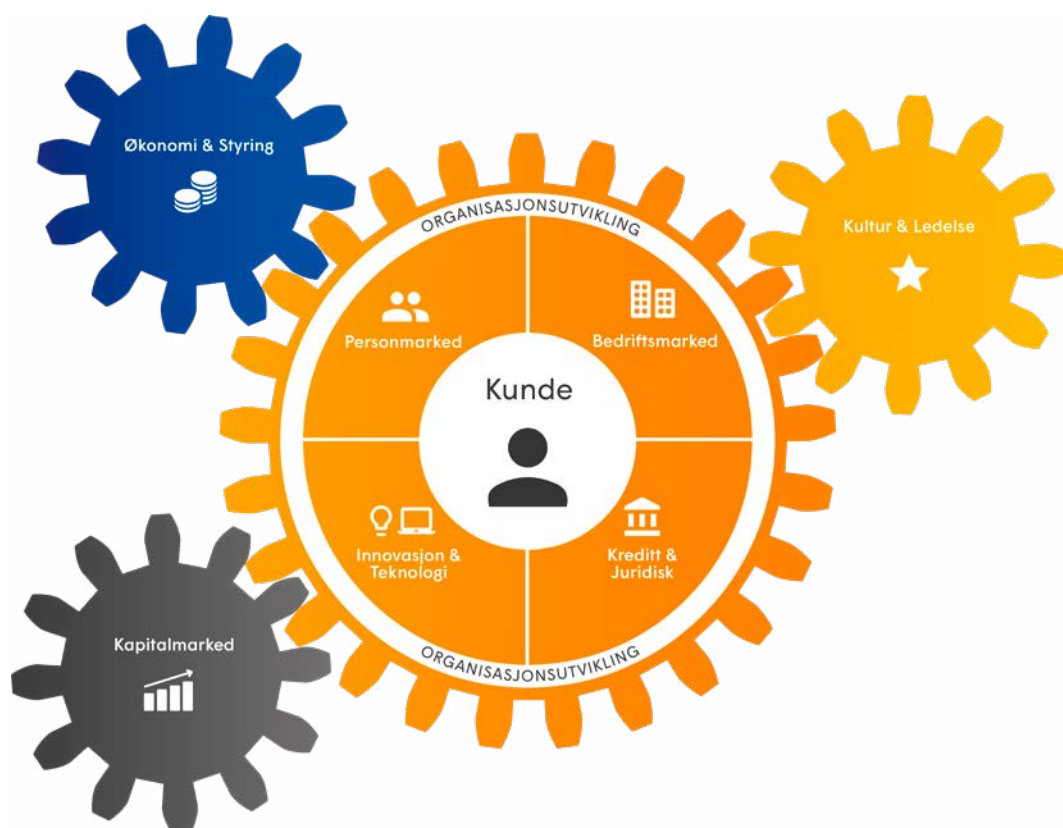
«Nær – der du er»

Personlig service og nære relasjoner til kunden ligger i vår kultur. Verdiene våre ekte, nytenkende og smidig er godt forankret, og etterlevs i hele organisasjonen.

Konsernet består av Fana Sparebank, Fana Sparebank Eiendom og Fana Sparebank Boligkreditt. Hovedkontoret er lokalisert på Nesttun i Bergen. Banken har i tillegg et avdelingskontor i Kaigaten i Bergen sentrum og på Osøyro i Bjørnafjorden kommune. Konsernet forvalter 29 milliarder kroner og har til sammen 133 ansatte.

Kjernevirksomheten i banken er kundetilpasset rådgivning innenfor finansiering, sparing og forsikring. Banken har i tillegg stor vekt på å legge til rette for selvbetjening gjennom digitale kanaler. Vi har i dag en av Norges mest kundevennlige og effektive digitale låneløyper, og vi ser at vi har en betydelig vekst utover Vestland fylke gjennom digitale kanaler. Konsernet har stor suksess med lavpriskonseptene Himla Eiendomsmegling og Himla banktjenester. Selv om de digitale tjenestene er viktige, sørger vi også for at kunder som av ulike grunner bruker analoge tjenester blir ivaretatt.

Fana Sparebank har ambisiøse mål knyttet til bærekraft og samfunnsansvar. Gjennom egne initiativer og tilknytning til nasjonale og internasjonale organisasjoner har banken forpliktet seg til å bidra til at vi skal nå FN's klima- og bærekraftsmål. Vi arbeider for å oppfylle krav til menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø og antikorrupsjon. Dette er krav vi også stiller til våre BM-kunder og leverandører.

Vårt klimafotavtrykk består dels av det vi slipper ut av klimagasser gjennom egen drift, og dels fra våre investeringer og utlånsvirksomhet. Vår aller største utfordring knytter seg til utlånsvirksomheten. Vi har satt som mål at vi skal bli en netto nullutslippsvirksomhet innen 2050. Det betyr at vi må hjelpe våre kunder med energieffektivisering og tiltak som kan redusere, og til slutt eliminere klimapåvirkningen. Vi har ikke alle svarene på hvordan det skal skje, men vi vil utvikle finansieringsprodukter som skal bidra til å motivere våre kunder til å gjøre sitt for at vi skal klare overgangen til et lavutslippssamfunn.

Fana Sparebank har vært en pioner innenfor grønn finansiering ved å være først ute med grønne innskudd til våre kunder, samt utstedelse av grønne obligasjoner med fortrinnsrett i norske kroner og et grønt, ansvarlig lån rettet inn mot pengemarkedets aktører.

Bærekrafts- og klimarisiko vil kunne påvirke bankens finansielle stilling. I 2022 fikk vi kartlagt utlånsporføljes klimarisiko. Det betyr at vi har fått innsikt i hvordan våre utlån kan være utsatt for klimarisiko i form av fremtidig havstigning, eksponering for skred- og rasfare eller kvikkleire. For våre bedriftskunder bruker vi en ESG- og klimarisikomodul som hjelper oss i å identifisere og kartlegge ESG- og klimarisiko i vår næringsutlån. Systemet er første steg til en bedre analyse av våre kunders risiko, som vil ha stor betydning for hvordan vi håndterer bærekraftsrisiko.

Fana Sparebanks samfunnsansvar utøves blant annet gjennom Bærekraft i Bergen som arrangeres hvert år, utdeling av Folkets Bærekraftspris, samt ved støtte og gaver til bærekraftsformål og initiativer lokalt og nasjonalt.

Vår forretningsidé

«Vi skal hjelpe kundene våre å ta gode valg for sin økonomi, samt være en positiv bidragsyter for samfunnet rundt oss.»

Vi ønsker å være en selvstendig og nær sparebank som skaper verdier gjennom å hjelpe kundene til å ta gode valg for sin økonomi. Gjennom en bærekraftig virksomhet og lønnsom drift, gir vi trygghet til våre kunder, ansatte og eiere, samt er en positiv bidragsyter for samfunnet rundt oss.

Vi er lokalbanken mellom de syv fjell og har vi latt oss inspirere av varden på byfjellene i vår logo. Varden utgjør også den overordnede strukturen i vårt strategiske rammeverk. Varden er bygget stein på stein, og viser hvordan systematisk arbeid gir resultater over tid, både for våre kunder og oss som finansinstitusjon. Vi er kundens hjelper og veiviser i hverdagen, hvor vi hjelper kunden med å ta viktige og riktige valg ved store endringer i livet.

Vår visjon – Nær der du er

Vår visjon «Nær der du er» uttrykker selve kjernen i sparebankkulturen gjennom begrepet nær. Nær ved å være til stede og lokal i vårt markedsområde. For oss betyr visjonen å skape tillit og trygghet til kunder, kollegaer og investorer. Det betyr at vi kjenner lokalmiljøet og kundene våre, og vet dermed hvilke behov som oppstår i ulike faser av livet. Vi er tilgjengelig der kunden ønsker å møte oss, enten det er i det digitale, hjemme hos dem eller i våre lokaler. Det skal være lett å komme i kontakt med oss.

Gjennom å være nær og personlig skal vi hjelpe kundene våre å ta gode valg for sin økonomi. Vi strekker oss gjerne det lille ekstra for å lykkes og er proaktive i vårt arbeid. Vi er til stede der kunden er – på kundens premisser, både med hensyn til kanal, timing og teknologi.

Våre verdier – ekte, smidig og nytenkende

Verdiene våre er viktige for oss. De sier noe om hvordan vi er og hva våre kunder og samarbeidspartnere kan forvente av oss.

Vi er ekte

Ekte er en verdi som er kjernen i vårt omdømme og ivaretar selve sparebankkulturen. Vi er nære og personlige. Vi viser interesse for kundene, med høy grad av tillit og integritet. Med lange og stolte banktradisjoner er vi en trygg og solid aktør, og fremstår som ærlige og genuine. Vi opptrer alltid profesjonelt, og moral og etikk står sentralt i alt vi gjør. Hos oss møter kunden ekte og troverdige mennesker med respekt for individuelle behov og ulikheter.

Vi er smidig

Vi er fleksible og tilgjengelig på kundens premisser. Gjennom fleksible løsninger, ønsker vi å tilby kundene mer enn de forventer. Det skal være enkelt å være kunde hos oss. Vi snur

oss raskt og har korte beslutningsveier, dette gir løsningsorientert og smidig kundebehandling. Vi er endringsvillige og løsningsorienterte, og klarer å tilpasse oss de endringer som skjer i bransjen.

Vi er nytenkende

Vi skal være nytenkende i alt vi gjør – vi tør å utfordre og tenker annerledes. Dette gjelder både innen teknologi, forretningsutvikling, arbeidsprosesser, kundeopplevelse og kommunikasjon. For å være et attraktivt valg for kundene, må vi være relevante både gjennom løsning og høy kompetanse. Nytenkende forplikter også i form av å utvikle virksomheten på en bærekraftig måte. Ved å være nytenkende bygger vi et sterkt og godt omdømme for fremtiden.

Vårt strategiske målbilde

Som en selvstendig og nær sparebank har vi en viktig samfunnsrolle. For oss handler samfunnsansvar om å hjelpe våre kunder til å ta gode valg for sin økonomi, gi trygghet til våre medarbeidere og være en positiv bidragsyter for samfunnet rundt oss. Det handler om hvordan vi driver lønnsomt og hvordan vi forvalter vår kapital.

Det strategiske målbildet er delt inn i fem områder. Disse fem områdene er styrende med hensyn til prioriteringer av handlingsplaner og hvordan resultater måles og følges opp.

Great Place To Work

Fana Sparebank ble i 2022 igjen sertifisert som en av Norges beste arbeidsplasser gjennom Great Place To Work. Vi jobber kontinuerlig med å beholde og utvikle det gode arbeidsmiljøet. De ansatte er vår viktigste ressurs, og det er viktig at de trives på jobb.

#KRONER

#KUNDE

#DIGITAL

#FOLK

#SAMFUNN

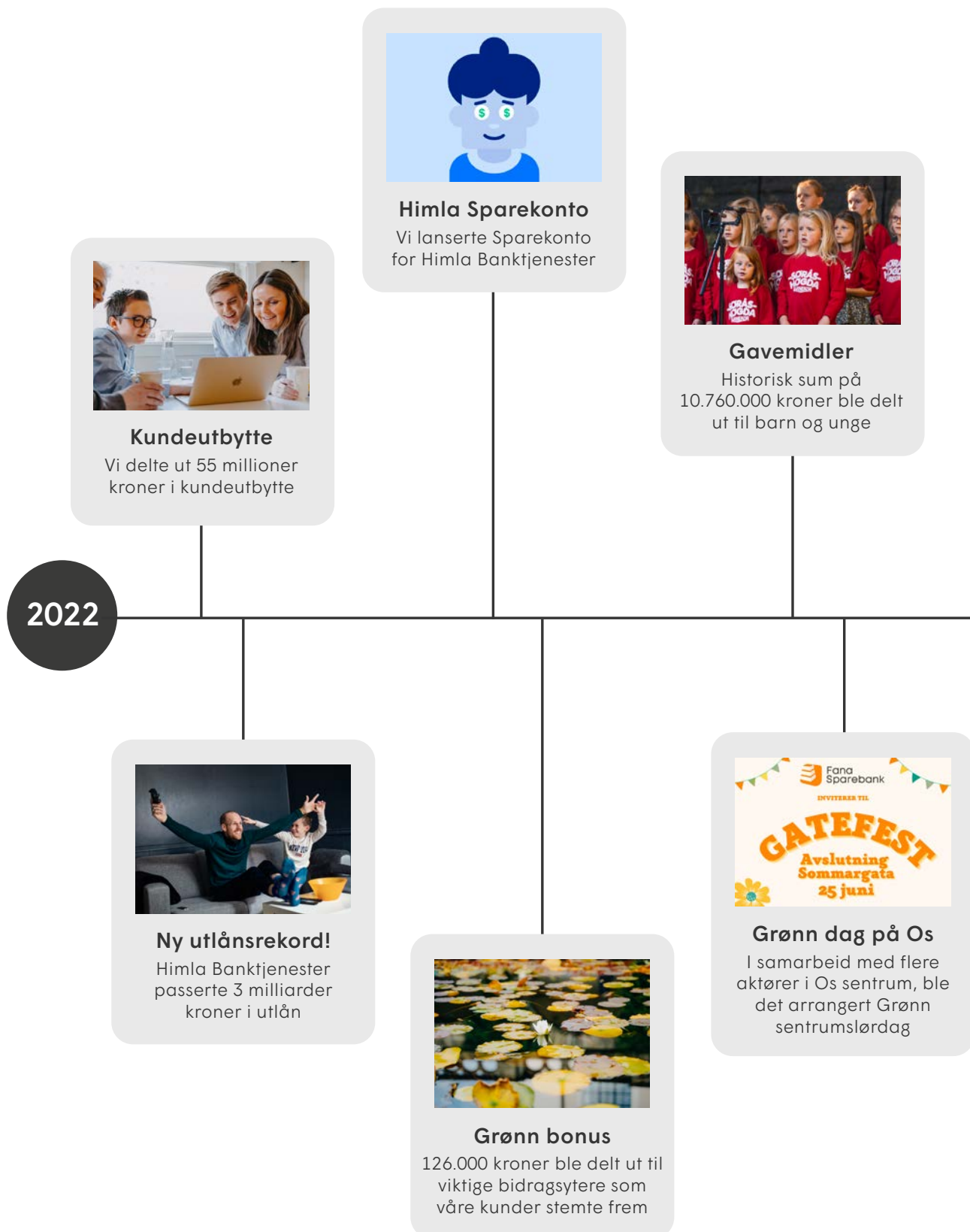

Fana Sparebank

Kaigate
4-8

Bankens viktigste aktiviteter i 2022

Eika Forsikring

Vi inngikk samarbeid med ny forsikringsleverandør

Fargerik November

Vi kuttet all betalt markedsføring og lanserte Fargerik November

Bærekraft i Bergen

10. desember arrangerte vi for fjerde gang Bærekraft i Bergen

One Ocean Expedition

Vi var en av de første partnerne til ekspedisjonen og ga et bidrag på 2 millioner kroner

Klimarisiko

Ny kunnskap om klimarisiko for utlån til bolig

Gavekalas

3.000 barn og unge deltok på minifestivalen i strålende sol i Nygårdsparken

Grønt ansvarlig lån

Norges første Grønne ansvarlige lån ble utstedt

Fana Sparebank gir kundeutbytte

Kunde, men ikke kun det. I 2022 delte Fana Sparebank for første gang ut kundeutbytte til sine kunder. Utbytte var basert på både innskudd og boliglån, og totalt ble det delt ut mer enn 55 millioner kroner i kundeutbytte.

Utbetalingen representerte full utdeling etter ordningen, og enkeltkunder fikk opptil 8.000 kroner basert på innskudd og boliglån. Kundeutbytte er en måte å oppfylle Fana Sparebank sitt samfunnsoppdrag på. I løpet av sine 140 år har Fana Sparebank vært en viktig bidragsyter i lokalsamfunnet, og vi deler hvert år ut flere millioner til ulike kategorier i lokalmiljøet. Både barn og unge, personer som har gjort noe bra for andre, bedrifter og organisasjoner innen bærekraft og virksomheter i regionen. Nå ønsker banken også at kundene skal få ta del i overskuddet direkte.

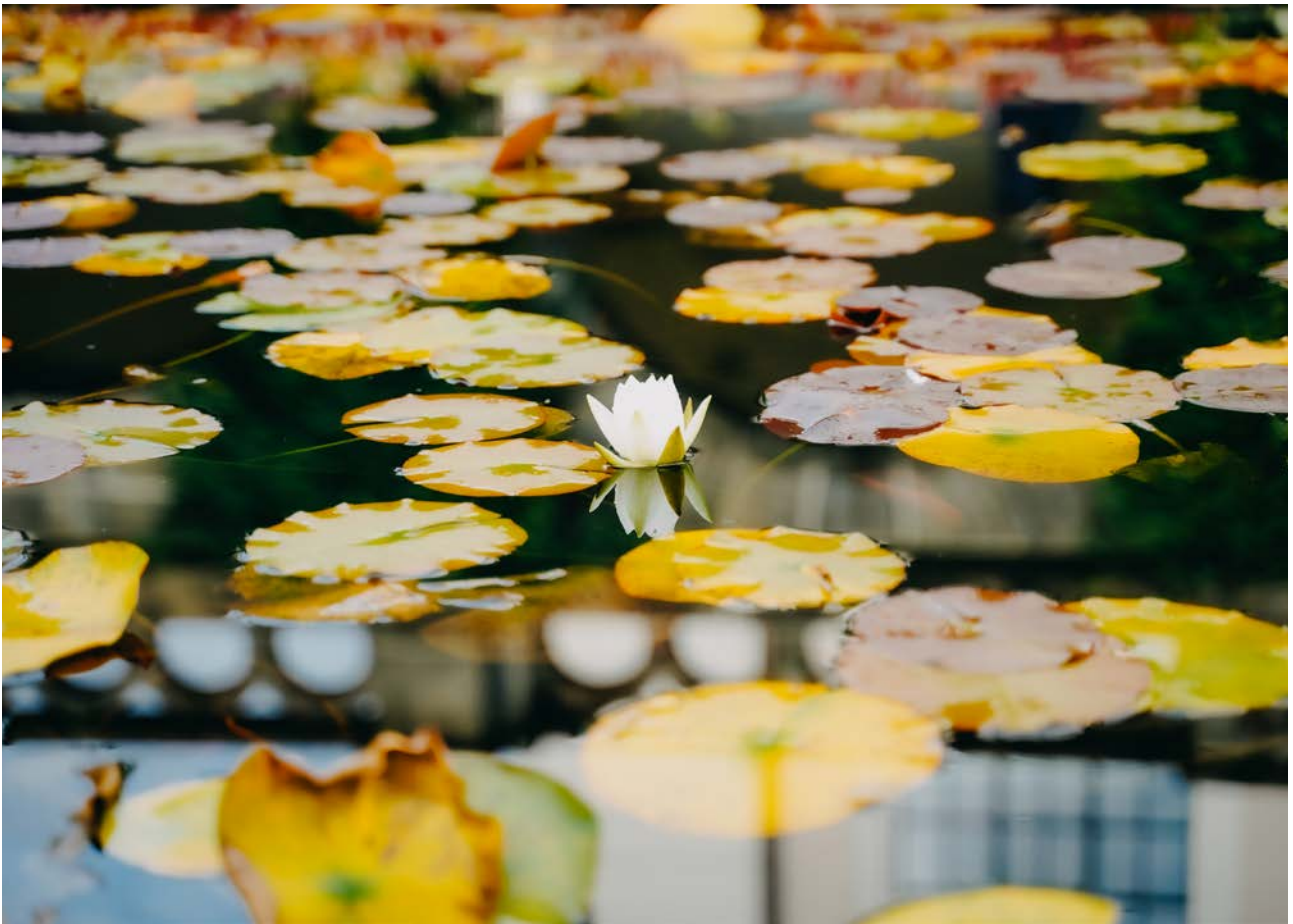
Kundeutbyttet gjaldt for 2021, og ble utbetalt til kunder våren 2022 – uavhengig av om de fremdeles var kunde i banken eller ikke. Det ble delt ut utbytte både for innskudd og utlån, for inntil 2 millioner kroner.

Himla Banktjenester passerte tre milliarder i utlån

En ny milepæl ble nådd første halvår av 2022, med hele tre milliarder i utlån. Lavpriskonseptet, utviklet av Fana Sparebank, har siden oppstart vært en viktig bidragsyter til at Fana Sparebank har hatt god vekst i boliglånsmarkedet.

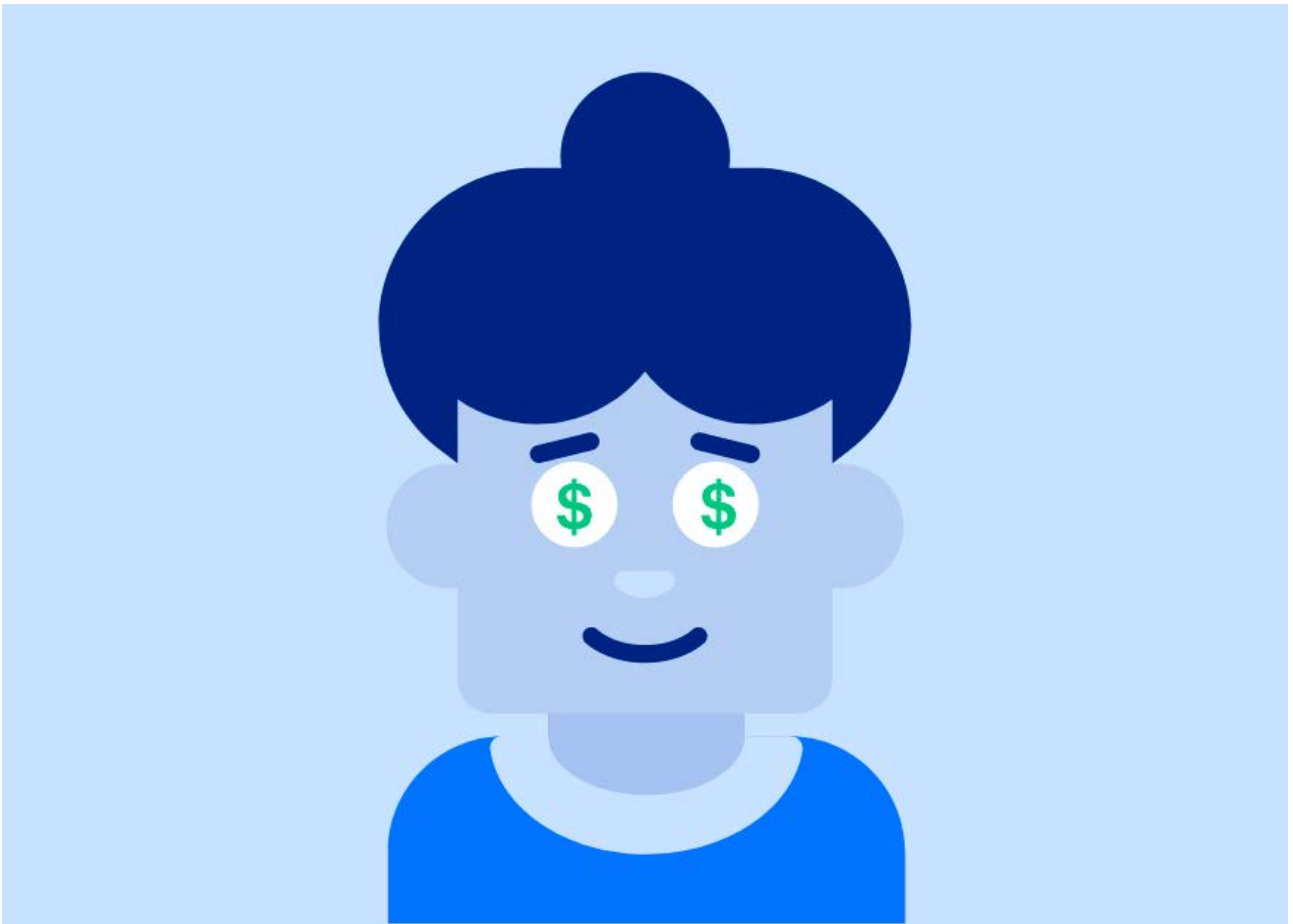
Hovedvekten av kundene til Himla Banktjenester kommer fra Østlandet, men vi har også kunder fra hele landet i vår kundeportefølje. Med enkle digitale løsninger kan kunder fra hele Norge bli kunde i Himla Banktjenester, som har som ambisjon om å alltid ligge på pallen.

Utdeling av grønn bonus

Gjennom produktet grønne innskudd deler kunder sammen med Fana Sparebank ut en årlig grønn bonus til formål som kundene er med på å bestemme. Med grønne innskudd er kundene våre med og bidrar til en mer bærekraftig utvikling. I våre grønne bankprodukter får kundene litt lavere rente enn andre spareprodukter, og differansen blir satt av til et eget fond. Banken dobler bidraget som er kommet inn, og midlene blir satt av til grønn bonus for gode formål innenfor FNs bærekraftsmål.

I 2022 ble grønn bonus delt ut til viktige bidragsyttere som våre kunder selv har stemt frem. Organisasjonene som mottok støtte var Familiestøtten, Nesttunvassdragets venner, Support not Protect, Rein by og PitStop. Beløpet som ble delt ut ble fordelt ut i fra antall stemmer som ble gitt til de ulike organisasjonene. Totalt ble det delt ut 126.000 kroner.

Nyhet! Himla sparekonto

I mai gikk vi på luften med Himla Sparekonto, med høy rente fra første krone. Ved utgangen av året hadde nær 1.600 kunder opprettet kontoen, med innskudd på hele 344 millioner kroner.

Sparekontoen er en del av satsingen til videreutvikling av Himla konseptet, hvor vi tilbyr god rente på både boliglån og innskudd.

Historisk stor utdeling til barn og unge

I 2022 hadde vi nok en gang rekord i antall søkere og dermed også en rekordutbetaling i gavemidler til barn og unge. Hver dag legges det ned utallige timer frivillig arbeids- og dugnadsinnsats i lokalmiljøet.

Alle disse timene bidrar til å gi barn og unge en god oppvekst. Gjennom gavekonseptet Barn og unge ønsker vi det samme: å bidra der det finnes mer enn nok av engasjement og vilje – men der økonomisk støtte trengs. I 2022 har vi mottatt historisk mange søknader, hele 1.589, og dermed har vi også delt ut en historisk høy sum på 10.760.000 kroner!

Grønn sentrums- lørdag på Os

I samarbeid med flere aktører i Os sentrum, ble det arrangert Grønn sentrumslørdag, hvor Fana Sparebank var aktiv deltaker gjennom hele dagen. Arrangementet var åpent for alle og inneholdt aktiviteter for store og små. Det var fokus på bærekraft og hele Os sentrum ble omgjort til et brukt marked med blant annet bytte av klær, redesign etc.

Fana Sparebank stilte med Tidi-appen og satte fokus på FNs Bærekraftsmål gjennom en aktivitets- og informasjonsløype. Arrangementet ble avsluttet med konsert med artisten Daniel Kvammen.

Gavekalas – minifestival for barn og unge

Som en del av Barn og unge gavekonseptet arrangerer vi Gavekalas – en minifestival for barn og unge. Formålet med festivalen er å sette fokus på alle lag og foreninger som mottar gavemidler fra Fana Sparebank. På arrangementet involveres barn i aktiviteter og fremføringer, og det var over 3.000 barn og unge som deltok på arrangementet i strålende sol i Nygårdsparken.

Nytt samarbeid med ny forsikringsleverandør

Høsten 2022 ble det offentliggjort at vi inngikk samarbeid med Eika Forsikring, og allerede fra 1. september kunne banken tilby forsikring gjennom sin nye samarbeidspartner.

Gjennom det nye samarbeidet med Eika forsikring kan Fana Sparebank tilby sine kunder et bredt produktspekter innenfor forsikring, med konkurransedyktige priser, gode vilkår, og med et av markedets beste selvbetjente løsninger.

One Ocean Expedition og Fana Sparebank

Lehmkuhl-ekspedisjonen har gjort en viktig kartleggingsjobb om havets tilstand på alle verdenshav. Det har aldri vært gjort før, og under reisen har de gjort interessante funn. Skipet reiste ut på en 20 måneders jordomseiling den 20. august i 2021. Ekspedisjonen er en del av FNs offisielle havtiår. Målet med ekspedisjonen var «å skape oppmerksomhet og dele kunnskap om havets viktige rolle, for en bærekraftig utvikling i et globalt perspektiv».

For å få til denne ekspedisjonen var Statsraad Lehmkuhl helt avhengig av partnere som kunne finansiere turen, samt at de forskjellige toktene ble fylt opp med relevante temaer og medseilere. Fana Sparebank var en av de første partnere som ble med og vi ga et bidrag på 2 millioner kroner.

Vi kuttet all betalt markedsføring og lanserte Fargerik November

Ved å sette fokus på gjenbruk og sirkularitet ønsket vi å ta avstand fra kjøpepresset, og inviterte samtidig andre bedrifter til å delta på Fargerik November, som ble lansert som en motvekt til Black Friday og tilsvarende tilbudskampanjer. Pengene som ble spart ved å kutte ut all betalt annonsering ble gitt som gavemidler til Loppeliten, et gjenbrukskonsept i Fyllingsdalen som tilbyr kjøp og salg av brukte barneklær og utstyr.

Norges første Grønne ansvarlige lån

Fana Sparebank har vært en pioner innen grønn finansiering i det norske pengemarkedet. Med forankring i bankens rammeverk for Grønn finansiering har vi gjennomført en vellykket utstedelse av Norges første Grønne ansvarlige lån. Lånet på 200 millioner kroner ble ved lanseringen nær tre ganger overtegnet, og oppnådde en meget god pris for banken. Det gir et godt utgangspunkt for videre finansiering av grønne utlån til bankens kunder.

Bærekraft i Bergen ble arrangert for fjerde gang

Lørdag 10. desember arrangerte banken for fjerde gang Bærekraft i Bergen, en opplysningskampanje for FNs bærekraftsmål. Løypen var lik som tidligere år, med start fra Fløibanen nedre stasjon, og opp til Skansen Brannstasjon

Sammen flere organisasjoner og samarbeidspartnere lyste vi opp Bergen by for å minne store og små at hvis vi alle gjør litt, kan vi sammen nå bærekraftsmålene innen 2030. I løypen var det plassert ut lysende bærekraftskuber, og underveis var det underholdning med både sang, dans og teater. Arrangementet ble avsluttet med konsert på Vågsallmenningen, med blant annet underholdning fra Fargespill, Sondre Lerche og Lars Vaular. Under arrangementet ble det også delt ut Folkets pris, som gikk til Regnbuedagene i Bergen.

Ny kunnskap om klimarisiko for utlån til bolig

Endringer i klimaet kan bety økt risiko for skade på eiendom. Det er dårlig nytt for både eiere og banken. Kartlegging av slik risiko bidrar til verdifull kunnskap om fremtidige utfordringer.

Fysisk risiko fra klima og værrelaterte hendelser inndeles i to grupper; akutt og kronisk.

Den akutte risikoen er knyttet til stormer og ekstreme værhendelser, eksempelvis styrtregn, flom, skred og tørke.

Den kroniske risikoen er knyttet til de langsiktige virkningene av klimaendringer. Eksempler på kroniske risikoer er havnivåstigning, områder som blir uegnet for matproduksjon og økt årlig nedbørsmengde.

Det er gjort beregninger av den samlede klimarisikoen i boligutlånsporteføljen med ulike scenarioer for havnivåstigning, flom, skred og kvikkleire. Omtrent 18 prosent av utlånene er eksponert for klimarisiko i én eller annen form.

Slike hendelser kan potensielt føre til finansielle tap og redusere verdien av eiendeler og kredittverdigheten til kunder.

Ledergruppen

REGNSKAPSÅRET 2022

Lisbet K. Nærø

Administrerende direktør

Lisbet K. Nærø har vært administrerende direktør i Fana Sparebank siden våren 2014. Hun har lang erfaring fra lederstillinger innen finans og transportsektoren. Blant annet har hun vært konsernsjef i Tide ASA, administrerende direktør i BN Bank ASA, konserndirektør i Sparebank 1 SR-Bank, BNR / Fjord Line AS og Sparebanken Vest.

Lisbet er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole og har MBA fra University of Central Florida, samt tilleggsutdannelse fra det juridiske fakultet i Bergen og Harvard Business School.

Oddgeir Timberlid

Økonomidirektør

Oddgeir Timberlid har vært ansatt i banken siden 2008, og begynte i stillingen som leder for økonomi og styring våren 2011. Han har tidligere vært banksjef og leder i konsernregnskapsavdelingen i Christiania Bank og Kreditkasse og i revisjonsavdelingen hos EY og Deloitte.

Oddgeir er siviløkonom og statsautorisert revisor fra Norges Handelshøyskole.

Kim Fordyce Lingjærde

Finansdirektør kapitalmarked

Kim har vært ansatt som leder av kapitalmarked i banken siden 2005. Han har 35 års erfaring fra ulike stillinger innen bank og finans, bl.a. fra Bergens Skillingsbank/ Bergensbanken, der han var administrasjonssjef og hadde ansvar for IR.

Kim er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole med ferdypning innen finans, informasjonssystemer og regnskap.

Bjarne Amundsen

Direktør kreditt og juridisk

Bjarne Amundsen har vært ansatt i banken siden 1997, og ble kredittsjef høsten 2014.

Han har tidligere vært nestleder for bedriftsmarked, og er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole.

Ann Kristin Thue Tveit

Direktør personmarked

Ann Kristin Thue Tveit begynte i Fana Sparebank i 2018, og har vært leder for kontoret på Straume og Nesttun. Hun tiltrådte som leder for personmarked i Fana Sparebank januar 2020. Ann Kristin har blant annet vært leder for personmarkedet i Danske Bank, Hordaland og har ledet avdelingen for fiberleveranse i Eitel Networks.

Hun er utdannet diplommarkedsfører fra BI og har tilleggsutdannelse fra Norges Handelshøyskole, Høyskolen Kristiania og Columbia University, New York.

Pål K. Haugetun

Direktør bedriftsmarked

Pål K. Haugetun tiltrådte som stillingen som direktør Bedriftsmarked i 2020 og har vært ansatt i banken siden 2016. Han har tidligere vært nestleder og leder for bedriftsmarked i Fana Sparebank, og har erfaring fra Innovasjon Norge, Sparebanken Vest og Inter Revisjon.

Pål er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole, Breinstruktør og vinterturleder i Bergen og Hordaland Turlag.

Marit Thomassen Liland

Direktør organisasjonsutvikling

Marit tiltrådte stillingen som direktør organisasjonsutvikling i juni 2020. Hun har lang ledererfaring fra blant annet Telenor, hvor hun har arbeidet med større utviklings- og endringsprosesser. Marit har også jobbet som HR direktør Europa for Kinect Energy (tidligere Bergen Energi).

Marit er utdannet cand.mag. i humanistiske fag, og har tilleggsutdannelse i arbeid- og organisasjonspsykologi, prosjektledelse samt ulike sertifiseringer og kurs innen coaching, ledelse og typeanalyse.

Innovasjon og teknologi

Tone Merethe Gamlemshaug var ansatt i stillingen frem til desember 2022.

Inge Ådland er ansatt som ny direktør innovasjon og teknologi, med tiltredelse i 2. kvartal 2023. Han kommer fra stillingen som direktør for teknologistrategi i Deloitte. Ådland er utdannet fra NTNU og har bred erfaringsbakgrunn fra utvikling og informasjonsteknologi.

Medlemmer av styret

REGNSKAPSÅRET 2022

Styret i Fana Sparebank (fra venstre): Svein Ove Kvalsund, Hanne Magnussen, Kjerstin Fyllingen, Peter Frølich, Jannikke Hannevik, Arnt Hugo Knudsen, Arnstein Bjørke (fast møtende varamedlem)

Medlemmer av styret og valgkomité

Styret

Peter Frølich (leder)
Kjerstin Fyllingen (nestleder)
Jannikke Hannevik
Svein Ove Kvalsund
Arnt Hugo Knudsen (ansattes rep.)
Hanne Magnussen (ansattes rep.)

Varamedlemmer

Arnstein Bjørke (1. vararep.)
Espen Bogsnes (ansattes rep.)
Benedicte H. Pedersen (ansattes rep.)

Generalforsamlingens valgkomité

Anne-Merete Ask (leder)
Bjørn-Frode Schjelderup
Stine Monica Fjeldstad
Geir Mikalsen
Johnny Andberg (ansattes rep.)

Varamedlemmer

Pål Ivarsøy
Nina Askvik
Atle Heimdal (ansattes rep.)

Medlemmer av generalforsamlingen i Fana Sparebank

Kundevalgte

Marianne S. Herland
Brigitte Sørheim
Nina Askvik
Bjørn-Frode Schjelderup
Sonia Faaland
Helene Tefre
Anne Gro Storheim Hellsten
Pål Ivarsøy
Anne-Merete Ask
Eva-Kristin Sæthre Tvedt
Bjørn Hilmar Baug
Tormod Raa
Kjersti Hartvedt
Geir Mikalsen

Varamedlemmer

Anne Carlsen
Stein Walle
Joachim Kaufmann
Knut Cook Bratland

Samfunnsrepresentant

Marit Warncke

Varamedlem

Stine Monica Fjeldstad

Ansattes medlemmer

Rita Husebø
Johnny Andberg
André Hornæs
Alexander Gundersen
Atle Heimdal

Varamedlemmer

Isabell Thunem
Aase Gjerdal
Simon G. M. Teweldemedhin

Engasjerte ansatte og kunnskapsutvikling

Fana Sparebank jobber for å inspirere og engasjere ansatte til å bli endringsagenter. Det innebærer at alle må gjøre en innsats og at banken skal stå sammen som en organisasjon for å løse bærekraftsutfordringene. For å få dette til er kompetanseutvikling sentralt. Banken legger forholdene til rette for å motivere medarbeiderne til å delta på aktiviteter som støtter opp under egne så vel som bankens bærekraftsmål.

Frivillighet

Mange medarbeidere i Fana Sparebank er aktive deltagere i frivillige organisasjoner og organisasjoner som driver velde- dig virksomhet. Banken gir medarbeiderne fri inntil to dager i året til å engasjere seg i slikt arbeid, til gagn for samfunnet.

Sponsoraktivitet og samarbeid

FNs bærekraftsmål krever systemendring som må løses gjennom partnerskap mellom private virksomheter og det

offentlige og samfunnet. Fana Sparebank og Fana Sparebank Eiendom støtter sine samarbeidspartnere i form av gave- og sponsormidler. Organisasjonene som sponses har til felles at de alle er sosialt og samfunnsmessig verdifulle prosjekter.

For regnskapsåret 2022 var de største samarbeids- og sponsoravtalene følgende lag og organisasjoner; Fana IL fotball, Nore Neset IL, Bergen og Hordaland Turlag, Kirkens bymisjon, Åsane Håndball, Salgs- og reklameforeningen, KIL-fond Bergen Omegn, Bergen Vest Svømmelag og VilVite Bergen Vitensenter.

Kirkens bymisjons strikkedugnad

Hvert år deltar banken i Kirkens bymisjons strikkedugnad. Det er mange som trenger gode og varme plagg for vinteren. I 2022 var strikkedugnaden rettet inn mot bruk av restegarn til å strikke luer, skjerf, genser, sokker og votter.

Rydding rundt Nesttunvatnet

I samarbeid med Nesttunvassdragets Venner blir bredden av Nesttunvatnet og nærområdet ved bankens hovedkontor ryddet for plast og skrot. Ryddeaksjonen i 2022 var den femte i rekken, og det er dessverre fortsatt behov for å gjennomføre en årlig aksjon for å holde området fritt for plastavfall og skrot som kommer flytende med elven eller blir båret med vinden. Aksjonen gjennomføres med frivillige deltagere fra banken.

Rosa sløyfe

I 2022 deltok 30 ansatte på Rosa sløyfe-løpet. Aksjonen sprer informasjon og øker kunnskapen om brystkreft. Banken dekker deltageravgiften, der halvparten av beløpet går uavkortet til Rosa Sløyfe-aksjonen.

Bærekraft i Bergen

Fana Sparebank arrangerer Bærekraft i Bergen i samarbeid med Bergen Næringsråd. Arrangementet er et stort publikumsarrangement der publikum inviteres til å gå en løype der alle FNs 17 bærekraftsmål presenteres av ulike organisasjoner, foreninger og selskaper som har en direkte tilknytning til de enkelte mål. Arrangementet avsluttes med en friluftskonserter på Vågsalmenningen. Bærekraft i Bergen gjennomføres med et stort antall frivillige fra banken.

Bysykler

Alle ansatte i Fana Sparebank som benytter seg av Bergen kommunes Bysykler får dekket abonnementet av banken.

Bergen Bysykkel

En juletradisjon

Fana Sparebank Eiendom har et samarbeid med KIL fond Bergen Omegn. KIL Fond er en veldedig organisasjon som tilbyr hjelp til de som trenger litt ekstra støtte i hverdagen. Det er et lavterskelfilbud til lavinntektsfamilier i Bergen og omegn som drives av frivillige. Alle medarbeiderne ved eiendoms-selskapet deltok frivillig og bidro til anskaffelse, pakking og utkjøring av ulike varer til familier i vanskelige situasjoner. Et samarbeid og juletradisjon som utgjør en forskjell.

Som et ekstra bidrag ble den årlige julegaven til ansatte i Fana Sparebank gitt til KIL-fond, øremerket innkjøp av julemat. Bidraget var på 180.000 kroner.

Årsberetning

1 Året i sammendrag

Fana Sparebank presenterer med dette sitt 144. årsregnskap.

Fana Sparebank er en lokal, frittstående sparebank med en solid markedsposisjon i Bergen. Banken har etablerte verdier der samfunnsansvar, bærekraft og ESG bygger på et fundament av finansiell stabilitet og resultater.

Årsrapporten viser etter styrets mening at Fana Sparebank fremstår med et godt finansielt resultat for 2022, og fremgang innen områdene samfunnsansvar og ESG.

2022 ble sterkt preget av hendelser som har påvirket rammebetingelsene for bankvirksomheten. Ved inngangen til året var økende inflasjon og normalisering av rentenivået etter pandemien allerede på dagsorden. Krigsutbruddet i Ukraina skapte sterk uro på alle områder, herunder også i finans- og energimarkedene.

Organisasjonen settes på prøve, og i den sammenheng er det særlig tilfredsstillende at de gode resultatene fra medarbeiderundersøkelsen Great Place To Work er opprettholdt i en tid der arbeidsforholdene utfordres.

Banken bruker betydelige ressurser på å opprettholde en sterk innovasjonskraft, noe Himla Banktjenester representerer på en god måte. Med Himla har Fana Sparebank en heldigital løsning som gir kunder en reell mulighet til å bruke en ren selvbetjent bankløsning med tilsvarende gode vilkår. Samtidig ivaretas finansiell inkludering slik at kunder som ikke kan benytte digitale kanaler får dekket sine behov for banktjenester.

Fana Sparebanks relevans som aktiv bidragsyter i et moderne samfunn vil defineres på flere plan. Kompetanse og gjennomføringskraft innen innovasjon for å skape nye, effektive og kundetilpassede tjenester er grunnleggende for å møte fremtidige utfordringer. Dernest må det økonomiske fundamentet være til stede gjennom god lønnsomhet som sikrer soliditet og evne til å oppfylle kundenes finansielle behov. Til sist har styret uttrykt høye ambisjoner for bankens rolle i samfunnet ved å drive ansvarlig bankvirksomhet og bidra til å oppfylle FN's bærekraftsmål. Fana Sparebank har i 2022 spisset oppmerksomheten til et utvalg på 5 av de 17 bærekraftsmålene, og har etablert basis for måling av klimafotavtrykk fra utlånsvirksomheten. I tillegg er klimarisiko tallfestet for deler av utlånssiden er avgjørende for å sette inn tiltak for å oppnå netto nullutslippsmålet for 2050.

Konsernets årsresultat på 226,4 millioner kroner er resultatet av et økt rentenivå, forbedring av nettorenten, god kostnadskontroll og lave tap. Fana Sparebank betalte kundeutbytte

for første gang i 2022. Samlet kundeutbytte utgjorde 55 millioner kroner, tilsvarende 0,2 prosent av utlån og innskudd opp til 2 millioner kroner per kunde.

Styrkingen av resultatet reflekterer at rentenettoen er kraftig forbedret i 2022. Utlånsrentene ble i stor grad justert i takt med Norges Banks hevinger av styringsrenten. Bankens rentekostnader økte som følge av høyere pengemarkedsrenter, mens kostnadene på kundeinnskudd ikke har økt tilsvarende.

Resultatøkningen kommer til tross for en reduksjon i det samlede utlånsvolumet på 1,2 milliarder kroner i 2022. Utlånsutviklingen er imidlertid sammensatt. Himla har økt utlån med 1,1 milliarder kroner, mens utlån til personmarkedet ellers er redusert med 2,5 milliarder kroner. Utviklingen uttrykker samlet sett en særdeles sterk konkurransesituasjon innen tradisjonelle utlån til boligformål. Utlån til bedriftsmarkedet er økt med 0,2 milliarder kroner.

Konsernets forvaltningskapital ble redusert med 1,1 milliarder kroner, til 28,9 milliarder kroner ved utgangen av året. Konsernets soliditet er kraftig forbedret, og ren kjernekapital utgjør hele 20,5 prosent ved utgangen av 2022.

2 Den økonomiske bakgrunnen for årets virksomhet

2.1 Renteutvikling

Norges Bank hevet styringsrenten 6 ganger i 2022, fra 0,50 prosent til 2,75 prosent ved årsslutt. Fana Sparebank har justert kunderenter i takt med de generelle rentehevingene og utviklingen i pengemarkedet gjennom året. I mars 2022 ble styringsrenten økt med 0,25 prosentpoeng. Ved dette tilfellet økte banken boliglånsrenten med inntil 0,50 prosentpoeng som et ledd i å normalisere boliglånporteføljens generelle vilkår etter at banken i 2020 gjennomførte tiltak for å trygge boliglånkundenes situasjon under pandemiens første faser. Banken har økt utlånsrentene i takt med Norges Banks rentehevinger gjennom året både for person- og bedriftskundermarkedet. Innskuddsrentene er justert, men ikke i tilsvarende grad. Under perioden med tilnærmet nullrente ble rentenedsettelse effektuert på utlånssiden. Det var ikke mulig å gjøre tilsvarende med innskuddsrentene uten å ta i bruk negative rentesatser. Det økte rentenivået innebærer samtidig at den ikke rentebærende delen av bankens kapital, egenkapitalen, skaper høyere renteinntekter.

Den siste rentehevingen, som ble varslet i desember 2022, trådte først i kraft i februar 2023, og har dermed ikke påvirket rentenettoen i regnskapsåret 2022.

2.2 Krigen i Ukraina

Krigen i Ukraina har påvirket økonomien generelt, og er en faktor som har bidratt til svakere utvikling for kunders kjøpekraft. Det kan få negative følger for publikums betjenings- evne på lån. Fana Sparebank er ikke eksponert med utlån eller finansiell eksponering i Ukraina, Russland eller Belarus. Banken har ansatt én person som har flyktningstatus. Vedkommende er en viktig ressurs for banken ved at hen bistår ukrainske kunder på deres morsmål. Banken har også bidratt med arbeidstrening i andre sammenhenger. Det er ytt penge- støtte på 1,2 millioner kroner til ulike formål knyttet til Ukraina fra bankens gavefond. Banken har registrert 195 nye kunder med ukrainsk bakgrunn i 2022.

2.3 Pandemi

Bankens virksomhet er ikke lenger direkte påvirket av Covid-pandemien. De finansielle resultatene er normaliserte etter at banken gjennomførte tiltak for å skjerme boliglån- kundene under nedstengningen av Norge i 2020. Erfaringene fra perioden med nedstenging har medført at tilgjengelig teknologi tas i bruk på nye måter, blant annet ved økt bruk av hjemmekontor. Det er laget retningslinjer for å ivareta både bankens behov og de ansattes ønsker når det gjelder hjemmekontor. For ansatte som benytter seg av hjemmekontorordninger er det inngått særskilte avtaler som regulerer forholdet.

Pandemien har etter styrets og administrasjonens oppfatning ikke medvirket til vesentlige, varige, negative effekter, verken for organisasjonen, bankens kundeforhold eller medarbeidere.

2.4 Inflasjon og energikrise

Konsumprisindeksen (KPI) endte på 5,8 prosent i 2022. Dette er 2,3 prosentpoeng høyere enn årsveksten i 2021. De fleste varer og tjenester steg i pris, men spesielt høye energi- og matvarepriser bidro til sterk konsumprisvekst i 2022. Norges Banks mandat er å føre en rentepolitikk som skal sikre lav og stabil inflasjon over tid. Dette er definert som en årlig vekst i konsumprisene nær 2 prosent. Økningen i KPI har derfor medført hyppige rentehevinger for å dempe den økonomiske veksten og prispresset. Rentehevingene følges opp av pengemarkedet og bankene, hvilket øker rentekostnadene til alle utlånskunder. For mange kunder vil effekten av rente- økningen være den største enkeltfaktoren som påvirker deres finansielle stilling.

Den økonomiske utviklingen, herunder økt rente på boliglån, har medført fall i boligprisene i enkelte måneder mot slutten av 2022. For året under ett har imidlertid boligprisene steget med 5,3 prosent i hele landet, og 5,1 prosent i Bergen. Dersom boligprisutviklingen ikke forverres vesentlig, vil det dempe eventuelle negative konsekvenser av mulige betjeningsproblemer som følge av høye rentekostnader.

Krigen i Ukraina medførte en leveringskrise og kraftig økning av energiprisene. Strømprisene i Norge har vært på historisk høye nivåer. Selv om det fra myndighetenes side er satt inn tiltak for å dempe effekten for husholdningene, har kost-

nadsøkningen vært betydelig. For utsatte næringer der tilgang til rimelig energi har stor betydning for lønnsom drift, er situasjonen kritisk. Gjennom 2022 har det vært varslet store konsekvenser ved nedleggelse og konkurser som følge av at økte strømkostnader ikke er kompensert med støtte eller økte inntekter. De negative konsekvensene gjorde seg i liten grad gjeldende i 2022, men det er risiko for at dette vil slå inn i 2023.

Ved utgangen av 2022 var det 3,4 prosent arbeidsledighet målt som arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken. Dette er et lavt tall, og er også en faktor som bidrar til at konsekvensene av økte kostnader og renteutgifter på boliglån ikke har vist seg i form av økte mislighold eller tap på utlån.

3 Bankens virksomhet i 2022, daglig drift

Fana Sparebanks hovedaktivitet er knyttet til tradisjonell sparebankvirksomhet. De viktigste områdene er håndtering av innskudd fra kunder, utlån til person- og næringslivskunder, samt betalingsformidling. Salg og distribusjon av forsikringsprodukter, fond og andre finansielle tjenester representerer i tillegg viktige bidrag til bankens samlede tjenestetilbud.

Banken skiftet leverandør av forsikringstjenester til kunder i 2022. Etter å ha solgt aksjene i Frende forsikring ble også distribusjonsavtalen avsluttet, og ny avtale inngått med Eika forsikring i september. Endringen av tjenesteleverandør på forsikrings siden vurderes som positivt for bankens potensial for å tilby gode forsikringsprodukter og å øke provisjonsinntektene fra den virksomheten.

Banken yter eiendomsmeglervirksomhet gjennom Fana Sparebank Eiendom AS. Virksomheten består av tradisjonell eiendomsmegling og lavpriskonseptet Himla Eiendomsmegling. Virksomheten gikk med et underskudd på 4,2 millioner kroner i 2022, etter et krevende år der restrukturering fortsatt preger virksomheten.

Fana Sparebank Boligkreditt AS er et viktig instrument for å sikre konsernet gunstigst mulig finansiering fra pengemarkedet, og dermed mulighet til å tilby kunder konkurransedyktig pris på boliglån. Banken har overført noe over halvparten av boliglånporteføljen til boligkredittselskapet. Boligkredittselskapet finansierer virksomheten gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. I 2022 utgjorde utstedt volum på fire av obligasjonslånene 2 milliarder kroner eller mer. Lånene kvalifiserer dermed som tellende likviditet for andre banker, hvilket øker konsernets tilgang på finansieringskilder i betydelig grad.

I årsberetningen er det konsernets regnskapstall som kommenteres dersom annet ikke er angitt. Tall i parentes angir tilsvarende størrelser for 2021.

Styret har avholdt 14 møter i 2022, hvorav 3 ekstraordinære styremøter. De fleste styremøtene har vært avholdt fysisk. I tillegg samles styret og bankens ledergruppe til en årlig strategisamling. Av utvalg som utgår direkte fra styret, har Revisjonsutvalget hatt 5 møter, Risikoutvalget 6, og Godtgjørelsesutvalget 1 møte i 2022.

3.1 Lokalisering

Utviklingen av digitale tjenester og selvbetjente løsninger bidrar til at kundenes behov for å oppsøke filialer og kontorer reduseres. Fana Sparebank ønsker imidlertid å opprettholde åpne kontorer for å ivareta kunders behov for rådgivning i viktige livsfaser, samt å bistå kunder som av ulike årsaker ikke har tilgang til eller mulighet for å bruke selvbetjente tjenester. Åpningstidene tilpasses lokale kundebehov.

Fana Sparebank har hovedkontor på Nesttun. Ved hovedkontoret tilbys alle tjenester knyttet til dagligbank og rådgivning for person- og bedriftskunder. I tillegg befinner bankens kreditt-, administrasjons-, kontroll- og ledelsesfunksjoner seg ved hovedkontoret. Fana Sparebank Eiendom AS driver sin virksomhet fra lokaler i tilknytning til bankens hovedkontor på Nesttun.

Banken har et kontor i Kaigaten i Bergen sentrum som tilbyr alle kunderelaterte tjenester, samt i Os sentrum i Bjørnafjorden kommune.

Kundenes bruk av banken og utviklingen av selvbetjente og mobile tjenester har medført at virtuell lokalisering utgjør en stadig viktigere del av kontakten mellom kunde og rådgiver i banken. Telefon, nettpat og e-post er viktige kommunikasjonskanaler sammen med mobilbank og de etablerte, nettbaserte banktjenestene.

Som følge av teknologiutviklingen, og stadig mer bruk av digitale og selvbetjente løsninger, har Fana Sparebank sluttet seg til bransjenormen for finansiell inkludering. Den omhandler hvordan bankene skal forholde seg til og behandle ikke-digitale kunder og kunder som går fra å være digitale til å bli analoge. Et konkret eksempel på dette er Fana Sparebanks bankbiltjeneste som kjører hjem til de kundene som ønsker hjelp til å få utført sine bankoppdrag. Banken har for tiden to godt profilerte elbiler for formålet.

Banken tilpasser valg og tilbud av kommunikasjonskanaler til kundens behov og ønsker. Bankens kunder gis anledning til å velge mellom å benytte digitale kanaler eller å kunne møte banken ved å oppsøke et av kontorene.

Effektive og kundevennlige nett- og mobilbanktjenester utgjør en viktig del av Fana Sparebanks distribusjonsstrategi. Nettbanken og mobilbanken oppdateres fortløpende med funksjonalitet tilpasset kundenes behov. Betalingstjenesten Vipps kompletterer kundenes tilgang til mobil, digital og døgnbasert tilgjengelighet.

Banken satser på sosiale medier for å møte kunder og andre som er interessert i vår virksomhet. Profilene på Facebook, Twitter, LinkedIn og Instagram brukes aktivt. Dette er kanaler som passer godt til bankens profil, og som skaper engasjement blant publikum.

Styret og administrasjonen vurderer til enhver tid hvilke kanaler og konsepter som er best egnet til å betjene kundene i tråd med bankens visjon og kjerneverdier.

3.2 Fortsatt drift

Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede. Styret kjenner ikke til at det er vesentlig usikkerhet knyttet til årsregnskapet og kjenner heller ikke til ekstraordinære forhold som har betydning for vurdering av bankens regnskap. Det er ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets slutt som har betydning for vurdering av regnskapet. Regnskapet er utarbeidet i henhold til IFRS.

4 Klima og miljø

Verden står ovenfor store klima- og miljøutfordringer. Konsekvensene av stadig økende klimagassutslipp og menneskers påvirkning på natur, er mer synlige enn noen gang. Med ambisiøse og tilpassede tiltak vil banken bidra til en positiv påvirkning på klima og miljø, og samtidig redusere den negative påvirkningen av samme. Fana Sparebank forplikter seg til å bidra til at verden når målene som er nedfelt i Parisavtalen, og gjennom FNs klimainitiativ innen finans om å begrense den globale oppvarming til maksimum 1,5 grader Celsius.

I 2022 offentliggjorde banken sin første Klimarapport. Rapporten inneholder bankens klimaregnskap og konkrete målsettinger for egen drift. I tillegg kommer eksponering gjennom investerings- og utlånsvirksomheten. Beregning av finansiert utslipp baserer seg på metoden beskrevet i Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). Klimarapporten utgjør i sin helhet bankens klimastrategi som skal bidra til ansvarlige klimavalg i og utenfor organisasjonen. Klimastrategien er et resultat av bankens Netto null-forpliktelse. Klimamålene som er satt er i tråd med 1,5 graders-scenarioet basert på metoden til Science-Based Targets initiative (SBTi).

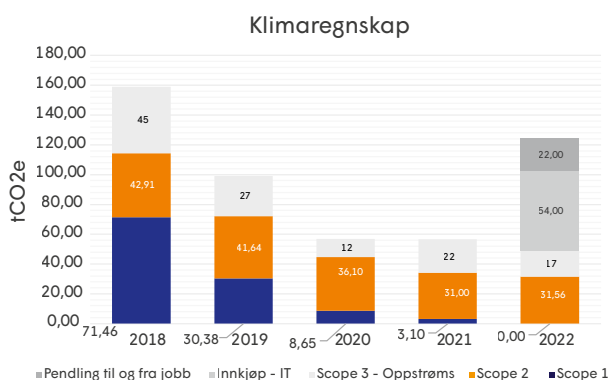
Fana Sparebank har satt overordnede klimamål for bankens drift, investeringer og utlånsportefølje. Banken skal være en netto nullutslippsvirksomhet innen 2050. Videre skal utslippene reduseres med 30 prosent innen 2025 og halveres innen 2030. Med den kunnskapen og erfaringen som banken har fått siden disse målene ble satt, vil det bli svært krevende å nå utslippsmålene for 2025 og 2030. Målet om netto nullutslipp innen 2050 vil være vanskelig å oppnå uten teknologisk nyvinning og at løsninger for blant annet karbonfangst blir realisert i stor skala. Det er ikke gjort beregninger for å estimere bankens kostnader ved å oppnå klimamålene. Netto nullutslippsmålet er også uttrykt ved bankens deltagelse i Net Zero Banking Alliance (NZBA). Der stilles det krav til rapportering av fremdrift og avvik i forhold til en forventet nedtrapping. Banken har så langt ikke tallgrunnlag for å rapportere utviklingstall. Bankens samlede fotavtrykk fra egen drift er et uttrykk for interne forhold, der oppvarming og innendørs klimakontroll, materialforbruk, avfallshåndtering og reiseaktivitet utgjør vesentlige poster. Fokus omkring egen virksomhet er et naturlig utgangspunkt. Banken vil arbeide aktivt for å redusere klimautslipp fra egen drift. Dette inkluderer fortsatt kartlegging av indirekte utslipp som ennå ikke er identifisert på grunn av manglende data.

Det er gjennom utlånsvirksomheten at Fana Sparebank vil ha størst påvirkningskraft til å bidra til det grønne skiftet. Dette vil komme til uttrykk gjennom å stille klare krav og motivere kunder til å ta klimavennlige valg.

4.1 Status klimaregnskap 2022

Klimaregnskapet bygger på bankens årsrapport til Stiftelsen Miljøfyrtårn. Sertifisering ansees å være et viktig utgangspunkt for å utvikle en fremtidsrettet, bærekraftig virksomhet. Nytt for året har banken inkludert flere utslippskategorier som er vesentlige for drift, men som ikke er dekket av Miljøfyrtårn. Kategoriene som er inkludert er utlån og investeringer, innkjøp av IT-utstyr og ansattes pendling til og fra jobb.

Klimaregnskapet for 2022 viser derfor en oppgang i klimafotavtrykket fra bankens drift sammenlignet med året før. Det beregnede klimaregnskapet reflekterer at banken har fått mer kunnskap om sentrale utslippsposter, og utslipp knyttet til drift estimeres til 125 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e) i 2022, mot 55,5 tCO₂e i 2021.

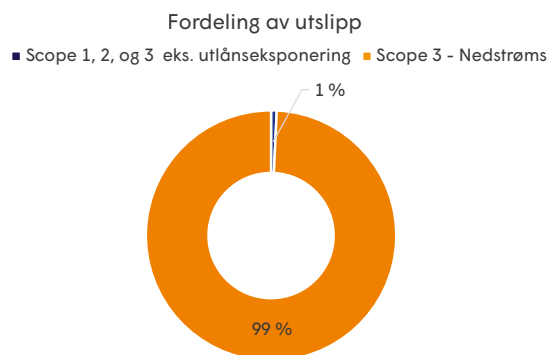
FIGUR 1: Indirekte utslipp fra flyreiser er økt, mens kjøregodtgjørelse er redusert i 2022. Nytt av året er kartlegging av ansattes klimagassutslipp på 22 tCO₂e som følge av reise til og fra jobb, samt 54 tCO₂e knyttet til bruk av IT-utstyr som PCer, skjermer, elektroniske tavler, m.v.

Det er kjøpt opprinnelsesgarantier som dekker bankens elektrisitetsforbruk under scope 2 indirekte klimautslipp. Videre gjør banken avbøtende tiltak for klimaområdet gjennom frivillig kjøp av FN-godkjente klimasertifikater, Certified Emission Reductions (CER). Det kjøpes klimasertifikater for et volum tilsvarende indirekte utslipp fra driften under Scope 3. De innkjøpte sertifikatene er knyttet til installering av kokeovner i Malawi. Dette er tiltak som bidrar til å redusere avskoging og forbedring av lokale sosiale, helsemessige og økonomiske forhold.

4.2 Klimaregnskap og utlånsvirksomheten

Bankens største kilde til indirekte klimagassutslipp er knyttet til utlånsvirksomheten. Etter PCAF-metoden har Fana Sparebank beregnet at de finansierte utslippene fra boligutlånsporteføljen utgjør 11.000 tCO₂e. Beregningene på boligutlånsporteføljen ved utgangen av 2022 bygger på ny metodikk og estimatverdier levert av Eiendomsverdi. Esti-

matene tar hensyn til registrerte opplysninger om blant annet jordvarme, vedfyring og andre alternative energikilder der det er kjent for den enkelte enhet. I tillegg ble det i 2022 laget overordnede estimater for utlån til næringsformål, der klimagassutslippene utgjorde 6.100 tCO₂e. Det er knyttet stor usikkerhet til dette estimatet, men det peker på den reelle utfordringen finansbransjen generelt og Fana Sparebank spesielt står overfor når det gjelder å bidra til oppfyllelse av klimamålene i kommende år. Tiltak for å redusere klimagassutslipp fra eiendomsporteføljen vil blant annet skje gjennom utvikling av nye finansieringstjenester som kan motivere til gjennomføring av energieffektivisering, investering i alternative energikilder og rådgivning knyttet til energiøkonomisering. I 2022 er det arbeidet med etablering av miljø- eller oppgraderingslån for både privatmarked og bedriftsmarked hvor det motiveres til å gjøre energieffektiverende tiltak på boligen eller næringsbygget. Det er ambisjoner om å lansere de grønne oppgraderingslånene i løpet av 2023. I et langsiktig perspektiv må imidlertid banken også dekke indirekte klimagassutslipp gjennom karbonfangst. Et eksempel på dette er tiltak som aktivt hindrer avskoging.

FIGUR 2: Diagrammet illustrerer vesentlighetsperspektivet for Fana Sparebanks arbeid med å redusere klimagassutslippene. Utlånsvirksomheten, beskrevet som scope 3 nedstrømsaktivitet, utgjør 99 prosent av bankens samlede utslipp.

Kartleggingen av bankens indirekte utslipp bygger på data med antatt store estimatavvik. Banken arbeider kontinuerlig med å forbedre datakvalitet og -tilgang. Dette gjelder ikke minst utlån til næringsformål, der bedrifter er nærmest til å kunne levere klimautslippstall basert på egne klimaregnskap. I tillegg er det identifisert kategorier klimautslipp knyttet til bankens drift og bruk av datakraft, hovedsakelig gjennom tredjepartsleverandører, som ikke er kartlagt grunnet manglende data.

4.3 Klimaomstilling gjennom finansiering

Fana Sparebank skal være en pådriver for bærekraftig omstilling. Bankens skal bruke kompetanse og yte banktjenester for å hjelpe kunden i en bærekraftig retning. Gjennom rådgivning, finansiering, kompetansedeling og tydelige krav skal Fana Sparebank bidra til å hjelpe framtidssrettede kunder å vinne fram med bærekraftige løsninger.

4.3.1 Funding og grønt rammeverk

Fana Sparebank etablerte i desember 2019 et rammeverk for grønn finansiering basert på internasjonale standarder for grønn finansiering: ICMA Green Bond Principles. Dette erstattet et tilsvarende rammeverk fra 2016 som ble laget for å dekke bankens nyvinning Grønne Innskudd. Rammeverket ble kvalitetssikret med en uavhengig bekreftelse fra CICERO Shades of Green. Programmet ble gitt rating Medium Green. Rammeverket har 3 års varighet, og ble lukket i desember 2022. I løpet av 2023 vil en tredje versjon av bankens grønne rammeverk for finansiering (Green Finance Framework) bli utarbeidet.

Fana Sparebanks rammeverk for grønn finansiering har lagt til grunn strengere kvalifiseringskrav enn markedsstandard. Banken har lagt vekt på at den grønne finansieringen i størst mulig grad skal oppfylle krav til at tiltak skal medvirke til reduksjon av karbonfotavtrykket. Det betyr at det ikke ansees som å være tilstrekkelig at en oppført bolig tilfredsstiller en bygningsteknisk standard, men skal også oppfylle krav til ytterligere tiltak ved å ta i bruk alternative energikilder, eller at andre forhold som korte transportveier til butikk, barnehage, skole og arbeid skal telle med. Banken publiserte i 2022 rapporten «Allocation and Impact Report 2021» som tallfester bruk av midler som kvalifiserer som grønne, samt effekten av reduserte klimagassutslipp innenfor det grønne rammeverket. Bruk av midler som rapporteres for 2022 vil bli underlagt ekstern godkjenning.

Rammeverket brukes som grunnlag for å finansiere kvalifiserte, grønne prosjekter gjennom utstedelse av grønne obligasjoner, eller ved å motta øremerkede, grønne innskudd fra publikum.

Grønne aktiva	Mill. kr.	Grønne obligasjoner og innskudd	For-deiling	Mill. kr.
Grønne boliglån	2.025	Fana Spb Boligkreditt Green Covered Bond	25 %	500
		Fana Spb Green Senior bond	37 %	750
		Fana Spb Green T2 bond	10 %	200
		Grønne innskudd	4 %	77
		Grønne innskudd barn og unge	6 %	125
Totalt	2.025		82 %	1.652

TABELL 1: Tabellen illustrerer bankens fordeling av grønne aktiva, definert i bankens grønne rammeverk, og grønn finansiering. Tabellen viser hovedtallene fra rammeverkets fordelingsrapport for 2022.

4.3.2 EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter

Gjennom EUs strategi Europas grønne giv (European Green Deal) er det satt ambisiøse mål for overgangen til et lavutslippssamfunn og et klimanøytralt Europa i 2050. For å nå

disse målene er det lansert en rekke regelverksforslag innen bærekraftig finans for å rette kapital inn mot den grønne omstillingen. EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter er grunnmuren i dette arbeidet, og er et klassifiseringssystem som definerer hvilke økonomiske aktiviteter som er miljømessig bærekraftige for investeringsformål.

Tilhørende standarder og merkeordninger for finansielle produkter er under utvikling, og vil sette kriterier for hva som er grønt. Dette vil redusere risikoen for grønnvasking.

Det foreligger initiativ for å samle inn data og kartlegging av ESG-risiko på kunde- og porteføljenivå. Den sentrale nøkkelindikatoren for Fana Sparebank som finansinstitusjon er «den grønne brøken» (Green Asset Ratio, GRA). Den skal vise hvor stor andel av bankens utlån og andre tjenester som defineres som grønne etter EUs taksonomi. Taksonomien legger opp til en stegvis utvidelse av rapporteringskravene knyttet til GRA.

For å rapportere på GRA øker behovet for kundedata betydelig, og mye av datagrunnlaget som finansinstitusjoner er avhengig av er ennå ikke tilgjengelig. For å tette dette gapet har banken innhentet data om klimarisiko i utlånsporteføljen. Det er likevel behov for ytterligere datainnsamling og -analyse for å kunne etablere en effektiv risikostyring fremover.

Datagrunnlaget knyttet til boliglån er relativt pålitelig. I henhold til taksonomien er boliger som er bygget før 2021 som er pantsatt som sikkerhet for et boliglån og er blant de 15 prosent mest effektive boligene i Norge, definert som bærekraftig (Taxonomy Aligned). Banken bruker en konservativ tilnærming på hvilke boliglån som defineres som bærekraftig etter taksonomien, hvor man tar utgangspunkt i boliger med energimerke A og B, samt en begrenset andel av boliger med energimerke C bygget etter 2012. Valg av byggeår har sammenheng med at det oppfyller kravene i byggestandarden TEK10. Banken har i tillegg lagt til grunn at slike boliger skal oppfylle tilleggskrav om beliggenhet ved at de har gåavstand til blant annet kollektivtransport, barnehage, skole og dagligvareforretning. Dette er gitt en egendefinert betegnelse TEK10 Urban.

Av bankens samlede utlån til boligformål oppfyller omtrent 10 prosent av porteføljen bankens definisjon av «grønn» og antas å være tilpasset EU-taksonomien.

Konsern	Mill.kr	%
Energimerke A	122	0,6 %
Energimerke B	826	4,1 %
TEK 10 Urban	1.077	5,3 %
Sum antatt tilpasset EUs taksonomi	2.025	10,0 %
Øvrige boliglån	18.214	90,0 %
Sum boliglån	20.239	100,0 %

TABELL 2: Tabellen illustrerer konsernets totale boliglånsportefølje, hvor utlån til energimerke A og B og Tek10 Urban er fremhevet.

For bedriftskundesegmentet er det en større utfordring å gjøre vurderinger da datagrunnlaget er svakere. Ingen av bankens næringskunder er underlagt rapporteringskravene til direktivet for ikke-finansiell rapportering (Non-Financial Reporting Directive, NFRD). Fana Sparebanks eksponering mot bedriftskunder er i hovedsak delt inn i fire kategorier; forvaltning av eiendom, byggeprosjekt, drift og borettslag, hvor forvaltning av eiendom utgjør den største andelen. Det er ingen eiendommer i bedriftsmarkedsporteføljen som kvalifiserer for de høyeste energimerkeklassene.

4.3.3 Status grønn andel av bankvirksomheten

På et overordnet plan kan bankens vei gjennom det grønne skiftet beskrives ved hvor stor andel av virksomheten som kan knyttes til bærekraft og ESG etter én av flere metoder. Dette måles primært på bankens utlån og investeringer, men også for andre sider av bankvirksomheten.

Art	Andel	Kommentar
Investeringer	8,3 %	Likviditetsportefølje, obligasjoner
Investeringer, strategiske aksjer	1,1 %	
Utlån boligformål	10,0 %	Energimerke A, B og TEK10 Urban
Utlån næringsformål	0,0 %	Ingen kvalifiserte eiendommer
Innskudd	1,6 %	Grønne innskudd og bruks- og sparekonto barn og unge
Fondsforvaltning, kunder	5,1 %	Artikkel 9. Fond som har bærekraft som en målsetting

5 Risikostyring knyttet til bankens virksomhet

5.1 Organisering og ansvar for risikostyring

Fana Sparebanks finansielle og operasjonelle virksomhet medfører en rekke risikoer. Styret fastsetter langsiktige mål og rammer for bankens avkastning og risikoprofil innenfor de ulike risikokategorier. Finansielt mål for banken er god risikojustert avkastning. En økning i risiko skal gjenspeiles i økt forventet avkastning. Hvor mye risiko banken skal eksponere seg for avgjøres av bankens risikoevne og -vilje og bestemmes av bankens styre. Banken har utarbeidet Strategi for Risikostyring og Internkontroll som gir føringer for hvordan banken skal styre sine risikoer og ivareta nødvendig internkontroller. Operasjonell risiko representerer et vidt fagfelt, banken har derfor i tillegg utarbeidet en egen strategi for styring av operasjonell risiko. Videre har banken utarbeidet gjenopprettingsplan i tråd med krisehåndteringsdirektivet. Strategidokumentene og gjenopprettingsplanen revideres årlig.

Styret i Fana Sparebank er av den oppfatning at god risikostyring og internkontroll er avgjørende for å nå bankens mål. Bankens uavhengige kontrollfunksjoner er samlet i avdelingen Compliance og Risikostyring. Enheten skal sikre at bankens rammeverk for risikostyring og internkontroll er i tråd med gjeldende lover og forskrifter.

5.2 Bærekraftsrisiko og ESG

Banken tilstreber å ha en helhetlig tilnærming til bærekraftsrisiko, hvor man vurderer og håndterer risikofaktorer relatert til miljømessige, sosiale og virksomhetsstyrings hendelser eller omstendigheter. Bærekraft inngår gjennomgående som et element i bankens kreditt-, markeds-, likviditets-, og operasjonelle risiko. Årsrapporten inneholder et vedlegg med nærmere informasjon om bankens strategi for samfunnsansvar og ESG.

Fana Sparebank skal i særlig grad bidra til å oppnå følgende bærekraftsmål:

- Nr. 5** Likestilling mellom kjønnene. Dette innebærer å fremme like muligheter gjennom inkludering og mangfold.
- Nr. 8** Anstendig arbeid og økonomisk vekst. Dette innebærer å fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst og anstendig arbeid for alle, herunder legge til grunn en strategi/policy som støtter produktiv virksomhet, opprettelse av anstendige arbeidsplasser, entreprenørskap, kreativitet og innovasjon, og stimulere til formalisering av og vekst i antallet små bedrifter, blant annet ved å sørge for tilgang til finansielle tjenester.
- Nr. 11** Bærekraftige byer og samfunn. Dette innebærer å oppmuntre lånekundene til å ta miljøvennlige valg knyttet til forbruk, transport og bolig.
- Nr. 13** Stoppe klimaendringene. Dette innebærer å begrense temperaturøkningen til å oppnå 1,5 graders-målet, for å redusere konsekvensene av klimaendringene.
- Nr. 17** Samarbeid for å nå målene. Dette innebærer at myndigheter, næringsliv og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå bærekraftig utvikling.

Styring av ESG-risiko betyr blant annet at kredittgivning skal bidra positivt til klima, miljø, sosiale forhold og god virksomhetsstyring. Banken skal gjennom en aktiv tilpasning av kredittvirksomheten stimulere til å oppnå en bærekraftig omstilling.

Et kriterium for ethvert kundeforhold er at kundene følger lovverk og avtaleverk som gjelder i Norge og i de landene der kundene er til stede. Dette inkluderer å tilstrebe likestilling, nulltoleranse mot rasisme og annen diskriminering på sine arbeidsplasser. Banken skal ikke eksponere seg i selskaper som bryter med regler om menneskerettigheter, miljøregelverk eller korrupsjon.

I tråd med bankens bærekraftsprofil, skal eventuell bærekraftsrisiko vurderes i forbindelse med kredittvurdering av den enkelte næringskunde, på lik linje med andre risikoforhold. Sentralt i vurderingen er kundens holdning og økonomi.

miske evne til bærekraftig omstilling eller tilpasning. Banken stiller krav til at selskapene som finansieres viser at de har på plass rutiner for å oppfylle lovkrav, og at de gjennom ledelse, ord og handling fremstår på en måte som er i tråd med allmennhetens oppfatning av god etisk adferd.

Banken skal ikke finansiere virksomhet knyttet til våpen, gambling, tobakk eller produksjon av energi basert på ikke-fornybare, fossile kilder. Banken skal forholde seg aktivt til eksklusjonskriteriene ved at banken og dets medarbeidere til enhver tid skal være årvåkne i å identifisere virksomheter som ansees som problematiske eller på annen måte kan være i strid med intensjonene i bankens etiske retningslinjer, overordnet strategi eller strategi for samfunnsansvar og ESG.

For likviditetsstyring betyr dessuten styring av ESG-risiko at banken i sin vurdering av investorer skal ta hensyn til om bærekraft er innlemmet i den underliggende virksomheten investorene representerer. Tilsvarende skal banken i kapitalforvaltningsvirksomheten i sin vurdering av verdipapirinvesteringer ta hensyn til om bærekraft er innlemmet i den underliggende virksomheten det investeres i.

5.3 Klima- og miljørisiko

Fana Sparebank benytter seg av Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) som verktøy for rapportering av klimarisiko. TCFD er et vedlegg til årsrapporten.

Det er særlig innenfor tre områder hvor klimaspørsmålet medfører risiko.

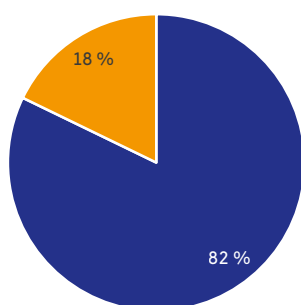
Fysisk risiko: Risiko fra klima og værrelaterte hendelser. Fysisk risiko inndeles i to grupper; akutt og kronisk.

Den akutte risikoen er knyttet til stormer og ekstreme værhendelser, eksempelvis styrtregn, flom, skred og tørke.

Den kroniske risikoen er knyttet til de langsiktige virkningene av klimaendringer. Eksempler på kroniske risikoer er havnivåstigning, områder som blir uegnet for matproduksjon og økt årlig nedbørsmengde.

Det er gjort beregninger av den samlede klimarisikoen i bolig- utlånsporteføljen med ulike scenarioer for havnivåstigning, flom, skred og kvikkleire. Omtrent 18 prosent av utlånene er eksponert for klimarisiko i én eller annen form.

Klimarisiko, samlet eksponering

FIGUR 3: Andel av boligutlån (gul markering) som er eksponert for minst én type klimarisiko. Kilde, Eiendomsverdi.

Slike hendelser kan potensielt føre til store finansielle tap og redusere verdien av eiendeler og kredittverdigheten til kunder.

Overgangsrisiko: Risiko som er knyttet til de endringene som følger av tiltak for å begrense klimaendringene. Endringer i politikk, teknologi og samfunnsstemning kan føre til endringer i verdien av mange eiendeler. Et eksempel er økt karbonprising eller en markert nedgang i etterspørselen etter varer og tjenester som er beheftet med negativ klimapåvirkning. Nye miljøkrav og pålegg om minimumsløsninger for energieffektivisering kan medføre at næringsbygg mister bruksrett og kan bli stående tomme uten inntektsgrunnlag. Det er scenarioer som påvirker eiendomsverdier og kan resultere i tap for banken. Samtidig innebærer omstillingen også muligheter, blant annet ved investeringer som skaper bærekraftig vekst og utvikling.

Ansvarsrisiko: Erstatningskrav knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som på en eller annen måte kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer.

Klimarisiko kan være én av flere faktorer som påvirker fremtidige miljøkrav. Uavhengig av årsak, kan endret lovgivning innen klima og miljø påvirke bankens virksomhet generelt, og i særdeleshet verdier på eiendom som er stilt som sikkerhet for lån og som blir rammet av nye lovkrav. Tilgang på faktisk og presis informasjon om klimarisiko for bolig- og nærings-eiendommer er av ny dato for banken. Det er foreløpig ikke foretatt nærmere konsekvensutredninger av klimarisiko på bankens utlån. Klimarisiko påvirker ikke årets regnskap eller tapsavsetninger.

5.4 Kredittrisiko

Definisjonen av kredittrisiko er risiko for tap som oppstår som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor banken.

Alle person- og bedriftskunder klassifiseres på søknadstidspunktet, samt hver måned med hensyn til forventet sannsynlighet for mislighold i neste 12-måneders periode. Her vektlegges forhold som kundeadfærd med videre.

Bankens kreditthåndbok, med kredittstrategi, -policy, fullmakts- og bevilgningsreglement samt rutiner, er utarbeidet med utgangspunkt i anbefalinger for god kredittstyring, og tilpasset Fana Sparebanks størrelse. Styringsdokumentene oppdateres minimum årlig.

5.5 Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår som følge av bankens åpne posisjoner i rente- og egenkapitalmarkedet. Risikoen er knyttet til resultatvariasjoner som følge av endringer i markedspriser. Banken har ikke valutarisiko. Samlet sett representerer markedsrisikoen en relativt moderat del av bankens totale risiko. Banken har fastsatt egne rammer for markedsrisiko.

5.5.1 Renterisiko

Renterisikoen oppstår dersom rentebindingstiden er ulik for bankens eiendeler og gjeld. Banken tilstreber seg å ha minst mulig renterisiko. Bankens eksponering for renterisiko var stabil på et lavt nivå gjennom året.

5.5.2 Kursfallsrisiko

Banken har finansiell risiko knyttet til endringer i markedsverdien på investeringer i aksjer og egenkapitalbevis. Banken har begrensede rammer for slik eksponering.

Styret anser kreditttrisikoen ved eksponering i rentebærende verdipapirer som moderat. Bankens likviditet er plassert i bredt diversifiserte porteføljer av finansielle instrumenter fra utstedere med tilfredsstillende kredittverdighet. Forvaltningen skjer i vesentlig grad ved plasseringer i statssertifikater og -obligasjoner, obligasjoner utstedt av norske og nordiske kommuner, obligasjoner med fortrinnsrett, samt et rentefond med høy grad av risikospredning og LCR-tilpasset likviditet.

Rentebærende instrumenter er eksponert for endringer i kredittisiko. Svingninger i risikopåslaget slår ut i markedsverdivurderingene av de tilhørende verdipapirene. Papirer som inngår i likviditetsbufferen har gjerne lang løpetid, hvilket forsterker effekten av endringer i kredittisikopremien.

5.6 Likviditetsrisiko

Målet for likviditetsstyringen i Fana Sparebank er å finansiere bankens virksomhet ved å balansere forholdet mellom finansieringskostnad og likviditetsrisiko. Likviditetsrisiko er definert som risikoen for at banken ikke evner å refinansiere forpliktelser etter hvert som de forfaller eller ikke klarer å refinansiere forpliktelser uten en vesentlig økning i kostnadene. For å nå målet om finansiering av virksomheten skal banken tilstrebe en diversifisering av finansieringskildene. For å dekke gapet mellom bankens finansieringsbehov og finansieringen som innskudd og egenkapital representerer, skal banken utstede senior obligasjonslån og obligasjoner med fortrinnsrett. I vurderingen av hvordan de ulike verdipapirene skal settes sammen, skal pris, graden av pantsettelse av bankens eiendeler, finansieringsstruktur, forfallstruktur, låneomfang mv. tas hensyn til. Bankens mål for styring av likviditetsrisiko er lav fundingkonsentrasjon, tilfredsstillende likviditetsandel samt tilfredsstillende andel stabil finansiering.

Fana Sparebank utsteder obligasjonslån med rammer for det enkelte låns størrelse. Seniorlån utstedes med inntil 800 millioner kroner, og obligasjoner med fortrinnsrett inntil 2.500 millioner kroner. Slike volum på sistnevnte enkeltlån gjør at lånet kvalifiserer som likvide midler i henhold til Liquidity Coverage Ratio (LCR), og er dermed attraktive for andre bankers LCR-porteføljer.

Bankens rammer for likviditetsstyring er samlet i et strategidokument som revideres årlig av styret. Det er utarbeidet beredskapsplaner for bortfall av likviditet og likviditetsvikt i markedet.

På operasjonelt nivå overvåkes likviditetsrisikoen av bankens Balansestyringskomité. Komiteen møtes regelmessig. I 2022 var komiteen ledet av finansdirektør, og består ellers av økonomidirektør, direktør bedriftsmarked, direktør personmarked, direktør kreditt og juridisk, front-office ansvarlig, mid-office ansvarlig, regnskapssjef, risk manager, samt daglig leder Fana Sparebank Boligkreditt. Komiteens mandat er å holde overoppsyn med utførelsen av bankens fundingakti-

vitet, samt å sikre god informasjon i bankens ledelse om likviditetssituasjonen til enhver tid.

Styret har fastsatt at banken skal oppfylle de til enhver tid gjeldende likviditetskrav slik de er uttrykt gjennom LCR. Likviditetssituasjonen underlegges stresstesting ved at ulike scenarioer for kriser måles og vurderes opp mot bankens overlevelsessevne over tid. Scenarioene dekker både systemkriser, bankspesifikke kriser og kombinasjoner av disse.

Fana Sparebank rapporterer LCR til Finanstilsynet i henhold til gjeldende regelverk. Styret har fastsatt at banken skal oppfylle LCR med en intern buffer. For konsernet utgjorde LCR 232 prosent ved utgangen av 2022, og 187 prosent for morbanken. Fana Sparebank Boligkreditt hadde på samme tidspunkt en LCR på 597 prosent.

Banken skal oppfylle de til enhver tid gjeldende krav til langsiktig finansiering slik det er uttrykt gjennom Net Stable Funding Ratio, NSFR. Finansieringssituasjonen stresstestes ved at ulike scenarioer for kriser måles og vurderes opp mot bankens overlevelsessevne over tid. Scenarioene dekker både systemkriser, bankspesifikke kriser og kombinasjoner av disse.

Fana Sparebank rapporterer NSFR til Finanstilsynet i henhold til gjeldende regelverk. Styret har fastsatt at banken skal oppfylle NSFR med en intern buffer. For konsernet utgjorde NSFR 136 prosent ved utgangen av 2022, og 148 prosent for morbanken. Fana Sparebank Boligkreditt hadde på samme tidspunkt en NSFR på 123 prosent.

5.7 Operasjonell risiko

Banken definerer operasjonell risiko som risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Intern rapportering av operasjonelle hendelser registreres i bankens hendelsesdatabase og fungerer tilfredsstillende. Unntaksvis fører operasjonelle hendelser til uønskede tap. Registrerte hendelser i 2022 ligger godt under bankens mål for operasjonelle tap. Banken har generelt, og med bakgrunn i tidligere hendelser, iverksatt tiltak for å styrke sin styring og kontroll med operasjonell risiko. Blant annet ved å innføre et nytt GRC-system og metode for helhetlig risikostyring av operasjonelle risikoer. Banken vil i denne sammenheng også revidere relevante strategidokumenter.

5.8 Compliance

Bankens compliancefunksjon ivaretas av bankens Chief Compliance Officer (CCO). CCO har ansvar for å gi råd til ledelsen om etterlevelse av lover, regler og standarder som banken skal drive sin virksomhet etter. Funksjonen skal også proaktivt identifisere, dokumentere og vurdere compliance-risiko knyttet til bankens forretningsmessige aktiviteter. CCO rapporterer direkte til administrerende direktør, men er av uavhengighetshensyn ikke fast medlem av Ledergruppen.

5.9 Internrevisjon

Bankens internrevisjon utføres av revisjonsselskapet PwC. Internrevisjonen foretar blant annet årlige gjennomganger av bankens vesentligste risikoområder, herunder innenfor anti-hvitvasking, utkontraktering, kreditt, IKT, likviditetsstyring og markedsrisiko. Årsplan og rapportering av internrevisjonens arbeid er fastsatt og følges opp av styret.

5.10 Vurdering av risiko og kapitalbehov

Fana Sparebank har utarbeidet en totalrisikomodel som utgangspunkt for beregning av bankens kapitalbehov, ICAAP, i henhold til Finanstilsynets rundskriv 3/2022. Banken har identifisert og beskrevet følgende risikoområder som legges til grunn ved beregningen av kapitalbehovet: kredittrisiko, konsentrasjonsrisiko, operasjonell risiko, forretningsmessig risiko og markedsrisiko. Fana Sparebank følger standardmetoden med hensyn til kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Beregnet kapitalbehov for kredittrisiko etter standardmetoden er økt med et tillegg for konsentrasjonsrisiko. For de øvrige risikoområdene er det lagt til grunn både simuleringer basert på ulike scenarioer i tillegg til metoder som er beskrevet i Finanstilsynets rundskriv. Banken vil løpende evaluere kost/nytte i forbindelse med overgang til mer avanserte metoder.

Finanstilsynet har fastsatt at Fana Sparebank skal ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende 2,1 prosent av beregningsgrunnlaget (pilar 2-krav) for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket i minstekravet i pilar 1. Pilar 2-kravet skal dekkes av ren kjernekapital. Finanstilsynets krav har hatt virkning siden 1. februar 2023. Ved årsskiftet gjaldt forrige vedtak på 2,3 prosent. Motsyklisk kapitalbuffer ble økt til 2,0 prosent 31.12.2022. Det er meddelt at motsyklisk buffer øker til 2,5 prosent fra 31.03.2023. Standardbankenes systemrisikobuffer vil øke fra 3,0 prosent til 4,5 prosent med virkning fra utgangen av 2023.

Ved utgangen av 2022 ligger ren kjernekapital over styringsmålet. Det gjelder også ansvarlig kapital og kjernekapital. Styret er opptatt av tilstrekkelig kapitalisering ut fra risiko i virksomheten og forventet vekst. Banken har utarbeidet både et medium og hardt stressscenario. Banken tilfredsstiller de ulike kravene til kapital, også under stress hensyntatt enkle tiltak.

Totalrisikomodelen og beregningen av kapitalbehovet er beskrevet i et eget ICAAP-dokument. Styret mottar løypemeldinger for ICAAP før endelig behandling, og ICAAP behandles i sin helhet minimum årlig.

6 Organisasjon og sosiale forhold

Kunder, Folk og Samfunn er tre av bankens fem strategiske målbilder. Kompetansen og engasjementet som medarbeiderne i Fana Sparebank besitter er avgjørende for bankens verdiskapning, både ut mot kunder og overfor samfunnet.

Fana Sparebank ønsker å være en foretrukket og attraktiv arbeidsplass for kompetente, motiverte og resultatorienterte medarbeidere.

Det er utarbeidet handlingsplaner for HMS-arbeidet i Fana Sparebank.

6.1 Arbeidsmiljø, nærværarbeid og sykefravær

I Fana Sparebank har vi et søkelys på nærværarbeid, gjennom å aktivt jobbe for et godt og inkluderende arbeidsmiljø (IA). Fana Sparebank er IA-bedrift og samarbeider tett med NAV-kontorene og Arbeidslivssenter for å øke nærværet og forebygge sykefravær.

Tallene for det legemeldte sykefraværet i banken endte med et gjennomsnittlig sykefravær på 6 prosent for 2022. Dette er en økning fra 4,8 prosent for tilsvarende måling i 2021. Økningen gjelder både i lang- og korttidsfraværet. Det egenmeldte fraværet er fortsatt svært lavt, og utgjør i underkant av 1 prosent. Det er registrert to småskader i løpet av året som skyldes arbeidsulykker, men ingen annen uheldig arbeidsbelastning.

Det jobbes målrettet og systematisk med oppfølging av sykefraværet, og dette har gitt resultater. Samarbeidsutvalget i banken deltar aktivt i arbeidet med å redusere sykefraværet. Banken legger til rette for medarbeidere som av ulike helsemessige årsaker trenger tilpasning, og vier betydelig oppmerksomhet på å redusere andelen av langtidssyke medarbeidere.

6.1.1 Sykefravær, kjønnsfordelt

Sykefraværet er fordelt med 5,3 prosent på menn og 7,4 prosent for kvinner. For fravær som skyldes syke barn er dette fordelt på 47 dagsverk for menn og 58 dagsverk for kvinner.

6.2 Great Place To Work

For femte år på rad har banken gjennomført tillits- og medarbeiderundersøkelsen Trust Index i samarbeid med Great Place to Work Institute. Dette er en undersøkelse som måler medarbeidernes opplevelse av Tillit, Stolthet til jobben de gjør og Fellesskapet på arbeidsplassen. Alle medarbeidere inviteres til å gi uttrykk for sin opplevelse av arbeidsmiljøet og hvilken tillit de opplever i organisasjonen. Resultatene presenteres gjennom fem dimensjoner: Troverdighet, Respekt, Rettferdighet, Stolthet og Fellesskap. Grensen for sertifisering er en gjennomsnittlig score på 70 prosent.

Banken har vært sertifisert Great Place To Work siden den første målingen ble gjennomført i 2018, og har i tillegg vært på topp 10-listen over Norges beste arbeidsplasser i klassen 50-199 ansatte i hele denne perioden.

I en nylig gjennomført undersøkelse for 2022 oppnådde banken en samlet score på hele 85 prosent. Med det er banken nok en gang en arbeidsplass som er sertifisert som Great Place to Work. Great Place To Work representerer et verktøy for å arbeide aktivt og konstruktivt med organisasjonens sterke og svake sider. Med bakgrunn i resultatene av

undersøkelsen, utarbeider avdelingene handlingsplaner for å videreutvikle det gode arbeidsmiljøet i banken.

6.3 Kompetanseutvikling

De ansatte er bankens viktigste ressurs og konkurransefortrinn. Fana Sparebank arbeider målrettet med kompetanseheving på alle nivåer i organisasjonen. Banken har blant annet videreført arbeidet med autorisasjonsordningene for finansielle rådgivere. Det omfatter områdene sparing og investering, kreditt, skadeforsikring og personforsikring. Satsingen inkluderer systematisk og kontinuerlig kunnskapsoppdatering for å styrke rådgivernes kompetansebase. Forsikringsrådgivere har krav om autorisasjon i skade- og personforsikring. Øvrige rådgivere må ha autorisasjon i minimum personforsikring, kreditt og sparings- og plasseringsområdet. Alle autoriserte rådgivere har vært igjennom den årlige kompetanseoppdateringen som følger av autorisasjonsordningen.

Banken har også investert i videreutdanning innen ulike ledelses- og masterprogrammer.

6.3.1 Ledelse og lederutvikling

Tydelig og konsistent ledelse er en kritisk suksessfaktor med tanke på å oppnå bankens overordnede mål om å være en attraktiv arbeidsplass for kompetente, motiverte og resultatorienterte medarbeidere. Det gjennomføres regelmessige ledersamlinger med ulike aktuelle tema som skal være med og styrke lederskapet i banken. Ledere deltar også individuelt på ulike ledelsesseminarer og utdanningsprogrammer.

6.3.2 Bærekraftskompetanse

For å nå bankens ambisiøse klima- og bærekraftsmål er det avgjørende å ha tilstrekkelig kompetanse innenfor en vid definisjon av begrepet. Fana Sparebank har styrket den interne kompetansen gjennom ansettelse av personer med formalkompetanse og relevant arbeidserfaring, og har i tillegg lagt vekt på å utvikle egne ressurser i alle ledd og avdelinger. Grunnleggende kunnskap og ressurser er til stede i bankens organisasjon, i ledelsen og på styrenivå til å oppnå de målene som er satt.

I løpet av 2022 ble det påbegynt et prosjekt som skal tilstrebe lik grunnkompetanse for alle i banken, samt legge til rette for spesialkompetanse for de ulike enhetsområdene inkludert eiendom. Det ble blant annet gjennomført strategigjennomganger for alle avdelinger i konsernet, i tillegg ble det arrangert særskilte arrangementer for bedriftsmarkedsavdelingen. Bedriftsmarkedsavdelingen har hatt særlig fokus på klimaregnskap, PropTech, energimerking og BREEM sertifiseringsordninger.

Kompetanseprosjektet er et kontinuerlig prosjekt og vil fortsette inn i 2023.

6.4 Mangfold og likestilling

Et bærekraftig samfunn kjennetegnes ved at alle mennesker skal ha like muligheter gjennom inkludering og mangfold. Bankens mål er å fremme mangfold, inkludering og likestilling, og være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass uten noen form for diskriminering.

Det er en langsiktig målsetting å tilstrebe kjønnsbalanse og mangfold på alle nivå. Når nye medarbeidere rekrutteres til banken, tilstrebtes kjønnsbalanse og mangfold på sluttkandidatlistene til utlyste posisjoner. Videre skal det være minst én representant fra hvert kjønn med i slutttrunden av intervjuer. Det tilstrebtes å øke andelen ansatte med fremmedkulturell bakgrunn, for å gjenspeile bankens kundemasse.

Fana Sparebank skal være en inkluderende arbeidsplass, og tilby arbeidstrening til mennesker som av ulike årsaker har falt utenfor arbeidslivet slik at de kan komme tilbake til jobb. Her har banken blant annet samarbeidet med NAV og introduksjonssenteret for flyktninger i Bergen kommune. Videre settes fokus på tiltak for å sikre en god balanse mellom familieliv og jobb. Banken tilbyr fleksibel arbeidstid, samt muligheter for delvis hjemmekontor. Foreldre som er i fødselspermisjon i minimum 5 måneder, får automatisk ett lønnsstrinn ved gjeninntreden. Det tilbys også lønnet ammefri i en time per dag.

Som en del av den årlige medarbeiderundersøkelsen Great Place to Work, kartlegges blant annet spørsmål relatert til likebehandling uavhengig av alder, kulturell eller etnisk tilhørighet, kjønn eller seksuell legning. I tillegg kartlegges medarbeidernes opplevelse av balansen mellom arbeid og fritid. Indeksen viser andel positive svar (enig eller helt enig). På bakgrunn av tilbakemeldingene i undersøkelsen utarbeider alle avdelinger egne handlingsplaner for å sikre et godt arbeidsmiljø.

Utsagn	Andel positive svar 2022 (2021)
Medarbeidere blir rettferdig behandlet uavhengig av alder	81 % (84 %)
Medarbeidere her blir rettferdig behandlet uavhengig av kulturell eller etnisk tilhørighet	93 % (97 %)
Medarbeidere her behandles rettferdig uavhengig av kjønn	92 % (95 %)
Medarbeidere her behandles rettferdig uavhengig av seksuell legning	99 % (97 %)
Jeg har mulighet til å ta fri når jeg mener det er nødvendig	92 % (91 %)
Medarbeiderne blir oppmuntret til å finne balanse mellom deres arbeidsliv og privatliv	82 % (84 %)

Banken har i 2022 gjennomført et lønnsprosjekt med målsetting om å etablere et nytt rammeverk for lønnsutvikling i Fana Sparebank. Forut for prosjektet ble det gjennomført en kartlegging av lønn, for å identifisere om det finnes en sammenheng mellom lønn og andre variabler som ikke er knyttet til arbeidet som utføres. I tillegg ble det sett på forskjeller både mellom og innad i avdelinger. Kartleggingen viser ingen signifikant sammenheng mellom lønn og medarbeiderens kjønn, alder eller ansiennitet.

Det nye lønnsrammeverket skal etablere stillingsnivåer for alle ansatte, og det er utviklet rapporter som muliggjør sammenligning av lønnsutvikling på sentrale kriterier som kjønn, alder, ansiennitet og stillingsnivå på tvers av avdelinger i banken. Det skal videre foretas en årlig evaluering av lønnsutvikling i samarbeid med de tillitsvalgte. Det settes av årlige lønnsmidler som kan benyttes til utjevning, basert på eventuelle funn i gjennomgang av lønnsutvikling. Målsettingen med det nye lønnsystemet er således å sikre et forutsigbart system for lønnsutvikling over tid.

Redegjørelse for likestillingssituasjonen pr 31.12.22:

Andel kvinner fordelt på stillingsnivå	2021	2022
Toppleder	50 %	50 %
Mellomleder	60 %	64 %
Ansatt uten lederansvar	59 %	55 %
Totalt	60 %	55 %
Andel kvinner i styret		
	50 %	50 %
Kvinnens lønn som andel av menns (etter stillingsnivå)		
Toppleder	119 %	118%
Mellomleder	95 %	96%
Ansatt uten lederansvar	96 %	93%
Uttak av foreldrepermisjon (samlet antall dagsverk)		
Menn	137	303
Kvinner	732	343
Sykefravær		
Menn	4,9 %	5,3 %
Kvinner	4,9 %	7,4 %
Totalt	4,9 %	6,5 %
Fravær pga. syke barn (samlet antall dagsverk)		
Menn	39	47
Kvinner	33	58
Andel deltid		
Menn (av totalt antall ansatte)	4 %	1 %
Kvinner (av totalt antall ansatte)	1 %	2 %
Ufrivillig deltid		
Menn	0 %	0 %
Kvinner	0 %	0 %

6.5 Personal

I Fana Sparebank var det 133 ansatte i konsernet og 109 i morbanken ved utgangen av 2022. Dette utgjorde henholdsvis 130 og 106 årsverk. For konsernet representerer dette en nedgang på 3 årsverk fra 2021. I oversikten over årsverk inngår også vikarer og timehjelper.

6.6 Etikk

Fana Sparebank er opptatt av å levere tjenester som er forankret i solid etisk adferd. Dette sikres blant annet i god, grunnleggende kompetanse og faglig bakgrunn. Banken er tilknyttet fire ulike autorisasjonsordninger innenfor Finansnæringens autorisasjonsordninger, FinAut. Flere av autorisasjonsordningene er overlappende, det vil si at rådgivere og ansatte er autorisert innen flere fagområder. Samlet sett besitter bankens medarbeidere autorisasjoner som følger: 35 innenfor sparing og investeringsrådgivning, 36 innen kreditt, 39 innenfor skadeforsikring, og 39 innenfor personforsikring.

Autorisasjonsordningene legger til grunn reglene for god skikk i kundekommunikasjon og rådgivningsvirksomhet både for bankvirksomheten og innenfor forsikringsområdet. Banken stiller på generell basis krav til at rådgivere innen personmarkedet skal være autorisert for områder der de treffer kundene. I fagplanene inngår etikk som ett av kompetanseområdene, og kunnskapen prøves både med teoretisk og praktisk prøve. Etske problemstillinger inngår også i en årlig, faglig oppdatering.

Samtlige ansatte pålegges å sette seg inn i og å undertegne bankens etiske retningslinjer. Retningslinjene omfatter blant annet forholdet mellom fritid og arbeid, privatøkonomi, service og tillit, habilitet, taushetsplikt og forholdet til kunder, leverandører og forretningsforbindelser. I tillegg gjelder egne regler for adferd når det gjelder arbeid med IT og datasikkerhet. De etiske retningslinjene gjennomgås og kvitteres ut elektronisk på årlig basis.

Satsningen på FinAut og systematiseringen av retningslinjene for bankens etiske ansvar ansees å ha bidratt positivt både overfor kunder og samfunnet, samt å ha gitt et økt bevissthetsnivå innad i banken og dets datterselskaper.

Bankens etiske retningslinjer fastslår at medarbeidere i Fana Sparebank ikke må motta vederlag i noen form fra kunder, meglere, leverandører eller andre forretningsforbindelser. Dette fordi slike ytelser kan være egnet til å påvirke den enkeltes beslutninger om forvaltningen av betroede midler. Ingen medarbeider må derfor motta personlige gaver utover mindre oppmerksomheter, uten at dette rapporteres skriftlig og godkjennes av overordnede. Gaver omfatter ikke bare materielle gjenstander, men også andre fordeler, for eksempel i form av personlige rabatter ved kjøp av varer og tjenester.

Visse ansatte er pålagt særskilte restriksjoner når det gjelder verdipapirhandel. For denne gruppen er regelverket beskrevet i bankens rutinehåndbok, og hjemlet i Verdipapirhandellovens bestemmelser.

6.7 Medarbeidere

Samtlige medarbeidere er underlagt egne regler og retningslinjer for habilitet og taushet i eksterne og interne forhold. Habilitetsreglene innestår for at den enkelte medarbeider i sitt virke i banken ikke skal behandle lån, fastsette forretningsvilkår eller på annen måte foreta vurderinger på vegne av banken eller datterselskaper som berører

- egne personlige interesser
- familiemedlemmer
- nære venner
- privat eller offentlig virksomhet eller organisasjoner vedkommende har økonomisk interesse eller tillitsverv i, eller
- lag og/eller organisasjoner som man er medlem av eller deltaker i

Som et ledd i overholdelsen av disse retningslinjene avgir den enkelte medarbeider årlig en erklæring med oversikt over tillitsverv eller økonomiske interesser i organisasjoner og/eller selskaper de er engasjert i. Habilitets- og taushetsreglene tar utgangspunkt i Finansforetakslovens bestemmelser, og er forankret i bankens Personalhåndbok med tilhørende retningslinjer. Fana Sparebank har ikke avdekket uregelmessigheter innenfor dette området.

Det er fastlagte prosedyrer for opplæring av nye ansatte, slik at disse gis anledning til å sette seg inn i bankens arbeidsreglement og de forventninger som stilles den enkelte overfor kunder og kolleger i arbeidsforholdet.

6.8 Sosiale medier

Det er utarbeidet generelle råd og anbefalinger til hjelp for den enkelte ansatte for kommunikasjon som privatperson i sosiale medier på nett og samtidig å ivareta Fana Sparebanks interesser og omdømme.

6.9 Diskriminering og likestilling

Bærekraftsmålene har mange referanser til menneskeretter generelt, og områder som diskriminering og likestilling spesielt. Fana Sparebank har fokus på integrering av mangfold og likestillingsperspektiver i virksomheten, og arbeider med mål og tiltak på flere felt. Et grunnleggende prinsipp er å tilstrebe full likestilling på alle områder. Nedenstående oversikter supplerer årsberetningens redegjørelse:

6.10 Hel- og deltidstilling

Av bankens ansatte er det ingen som har ufrivillige deltidstillinger.

Stillingsandelene blant faste ansatte fordeler seg slik:

	Antall		Prosentandel	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Andel ansatte fordelt på stillingsbrøk				
100 % stilling	60	45	98	98
50 % stilling	-	1	-	2
40 % stilling	1	-	2	-
Sum	61	46	100	100

Banken hadde dette året to midlertidige stillinger. Den ene har vært ansatt gjennom arbeidspraksis og den andre som ukrainsk tolk.

I tillegg benytter banken seg av studenter til timehjelp på Kundesenteret og i Dagligbank gjennom året og for å dekke ferieavvikling, hovedsakelig om sommeren.

Permisjon og fravær

Uttak av foreldrepermisjon (samlet antall dagsverk):

Kjønn	Antall	Gj.snitt	Samlet	Andel
Menn	4	76	303	47 %
Kvinner	2	172	343	53 %
Sum	6		646	100 %

Det er videre registrert kjønnsfordeling av fravær på grunn av syke barn, der menn og kvinner er registrert med henholdsvis 47 og 58 dagsverk.

6.12 Turnover

Etter en lengre periode med stor stabilitet i ansattbasen, har vi sett en økning i turnover i de to siste årene. Vi ser denne økningen i sammenheng med en større mobilitet innenfor enkelte av fagfeltene, spesielt på teknologiområdet. I 2022 var total turnover på 17 prosent, hvorav alderspensjon og styrt nedbemanning utgjorde 7 prosent. I 2021 var total turnover 11 prosent, mens den i 2019 og 2020 lå på 8 prosent.

7 Samfunnsansvar

Fana Sparebank er en del av det norske sparebankvesenet som oppstod og utviklet seg på 1800-tallet. Sparebankenes funksjon og målsetting var nært knyttet til å dekke datidens behov, både innen organisering og stimulering av sparing og for å bistå med finansiering av lokal virksomhet. Dette er fortsatt nedfelt i bankens formålsparagraf, der det blant annet heter (...) Sparebanken har til formål å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskytere, levere finansielle tjenester til publikum, næringsliv og offentlig sektor, og å forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker (...).

I nyere tid, og da med særlig vekt på de siste syv årene, har bankens engasjement knyttet til samfunn og bærekraft gjennomgått en betydelig oppgradering. Dette kan dels sees i lys av endrede holdninger i samfunnet, men i særdeleshet knyttet til nye initiativer og ambisjoner i banken. Begrepet bærekraft brukes i mange sammenhenger, og vil favne hensynet til menneskerettighet, arbeidsforhold, miljø og klima, samt virksomhetsstyring og forpliktelsen til å utøve ansvarlig bankvirksomhet.

7.1 Ansvarlig bankdrift

Menneskerettigheter er relevant for Fana Sparebank, ikke bare i rollen som arbeidsgiver, bankforbindelse, innkjøper, og utlåns- og investeringspraksis, men også i bankens generelle rolle i samfunnet. Fana Sparebank skal i alle disse rollene bidra til at menneskerettighetene ivaretas og beskyttes, og motvirke at menneskerettighetene krenkes.

Sosial bærekraft, herunder bankens samfunnsansvar har vært viktig for banken i mange år. I strategi for samfunnsansvar og ESG har banken satt konkrete mål for å forhindre brudd på menneskerettigheter. Våren 2022 signerte banken FUTURE PROOF-plakaten hvor banken, sammen med næringslivet i Bergen, skal jobbe for utveksling av erfaringer og bringe næringslivet videre i sitt arbeid med grunnleggende menneskerettigheter.

Fana Sparebank har etablert en egen bærekraftsgruppe på tvers av alle avdelinger. Gruppen ledes av bærekraftsansvarlig. Fokus på strategiske tiltak og videreutvikling av bankens menneskerettslige forpliktelser er sentralt i arbeidet.

I Fana Sparebanks arbeid for menneskerettighetene er det sentralt å sikre at banken opererer i tråd med Åpenhetsloven. Hovedfokus for arbeidet i 2023 vil være å gjennomføre aktsomhetsvurderinger av bankens forretningspartnere og leverandører innen lovpålagt frist 01.07.2023. Aktsomhetsvurderinger er prosessen for å identifisere, forebygge, redusere og dokumentere hvordan man håndterer eventuelle negative innvirkninger på menneskerettighetene. Arbeidet vil kreve god dialog med sivilsamfunn, og berørte parter. Dersom Fana Sparebank direkte er involvert i brudd på menneskerettigheter, skal banken bidra til å rette opp forholdet og sørge for kompensierende tiltak.

Banken har i regnskapsåret 2022 gjennomgått og revidert rutine for innkjøp. Fra tidligere år har banken hatt en desentralisert innkjøpsfunksjon, og det var behov for å legge føringer samt standardisere innkjøpsprosessen for å belyse hvilke særskilte forhold som skal hensyntas ved innkjøp, herunder sosial risiko og ansvar i verdikjeden. Det er viktig å understreke at risikoen det opereres med ikke er risikoen for selskapet, men for det, eller de menneskene som berøres. Fana Sparebank har som mål å stille krav til leverandører og bedriftskunder om etterlevelse av UN Global Compacts ti prinsipper for ansvarlig næringsliv.

7.2 Forebygging av økonomisk kriminalitet og hvitvasking

Økonomisk kriminalitet, som omfatter arbeidslivskriminalitet og hvitvasking, er et alvorlig samfunnsproblem og en trussel mot velferdssamfunnet, samtidig som det undergraver et sunt næringsliv. Fana Sparebank arbeider systematisk for å forhindre at bankens produkter og tjenester benyttes til kriminell aktivitet. Trusselbildet endrer seg stadig, og arbeidet må tilpasses i takt med utviklingen.

Digitalisering og globalisering påvirker kriminalitetsutviklingen, og det har blant annet blitt enklere å begå digitale bedrageri. Svindelforsøk mot bankkunder øker betydelig, det er derfor viktig å ha et tett samarbeid og kunnskapsdeling internt i banken, mellom andre banker og det offentlige i kampen mot kriminalitet. Bankene må videre gjøre kundene i stand til å gjenkjenne mulige svindelforsøk.

I 2022 har banken rapportert 77 saker til Økokrim etter mistanke om hvitvasking og/eller terrorfinansiering. Eksempel på rapporterte saker er investeringsbedrageri, kjærlighetssvindel, Finn.no-svindel, muldyr, svart arbeid, utnyttelse av arbeidskraft, og ulovlig næringsvirksomhet.

Bevisstgjøring og kompetanseheving i samfunnet er viktig for å forhindre kriminalitet. Fana Sparebank styrker kompetansen innen antihvitvaskings- og antikorrupsjonsregelverk og jobber med å bygge en sterk etterlevelseskultur.

Alle ansatte har i 2022 fullført digitalt grunnkurs i antihvitvask og -terrorfinansiering. Videre er det gjennomført opplæring basert på den enkeltes ansvar, rolle og funksjon.

7.3 Gavefond

Fana Sparebank praktiserer en gavestrategi som innebærer at bankens bidrag til samfunnet er økt i betydelig grad. Tildelingene av gavemidler og støtte til allmennyttige formål er organisert i fire ulike konsepter. Hvert av konseptene er knyttet til aktivitet gjennom årets kvartaler.

7.3.1 Gavetildelinger 2022

Det er tildelt til sammen 18,8 millioner kroner fra Fana Sparebanks gavefond i 2022. Det tilsvarende beløpet i 2021 var 16,1 millioner kroner. Årets tildelinger til samfunnsnyttige formål er økt sammenlignet med foregående år, særlig innenfor kategorien Barn og ungdom.

Årets gavetildelinger er fordelt på følgende konsepter og kategorier (tall i millioner kroner):

Konsept	2018	2019	2020	2021	2022
Barn og ungdom	5,1	6,7	8,0	10,1	10,7
Velfortjent	0,2	0,1	0,1	-	0,2
Bærekraft	2,7	2,7	2,5	1,6	0,7
Næring og kultur		13,8	2,8	3,0	3,8
Andre gave- tildelinger	2,3	0,7	-	1,4	3,5
Sum tildeling fra gavefond	10,3	24,1	13,4	16,1	18,8

8 Øvrige forhold

Systemer og rutiner for sikkerhet er i samsvar med de krav som stilles i forskrift om Helse, Miljø og Sikkerhet.

Banken arbeider aktivt med utviklings- og innovasjonsarbeid for å styrke konkurransekraften og forbedre kundeopplevelsen, særling innen digitale løsninger. Fana Sparebanks FoU-aktivitet ledes av avdeling Teknologi og Innovasjon.

8.1 Styreansvarsforsikring

Det er tegnet forsikring for styrets medlemmer og daglig leder for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner. Styreansvarsforsikringen har en dekning på 120 millioner kroner gjennom et utvalg av 12 samarbeidende selskaper og sparebanker.

8.2 Strategiske samarbeid og nettverk

Fana Sparebank identifiserer seg med ambisjonene som beskrives gjennom FNs 17 bærekraftsmål. Hvor bærekraftsmål nummer 17, samarbeid for å nå målene, står sentralt. Ved å ta del i nasjonale og internasjonale nettverk lærer man av hverandre, samtidig som det kreves at medlemmene viser åpenhet rundt målsetting og måloppnåelse. I tillegg bidrar det til å skape engasjement om bærekraftsutfordringene og -mulighetene på systemnivå og bidra til endring. Banken tilstreber å vise aktsomhet og å være etterrettelig i omtalen av bærekraftsarbeidet og påvirkningen ulike tiltak har på mennesker, miljø og samfunn i tråd med prinsippene til Grønnvaskingsplakaten.

8.2.1 FNs Klimainitiativ innen finans

FNs Klimainitiativ innen finans, UNEP FI, er blitt et kraftsenter for klimaambisjonene til verdens banker. De opprinnelige 132 bankene som var med fra oppstarten i 2019 er blitt til 500, og de representerer mer enn 50 prosent av den samlede, globale forvaltningskapitalen. Fana Sparebank har fra begynnelsen hatt glede av erfaringene og kompetansen som finnes i dette nettverket. Medlemmene forplikter seg til å følge seks prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet, og skal regelmessig rapportere på fremdrift knyttet til oppnåelse av Parisavtalens klimamål.

UNEP FI har gitt utspring til Collective Commitment for Climate Action (CCCA) og Net Zero Banking Alliance (NZBA), der Fana Sparebank fra oppstarten av begge initiativene forpliktet seg til å sette mål og tidsplan for å bidra til et lavkarbonsamfunn. NZBA regnes som den mest ambisiøse klimaforpliktelsen i banksektoren, hvor målet og forpliktelsen til NZBA er å bli netto-nullutslippsvirksomheter senest innen 2050. Her var Fana Sparebank og 42 andre banker med fra starten i april 2021. Ved utgangen av 2022 var 105 banker medlemmer av NZBA, hvorav to norske.

8.2.2 UN Global Compact

Fana Sparebank har sluttet seg til UN Global Compact (UNGC). UN Global Compact representerer ti prinsipper for ansvarlig næringsvirksomhet innen områdene menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø og anti-korrupsjon. Tilslutning til Global Compact betyr at den enkelte bedrift gjør sitt beste for å drive sin virksomhet i tråd med de ti prinsippene. Fana Sparebank har avlagt rapport om fremdrift (Communication on Progress – COP) overfor UNGC for 2022.

Fana Sparebank har siden 2019 stilt krav overfor bankens hovedleverandører av finansielle instrumenter om at de skal være tilsluttet UN Global Compact. Det er i tillegg innført krav om at bankens næringslivskunder skal gjøres kjent med og respektere de samme prinsippene.

8.2.3 Klimapartner Vestland

Fana Sparebank ble en del av nettverket Klimapartner Vestland i 2021. Som klimapartner er banken en del av et tverrfaglig nettverk som sammen har som målsetting om å nå 1,5 graders-målet.

Gjennom nettverket deles de råd og konkrete eksempler på hvordan man arbeider systematisk med klimaarbeidet.

8.2.4 Future Proof

I 2022 signerte Fana Sparebank Future Proof-plakaten. Future Proof er en samarbeidsplattform som belyser arbeids- og menneskerettigheter, hvor man deler erfaringer på tvers av bransjer, og jobber sammen om utfordringene. Å signere plakaten er en tydelig forpliktelse banken ønsker å ta.

8.3 Hendelser etter balansedagen

Det har etter balansedagen ikke inntruffet hendelser av vesentlig betydning for det avlagte regnskapet.

9 Datterselskaper

Fana Sparebank har to heleide datterselskaper, Fana Sparebank Eiendom AS og Fana Sparebank Boligkreditt AS.

9.1 Fana Sparebank Eiendom AS

Eiendomsmeglingsforetaket Fana Sparebank Eiendom AS, som er heleid av Fana Sparebank, utfører eiendomsmeglingsoppdrag både gjennom sitt tradisjonelle konsept og

gjennom lavpriskonseptet Himla. I begge konsepter omsettes brukte boliger, mens det gjennom tradisjonell eiendomsmegling også omsettes prosjekterte boliger.

Fana Sparebank Eiendom AS gjennomførte totalt 589 eiendomsomsetninger i 2022. Det er en nedgang fra året i forveien hvor det ble omsatt totalt 692 eiendommer. Av årets omsetninger ble 373 omsatt i avdeling for tradisjonell eiendomsmegling, mens 216 ble omsatt gjennom Himla. Selskapets markedsandel i Bergensområdet var 5,2 prosent i 2022.

Ved årsskiftet hadde selskapet 23 ansatte, hvorav 5 ved avdeling Himla.

Det samlede resultatbidraget fra eiendomsmeglingsvirksomheten utgjorde -4,2 millioner kroner i 2022. Provisjonsinntektene utgjorde 37,8 millioner kroner (35,3). Kostnadene utgjorde 43,0 millioner kroner (38,2). Resultatene er påvirket av at det er lagt ned omfattende tid og ressurser i å restrukturere selskapet.

9.2 Himla Eiendomsmegling

Himla Eiendomsmegling er Fana Sparebank Eiendoms lavpriskonsept for eiendomsmegling. Gjennom 2022 er det omsatt 216 eiendommer.

Virksomheten i Himla Eiendomsmegling drives som en egen avdeling av Fana Sparebank Eiendom AS. Ved hjelp av digitalisering og en innovativ måte å drive eiendomsmegling på, tilbys Himla-kundene å selge boligen for et fast meglarhonorar på 45.000 kroner.

9.3 Fana Sparebank Boligkreditt AS

Boligkreditselskapet er et 100 prosent eid datterselskap med en egenkapital på 986 millioner kroner. Selskapets formål er å overta deler av morbankens boliglånportefølje. Selskapet har ingen ansatte, og har inngått en avtale med Fana Sparebank for drift og administrasjon av virksomheten. Selskapet har ved utgangen av 2022 overtatt boliglån fra morbanken tilsvarende 11,5 milliarder kroner (12,0). Finansieringen skjer gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Boligselskapet har utstedt OMF for til sammen 10,2 milliarder kroner (10,2). Av disse er 500 millioner kroner kvalifisert som Grønn OMF. Årets totalresultat etter skattekostnader ble 31,8 millioner kroner (46,0 millioner kroner).

10 Økonomiske resultater for 2022

10.1 Sammendrag

Fana Sparebank konsernet oppnådde et resultat før skatt på 275,7 millioner kroner i 2022. Dette er en forbedring med 108,2 millioner kroner sammenlignet med fjoråret. Resultatet gjenspeiler høyere rentenivå og forbedret nettorente, positiv utvikling av andre inntekter, moderat kostnadsutvikling og lave tap.

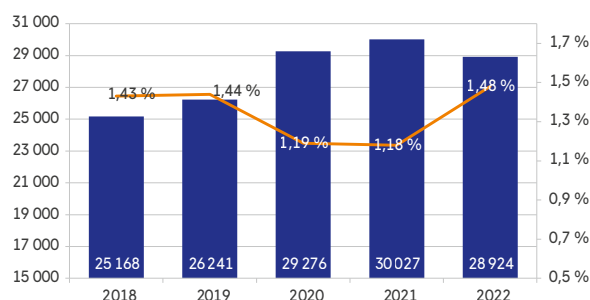
Konsernets resultat etter tap og skatt ble et overskudd på 226,4 millioner kroner (132,5). Totalresultatet utgjør 228 millioner kroner (132,5).

10.2 Bankens inntekter

10.2.1 Rentenetto

Rentenettoen utgjorde 444,3 millioner kroner, mot 346,3 i 2021. Det representerer en økning på hele 98 millioner kroner. Økningen i rentenettoen skriver seg fra forbedret rentemargin gjennom 2022. Høyere rentenivå innebærer også at bankens avkastning på egenkapitalen øker.

Netto renteinntekter utgjorde 1,48 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Det representerer en kraftig positiv utvikling fra 2021 (1,18). Forbedringen skyldes en normalisering av bankens rentenetto etter flere år der effekten av redusert utlånsrente til boliglånkundene som skriver seg fra tiltak banken gjennomførte for å trygge boliglånkundenes situasjon under pandemiens første faser i mars 2020.

FIGUR 4: Utvikling av forvaltningskapital (søyler, venstre akse) og rentenetto i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (høyre akse).

10.2.2 Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter utgjør 88,7 millioner kroner (81,0). Endringen fra 2021 har bakgrunn i markedsverdiendringer fra finansielle instrumenter og økte andre inntekter.

Brutto provisjonsinntekter og gebyrer på 92,8 millioner kroner er en fremgang på 8,3 millioner kroner fra 2021 (84,5). Endringen har primært sin bakgrunn i økte provisjonsinntekter fra bankkundenes bruk av Visa betalingstjenester i utlandet og netthandel, samt at provisjoner fra eiendomsselskapet er gått opp. Netto provisjonsinntekter økte med 8,4 millioner kroner til 84,8.

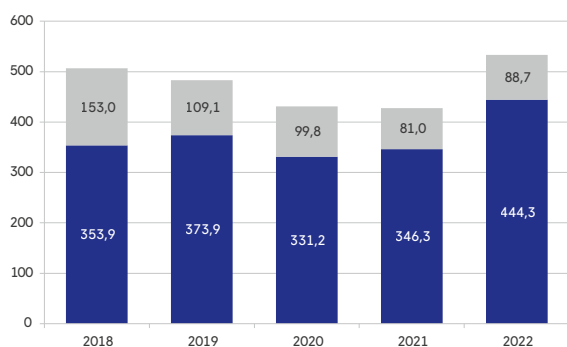
Netto resultat og markedsverdijusteringer fra finansielle instrumenter og utbytte fra aksjer og andeler endte på 3,3 millioner kroner. I 2021 var det tilsvarende tallet 3,9 millioner kroner.

Netto verdiendringer på finansielle instrumenter utgjør -2,4 millioner kroner (-12,2). Tallet må sees i sammenheng med mottatt utbytte. Banken klassifiserer mottatte avkastningsandeler på rentefond som en del av Utbytte aksjer, andeler og

egenkapitalbevis, og i 2022 mottok banken avkastningsandeler til en verdi av 0,1 millioner kroner (11,4).

Beholdningene av rentebærende verdipapirer er i all hovedsak kortsiktige plasseringer i særlig likvide rentepapirer som ledd i bankens løpende likviditetsstyring og -buffer.

Fana Sparebank har eierposisjoner i produkt- og tjenesteleverandørene Brage Finans AS, Norne Securities AS og Vipps Holding AS. Banken har aktive, produktrelaterte forbindelser til disse selskapene, og mottar provisjoner fra salg fra Brage og Norne. Selskapene konsolideres ikke i bankens regnskaper.

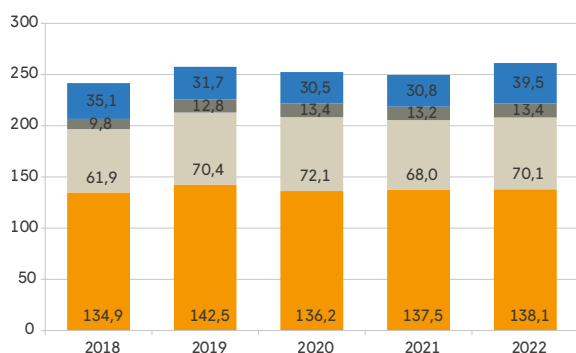

FIGUR 5: Rentenetto (blå) og andre inntekter (grå). Tall i millioner kroner.

10.3 Driftskostnader

De samlede driftskostnadene utgjorde 261,1 millioner kroner i 2022 (249,5). Lønn, pensjoner og sosiale kostnader utgjør den største andelen av driftskostnadene med 138,1 millioner kroner (137,5). De er små endringer i disse kostnadene fra fjoråret.

Kostnadsøkningen på 11,6 millioner kroner er i all hovedsak knyttet til økte driftskostnader fra eiendomsformidling på 4,5 millioner kroner, formuesskatt på 3 millioner kroner og honorarer til eksterne konsulenter på 2,1 millioner kroner. I tillegg kommer økte kostnader til tap på bedragerier med 2 millioner kroner.

FIGUR 6: Kostnadsutvikling fordelt på hovedposter. Fra nederst (gul) til topp (blå): Personalkostnader, administrasjonskostnader, ordinære avskrivninger og andre kostnader. Tall i millioner kroner.

Kostnadsprosenten fra bankvirksomheten utgjør 44,1 prosent (52,5) i 2022. Med bankvirksomhet menes morbank inkludert boligkredittselskapet, eksklusive finansielle instrumenter. Provisjonsinntekter og kostnader fra eiendomsmeglervirksomheten er tilsvarende ekskludert. Det er et utfalt mål at banken over tid skal tilstrebe seg å holde kostnadsprosenten under femti.

Kostnadsprosenten for konsernet utgjorde 49,0 (58,4) i 2022. Når finansielle instrumenter ekskluderes, ble kostnadsprosenten 48,8 for året (56,8). Kostnadsprosenten er i tråd med bankens langsiktige målsetting for dette nøkkeltallet.

10.4 Tap og mislighold

Fana Sparebank klassifiserer og måler tapsnedskrivninger etter IFRS 9. Det innebærer at det settes av forventet tap på hele utlånsporteføljen.

For konsernet Fana Sparebank ble det i 2022 resultatført tilbakeføring for tap på utlån og garantier med 3,8 millioner kroner. Til sammenligning ble det resultatført 10,3 millioner kroner i avsetninger til tap på utlån og garantier i 2021.

Samlede nedskrivninger på utlån, ubenyttede kreditter og garantier utgjør 71,1 millioner kroner ved utgangen av 2022. Ved utgangen av 2021 utgjorde samlede nedskrivninger 80,3 millioner kroner.

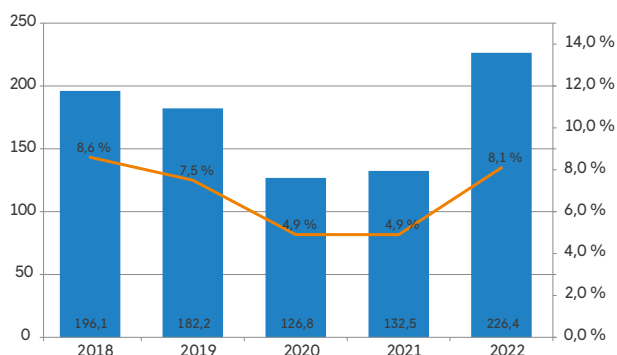
Samlede nedskrivninger på utlån og garantier utgjør 0,3 prosent av brutto utlån (0,3).

Styret vurderer dette som tilstrekkelig sett i forhold til bankens risiko i utlåns- og garantiporteføljen, og konsernets tap på utlån vurderes fortsatt å være på et lavt nivå.

Brutto engasjementer med betalingsmislighold ut over 90 dager utgjør 28,3 millioner kroner ved utgangen av 2022, ned fra 46,8 i 2021. Engasjementer med betalingsmislighold utgjør 0,1 prosent av brutto utlånsmasse (0,2).

Betalingsmislighold på utlån er fordelt mellom privat- og bedriftskunder, hovedsakelig knyttet til utlån til bolig og næringseiendom. Banken overvåker disse engasjementene nøye, og har tett oppfølging og dialog med disse kundene. De underliggende pantesikkerheter og verdier knyttet til de misligholdte engasjementene er tilstrekkelig gode til at styret anser at eventuelle tap er kontrollerbare.

Konsernet har brutto tapsutsatte engasjement på 143,8 millioner kroner ved utgangen av året, mot 196,9 millioner kroner året før. Tapsutsatte engasjement utgjør 0,6 prosent av brutto utlån (0,8). Totalt er det foretatt nedskrivninger på 27,3 millioner kroner (35,0) på tapsutsatte engasjement.

FIGUR 7: Resultat etter skatt i millioner kroner (søyler) og egenkapitalavkastning i prosent av årsresultatet.

10.5 Totalresultat

Resultatet for 2022 gir en egenkapitalavkastning på 8,1 prosent for konsernet, opp fra 4,9 prosent i 2021. Egenkapitalavkastningen basert på totalresultatet utgjør 8,2 prosent (4,9).

Totalresultatet for konsernet inneholder poster som påvirker egenkapitalen direkte, og som ikke føres som en del av bankens driftsresultat. Det er mindre poster knyttet til totalresultatet i 2022. Konsernets totalresultat for 2022 er 228 millioner kroner mot 132,5 i 2021.

11 Bankens balanse

11.1 Forvaltningskapital

Konsernets forvaltningskapital er redusert gjennom året. Nedgang i utlån til boligformål er den største driveren til denne utviklingen. Ved årsskiftet hadde konsernet en forvaltningskapital på 28,9 milliarder kroner, mot 30 milliarder kroner i 2021.

11.2 Kontantstrøm

Konsernets likviditetsbeholdning utgjør 82,2 millioner kroner (75,7). Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter utgjør 1.807,8 millioner kroner (-77,6). Den største posten som inngår i operasjonelle aktiviteter er netto inn- og utbetalinger av lån til kunder, etterfulgt av rente og provisjonsinnbetalinger, samt utbetalinger til drift og innskudd fra kunder.

Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktivitet utgjør -1.800 millioner kroner (-50,1). De største postene som inngår i finansieringsaktivitetene er innfrielse og opptak av obligasjoner til finansiering av virksomheten og refinansiering av lån som kommer til ordinært forfall. Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter utgjør -1,3 millioner kroner (126). Dette utgjøres i hovedsak av justeringer i bankens likviditetsbeholdninger.

11.3 Finansinvesteringer

Fana Sparebanks kapitalforvaltning er nedfelt i et eget strategidokument. Det inkluderer styrets fastsatte rammer for volum og fordeling i risikoklasser, kursfallsrisiko, durasjon, renterisiko og valutarisiko.

Kapitalforvaltningen er underlagt bankens generelle regler for bærekraftige investeringer, herunder eksklusjonskriterier overfor enkelte bransjer og virksomheter.

11.3.1 Kapitalforvaltning, rentepapirer

Forvaltningen av overskuddslikviditeten skjer både gjennom plasseringer i rentefond i tillegg til porteføljer av enkeltpapirer i ulike aktiva- og risikoklasser.

Ved utgangen av 2022 utgjorde konsernets samlede portefølje av rentebærende verdipapirer 3.179 millioner kroner (3.020).

Obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utgjør 60 prosent av konsernets samlede beholdninger av rentebærende verdipapirer. Volumet og sammensettingen av verdipapirporteføljen har nær sammenheng med regulatoriske forhold (Basel III, Liquidity Coverage Ratio (LCR)), der midlene plasseres i svært likvide og sikre papirer, særlig statsobligasjoner, kommunale lån og obligasjoner med fortrinnsrett. Forvaltningen av bankens likviditetsbuffer innenfor LCR er holdt som en særskilt aktivaklasse.

11.3.2 Kapitalforvaltning, egenkapitalrelatert

Banken har løpende, langsiktige investeringer i selskaper som har en forretningsmessig tilknytning til egen virksomhet, samt selskaper som representerer produkttilhørighet, herunder Brage Finans AS, Norne Securities AS og Vipps Holding AS.

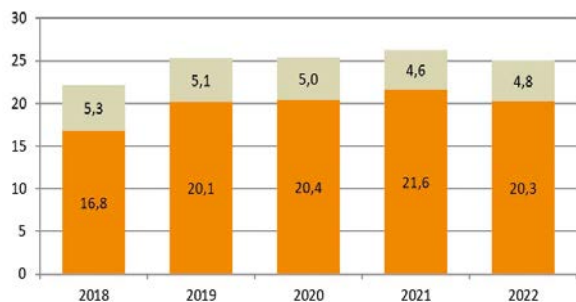
Konsernets samlede portefølje av aksjer, andeler i rentefond og egenkapitalbevis utgjorde 281,1 millioner kroner (424,4). Reduksjonen i 2022 utgjøres hovedsakelig av andeler i rentefond, samt nedslag i Brage Finans AS. I tillegg ble en gjenværende eierandel i Frende forsikring realisert i 2022.

Banken benytter finansielle instrumenter som rentebytteavtaler og lignende for å sikre eller begrense renterisiko.

11.4 Utlån

Brutto utlån i konsernet utgjør 25 milliarder kroner. Dette er en reduksjon på 1,2 milliarder kroner sammenlignet med året før. Den samlede nedgangen i utlånene utgjør 4,6 prosent.

Brutto utlån til personkunder utgjør 20,3 milliarder kroner på konsernbasis. Porteføljen i denne gruppen er primært knyttet opp mot boligfinansiering. Innenfor personmarkedet var det en tilbakegang på 1,4 milliarder kroner i 2022. Det representerer en reduksjon på 6,4 prosent (6,1 prosent). Utlån fra Himla Banktjenester utgjør 3,5 milliarder kroner, en økning på 1,1 milliarder kroner det siste året. Gjennom året har banken opprettholdt konkurransedyktige priser på boliglån slik det fremkommer i Finansportalen, særlig for lån innenfor 75 prosent av verddivurdering og gjennom salgskanalen Himla. Dette slår ut i at volumutviklingen er betydelig høyere i Himla isolert sett enn for personkundemarked under ett.

FIGUR 8: Utlån fordelt på PM (gul) og BM, tall i milliarder kroner.

Bankens samlede utlån til næringskunder utgjør 4,8 milliarder kroner. Dette representerer en økning på 4,9 prosent. Utlånsporteføljen er primært knyttet til eiendomsfinansiering med høy kredittkvalitet.

Styret anser den samlede utlånsutviklingen som akseptabel og i tråd med valgte strategier.

Som ledd i bankens samlede finansieringsstrategi er en andel av bankens boliglånsportefølje overført til det heleide datterselskapet Fana Sparebank Boligkreditt AS. Boligkredittselskapet har ved utgangen av 2022 en utlånsportefølje på 11,5 milliarder kroner (12). Låneporteføljen i boligkredittselskapet utgjør 46 prosent av bankens samlede utlån, og 56,7 prosent av konsernets utlån til personmarkedet (55,2 prosent).

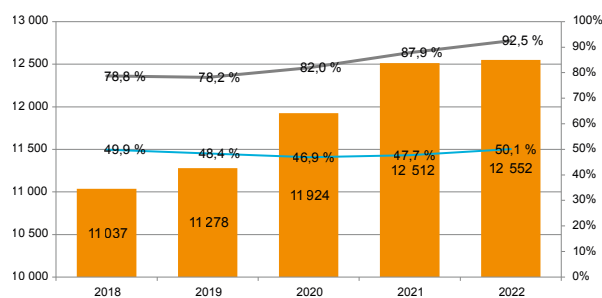
Bankens andel av utlån til næringsformål utgjør 19,2 prosent av den totale utlånsmassen (17,5).

11.5 Innskudd

Innskudd fra publikum er bankens største enkeltkilde til finansiering. Dette er målsatt ved at innskuddsdekningen skal utgjøre minimum 45 prosent på konsernbasis. Innskuddsveksten i banken er for tiden høyere enn veksten i utlån. Andelen av bankens samlede innskudd fra publikum målt mot utlånene har økt gjennom året. Innskuddsdekningen er 50,1 prosent ved årsskiftet (47,7).

Innskudd fra publikum utgjør 12,6 milliarder kroner. Det utgjør en vekst på 40 millioner kroner (0,3 prosent) fra 2021. Innskuddene er fordelt med 9,7 milliarder kroner fra personmarkedet og 2,2 milliarder kroner fra bedriftsmarkedet. I tillegg er 0,7 milliarder kroner definert som meglede innskudd.

I konsernet er alle utlån i boligkredittselskapet finansiert gjennom utstedelse av langsiktige obligasjoner med fortrinnsrett. Alle publikumsinnskudd ligger i morbanken, og danner fundamentet for morbankens finansiering. Morbankens innskuddsdekning er 92,5 prosent ved årsskiftet, opp fra 87,9 prosent i 2021.

FIGUR 9: Innskudd i millioner kroner. Innskuddsdekning som prosent av utlån; blå linje er for konsern, grå linje representerer morbank.

11.6 Øvrige innlån

Obligasjoner med fortrinnsrett gjennom Fana Sparebank Boligkreditt AS er den viktigste kapitalkilden for innlån fra pengemarkedet generelt, og det langsiktige finansieringsbehovet spesielt. Utstedelse av ordinære, usikrede obligasjoner dekker det korte og mellomlangsigte finansieringsbehovet.

Ordinære innlån ved utstedelse av usikrede obligasjoner utgjør pålydende 3.133 millioner kroner, en reduksjon på 1.058 millioner kroner fra fjoråret. Av det utstedte volumet av obligasjoner utgjør Grønne obligasjoner 750 millioner kroner.

Utstedt pålydende volum av obligasjoner med fortrinnsrett utgjør 10,2 milliarder kroner ved utgangen av 2022. Dette representerer en reduksjon på 47 millioner kroner fra 2021. Av det utstedte volumet av obligasjoner med fortrinnsrett utgjør Grønne OMF 500 millioner kroner.

Total gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir utgjør netto 12,8 milliarder kroner, mot 14,2 milliarder kroner i 2021. Vektet løpetid for bankens innlånsportefølje er 2,7 år. Andelen grønne obligasjoner utgjør 9,8 prosent av fundingporteføljen.

11.7 Rating

Fana Sparebank har offisiell rating fra Moody's Investors Service Ltd. Morbankens deposit rating er opprettholdt på A3/P-2 med stable outlook. Bankens Counterparty Risk Rating (CRR) er A2. Bankens rating vil, alt annet like, styrkes med forbedrede nøkkeltall og soliditet. Banken er opptatt av å overvåke kriterier som har betydning for bankens rating. Ratingbyrået har i 2022 introdusert ikke-finansielle kriterier knyttet til bærekraft og ESG i sine vurderinger.

Fana Sparebank Boligkreditt AS utsteder OMF med offisiell rating Aaa. Ratingen er opprettholdt i 2022. Aaa-ratingen står seg godt mot hendelser som kan medføre nedgradering. Ratingen av obligasjonene i boligkredittselskapet bygger blant annet på avtaler mellom morbanken og datterselskapet som sikrer obligasjonseierne rettidig oppgjør.

11.8 Egenkapital og kapitaldekning

Konsernets egenkapital utgjør 2.905 millioner kroner (2.757). Tilsvarende tall for morbanken er 2.477 millioner kroner (2.364). Egenkapitalen inkluderer hybridkapital på 102 millioner kroner.

Fana Sparebank har utstedt ansvarlige lån på 350 million kroner som inngår som tellende tilleggskapital ved årsskiftet. Av dette er 200 millioner kroner utstedt som Grønt ansvarlig lån. Andelen grønne obligasjoner utgjør 57 prosent av utestående ansvarlige lån ved årsskiftet. Ett av lånene, med utestående 50 millioner kroner, blir innfridd i mars 2023.

Banken har også utstedt et fondsobligasjonslån pålydende 100 millioner kroner. Fondsobligasjonen kvalifiserer som hybridkapital og inngår som annen kjernekapital.

Fana Sparebank har en risikovektet kapitaldekning på 23,9 prosent ved utgangen av året. Kjernekapitaldekningen er 21,2 prosent, hvorav ren kjernekapital er 20,5 prosent. Uvektet kapitalandel utgjør 9,4 prosent (8,4). Konsernets kapitaltall inkluderer rapportering av soliditet for eierforetak i samarbeidende grupper. Morbanken har en vektet egenkapitaldekning på 28,2 prosent (24,1). Morbankens rene kjernekapital utgjør 23,5 prosent (20,3). Morbankens uvektede kapitalandel utgjør 11,3 prosent (10,4).

12 Disponering av resultat i morbank

Av årets totalresultat på 191,4 millioner kroner går 5,3 millioner kroner som rente til hybridkapitaleierne.

Morbanken og konsernet er solid og godt kapitalisert i henhold til kapitalkravene, og styret foreslår å utbetale kundeutbytte på 57 millioner kroner for 2022. Styret foreslår videre at avsetning til gavefondet skal være 30 millioner kroner. Etter dette tilføres sparebankens fond 99,1 millioner kroner.

13 Utsikter for 2023

Fortsatt stigende renter i samfunnet er den enkeltfaktoren som antas å gi den mest direkte effekten for bankens virksomhet i 2023. Etter et relativt avklart rentebilde ved års-

skiftet, har forventningene til Norges Banks tiltak endret seg gjennom årets første kvartal. Det forventes flere hevinger av styringsrenten før toppen nås. Rentenivået forventes å nå toppen i 2. eller 3. kvartal 2023, med påfølgende utflating inntil den underliggende prisstigningen åpner for at Norges Bank igjen kan redusere styringsrenten. Det er registrert en stigende tendens når det gjelder søknader fra kunder om avdragsfrihet, og dette forventes å øke. En viktig forutsetning for opprettholdelse av kundenes betjeningsevne vil være at sysselsettingen i Norge holder seg på et høyt nivå.

Krigen i Ukraina er blitt en vedvarende konflikt med ringvirkninger som påvirker mange sider ved økonomien, herunder også rente- og børsmarkedene. Dette vil ha effekt for bankens drift. Banken har høynet egen beredskap og iverksatt tiltak for å blant annet å sikre at ilagte sanksjoner følges. Styret og administrasjonen har en tett og aktiv oppfølging av forholdene.

Styret fremhever at andre prisdrivere og faktorer også vil påvirke bankens virksomhet i kommende år. Økende priser og relativt høy inflasjon virker innstrammende. Det samme gjelder høye energipriser. Et annet forhold vil være utviklingen i boligpriser. Fall i boligprisene vil ha negative konsekvenser for kunder som av ulike årsaker må realisere eventuelle tap av hele eller deler av egenkapitalen som er knyttet til fast eiendom. Det er knyttet relativt høy grad av usikkerhet til disse faktorene for 2023. Styret følger denne utviklingen særlig nøye, idet betjeningsevnen på lån kan bli svekket med økte mislighold som konsekvens.

Fana Sparebank har tatt viktige steg for å møte utfordringene knyttet til det grønne skiftet. Etter hvert som ulike lovkrav og direktiver gjøres gjeldende vil banken gjennom sin virksomhet og samfunnsrolle i stadig større grad synliggjøre egne ambisjoner og ikke minst overfor kundene. Det vil gjenspeiles innen bærekraft, klima og miljø, sosiale forhold, menneskerettigheter, tiltak mot hvitvasking, terrorfinansiering og korrupsjon, samt virksomhetsstyring.

Styret ønsker å gi uttrykk for en særlig takk til bankens medarbeidere for den innsatsen som ytes for å drive og utvikle banken til kundenes, samfunnets og organisasjonens beste. Likeledes vil styret takke bankens kunder for tilliten ved å bruke Fana Sparebank som sin bankforbindelse.

Nesttun, 13. mars 2023

i styret for Fana Sparebank

Peter Frølich
STYRETS LEDER

Kjerstin Fyllingen
STYRETS NESTLEDER

Jannicke Hannevik
STYREMEDLEM

Arnt Hugo Knudsen
REPRESENTANT FOR ANSATTE

Svein Ove Kvalsund
STYREMEDLEM

Hanne Magnussen
REPRESENTANT FOR ANSATTE

Lisbet K. Nærv
ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Redegjørelse for foretaksstyring

1 Styrende organer

1.1 Styret

Styret er ansvarlig for de strategiske veivalg Fana Sparebank gjør. Styret skal føre tilsyn med bankens virksomhet, herunder at de midler det råds over forvaltes på en betryggende og hensiktsmessig måte. Styret skal holde seg orientert om bankens økonomiske stilling og påse at banken har forsvarlig egenkapital og likviditet i forhold til lovpålagte krav. Videre skal styret sørge for at banken har en forsvarlig organisering, tilstrekkelig kvalifisert personell og klare ansvarslinjer. Styret har 6 medlemmer inkludert 2 medlemmer valgt av de ansatte, og 3 varamedlemmer, hvorav 1 varamedlem for eksterne styremedlemmer og 1 varamedlemmer for hver av ansatterepresentantene¹. Styret har en ordning hvor varamedlem for de eksterne styremedlemmene har møte- og talerett. Dette av hensyn til kontinuitet i styrearbeidet. Styrets medlemmer og varamedlemmer velges av generalforsamlingen for inntil to år. Styrets leder og nestleder velges for inntil 2 år ved eget valg på generalforsamlingen. Uttredende medlemmer og varamedlemmer kan gjenvelges.

1.2 Generalforsamlingen

Generalforsamlingen har 20 medlemmer, hvorav 14 medlemmer er valgt av og blant sparebankens kunder/innskyttere, 1 medlem som ivaretar samfunnsfunksjonen og 5 medlemmer som er valgt av og blant de ansatte i banken.

Generalforsamlingen fastsetter bankens vedtekter, vedtar bankens regnskap, herunder avsetning til gavefond, om det skal deles ut kundeutbytte, samt velger styre, valgkomité og fastsetter honorar til tillitsvalgte.

For å tilpasse seg rammeloavgivning på best mulig måte, har generalforsamlingen besluttet at det ikke skal være en særskilt leder av dette organet. Styret innkaller til møter i generalforsamlingen og møtene vil bli åpnet og ledet av styrets leder.

2 Risikostyring og internkontroll

God risiko- og kapitalstyring er sentralt i Fana Sparebanks langsiktige verdiskapning. Bankens overordnede mål følger av strategisk plan. Avkastningsmålet er styrende for bankens

aktiviteter og konkretisering av delmål. Fokus settes på å sikre bankens konkurransevne. Fana Sparebanks strategiske mål balanseres mot bankens risikoevne og -vilje. Risiko- og kapitalvurderinger er en integrert del av bankens strategiske og forretningsmessige prosesser. Bankens risikostyring er knyttet opp mot hovedområdene kreditt risiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko.

Styret i Fana Sparebank legger til grunn at banken skal være godt kapitalisert. Gjennomgang av bankens viktigste risikoområder, samt kapitalvurderinger (ICAAP) gjennomføres minst én gang i året og behandles av styret. Bankens kapitalstrategi skal være basert på reell risiko i virksomheten supplert med effekt av ulike stressscenarier. Ansvar for gjennomføring av bankens risiko- og kapitalstyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelse og operative enheter. Styret har ansvar for å påse at banken har kapital som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet, samt sørge for at banken er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav. Styret vedtar også bankens mål og rammer innenfor alle risikoområder. Rapportering til styret i forhold til mål og rammer finner sted kvartalsvis. Administrerende direktør har ansvaret for bankens samlede risikostyring, herunder utvikling av gode modeller og rammeverk for styring og kontroll. Bankens avdeling for risikostyring ivaretar viktige funksjoner knyttet til styring, kontroll, rapportering og analyse, og har ansvar for bankens modellverk for risiko- og kapitalstyring. Leder for risikostyring, risk manager, rapporterer administrativt til Chief Compliance Officer, og for å opprettholde uavhengighet, direkte til administrerende direktør i risiko-/kontrollrelaterte saker.

Ansvarlig for Compliance/Chief Compliance Officer (CCO) har et overordnet ansvar for å kontrollere at lov- og regelverk blir gjennomført og etterlevet. CCO rapporterer direkte til administrerende direktør, men er ikke medlem av Ledergruppen. Lederne for de ulike enhetene har ansvar for implementering av regler, retningslinjer og rutiner og at virksomheten drives i samsvar med gjeldende regelverk. Styret har godkjent bankens policy for compliance, plan og risikoanalyse, samt retningslinjene til CCO.

Hvitvaskingsansvarlig har ansvar for å følge opp Fana Sparebanks etterlevelse hvitvaskingsloven og rutinene på dette området. Styret har godkjent Policy for forebygging av hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjonsbrudd, samt den virksomhetsinnrettede risikovurderingen. Hvitvaskingsansvarlig

¹ I henhold til finansforetaksloven § 8-4 skal det være like mange ansattvalgte varamedlemmer som det er ansattvalgte styremedlemmer.

er medlem av bankens ledergruppe og bistås av et eget AHV-team bestående av tre årsverk. Bankens juridiske avdeling bistår hvitvaskingsansvarlig ved behov. Oppdatert Wolfsberg Group AML skjema er tilgjengelig på bankens hjemmeside.

Kredittkomiteer behandler større engasjementer og saker av spesiell karakter. BM komiteens medlemmer er direktør for Kreditt og Juridisk, økonomidirektør, direktør Bedriftsmarked og leder Juridisk.

Alle ledere i Fana Sparebank har ansvar for å styre risiko og sikre god internkontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil. Fana Sparebank har vedtatt en strategi for risikostyring og internkontroll som fastsetter mål, organisering og gjennomføring av internkontrollarbeidet. Strategien omfatter også krav til rapportering av status for bankens risikobilde og kvaliteten i internkontrollen samt oppfølging av risikoreduserende tiltak.

Bankens økonomiavdeling har ansvar for fagområdene finansiell rapportering og myndighetsrapportering, økonomistyring, skatt/avgift og internkontroll over finansiell rapportering. Herunder følger ansvar for kvartalsvis finansiell rapportering i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder og fastsatte regnskapsprinsipper for konsernet. Det er utarbeidet rutiner for finansiell rapportering, som skal sikre fullstendighet i rapporteringsgrunnlaget og konsistent prinsippbruk. Ledelsen i banken foretar, i tillegg til gjennomgang av regnskap og risikorapportering, periodisk gjennomgang av driftsrapportering mot budsjett med orientering til styret.

Banken har i henhold til finansforetaksloven § 8-18 (1) etablert et revisjonsutvalg. Revisjonsutvalget er et underutvalg av styret og har en forberedende og rådgivende funksjon. Revisjonsutvalg består av styrets nestleder og to styremedlemmer. Styret utpeker leder for revisjonsutvalget. Styrets leder kan ikke være leder av revisjonsutvalget.

Revisjonsutvalget overordnede ansvar knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen er å overvåke systemene for internkontroll og risikostyring ved den finansielle rapporteringen.

Revisjonsutvalget skal informere styret om resultatet av den lovfestede revisjonen og forklare hvordan revisjonen bidro til regnskapsrapportering med integritet og revisjonsutvalgets rolle i den prosessen. Videre skal revisjonsutvalget forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og komme med anbefalinger eller forslag for å sikre dens integritet. Ved foretakets regnskapsrapportering, skal revisjonsutvalget overvåke systemene for internkontroll, risikostyring og foretakets internrevisjon, uten at det bryter med revisjonsutvalgets uavhengige rolle.

I tillegg skal revisjonsutvalget gjennomgå og vurdere de regler og prosedyrer som Fana Sparebank har utarbeidet for å oppfylle sin regnskapsrapportering og annen økonomisk rapportering til Oslo Børs og finansmarkedene. Revisjonsutvalget skal i denne sammenhengen forberede styrets kvalitetssikring av Fana Sparebanks finansielle rapportering. I tillegg skal revisjonsutvalget gjennomgå og vurdere bankens rapportering knyttet til bærekraft og samfunnsansvar.

Revisjonsutvalget skal ha løpende kontakt med foretakets valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet, herunder overvåke revisjonsutførelsen, vurdere og overvåke revisors uavhengighet etter revisorloven kapittel 8 og revisjonsforordningen artikkel 6. Herunder særlig at andre tjenester enn revisjon er levert i samsvar med revisjonsforordningen artikkel 5, jf. revisorloven § 12-1. Revisjonsutvalget har også ansvaret for å forberede foretakets valg av revisor og gi sin anbefaling i samsvar med revisjonsforordningen artikkel 16, jf. revisorloven § 12-1. Styret har utarbeidet instruks til revisjonsutvalget hvor dets oppgaver fremgår.

Styrets risikoutvalg, som er tilsvarende sammensatt som revisjonsutvalget, overvåker og styrer bankens samlede risikoeksponering mot styrefastsatte rammer og mål. Utvalget

vurderer jevnlig om bankens styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivå og omfang av virksomheten. Styret utpeker leder for risikoutvalget. Styrets leder kan ikke være leder av risikoutvalget. Styret har utarbeidet instruks til risikoutvalget.

Godtgjørelsesutvalget gjennomgår og overvåker praktiseringen og virkningene av bankens godtgjørelsesordninger. Styret har utarbeidet instruks til godtgjørelsesutvalget.

Internrevisjonen er en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon. Internrevisjonen benytter en systematisk og strukturert metode for å evaluere og forbedre effektiviteten og hensiktsmessigheten av organisasjonens prosesser for risikostyring, kontroll og governance. Internrevisor velges av bankens styre.

Eksternrevisor velges av generalforsamlingen. Revisor avgir årlig revisjonsberetning til generalforsamlingen, og har minst ett årlig møte med styret hvor beretning fra revisor blir presentert og kommentert. I dette møtet redegjør revisor blant annet for sin vurdering av bankens internkontroll, herunder områder hvor kontrollen bør forbedres. Forholdet til revisor er regulert i engasjementsbrev som blant annet omhandler partenes ansvar, fastsettelse av revisjonshonorar og hvordan andre tjenester skal avtales og honoreres.

Bankens etiske retningslinjer omfatter varslingsplikt for ansatte ved kritikkverdige forhold, herunder brudd på interne retningslinjer, lover og forskrifter, og fremgangsmåte for hvordan slik informasjon skal gis.

Virksomheten i Fana Sparebank er underlagt tilsyn av Finanstilsynet. I tillegg til stedlige tilsyn, gjennomgår Finanstilsynet bankens års- og delårsregnskaper samt risikorapporter og kapitalvurderinger. Styret og administrasjonen tilstreber en åpen og konstruktiv dialog med Finanstilsynet.

Banken har rutiner for finansiell informasjon som skal sikre finansmarkedene korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater. Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise børsmeldinger og pressemeldinger, bankens hjemmeside samt regnskapsrapporter. Finansiell rapportering for banken finner sted kvartalsvis i tillegg til årsregnskapet.

Børsens meldingstjeneste anvendes for å informere om vesentlige hendelser og endringer i bankens foretaksstyring. Bankens hjemmesider inneholder oppdatert informasjon over ikke-finansiell informasjon, blant annet gjennom publisering av års- og delårsrapporter. Banken lar seg vurdere av et internasjonalt ratingbyrå.

3 Vedtektsbestemmelser

3.1 Oppnevning og utskifting av styremedlemmer mv.

I henhold til bankens vedtekter skal valgkomiteen forberede valg til generalforsamlingen, styret og valgkomite. Valgkomiteen innstiller på kandidater til kunde-/innskytervalget og fremmer forslag til medlemmer av styret og medlemmer av valgkomiteen. Valgkomiteen fremmer også forslag til kandidater til vervene som styrets leder og nestleder. I tillegg innstiller valgkomiteen på honorar til de tillitsvalgte. Valgkomiteen har 5 medlemmer og 3 varamedlemmer, hvorav de ansatte har 1 medlem med varamedlem. Medlemmer og varamedlemmer av valgkomiteen velges for inntil 2 år. Valgkomiteens leder velges ved eget valg. Valgkomiteens oppgaver følger ellers av instruks fra generalforsamlingen.

Fana Sparebank følger ellers Norsk Anbefaling Eierstyring og Selskapsledelse, utgitt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES).

INNHOLDSFORTEGNELSE

Regnskap og noter

Nøkkeltall	54	20 Utbytte og netto gevinst/tap på finansielle instrument	104
Resultatregnskap	55	21 Personal- og generelle administrasjonskostnader	105
Balanse	56	22 Andre driftskostnader	105
Kontantstrømoppstilling	57	23 Skattekostnader	106
Endringer i egenkapitalen	58	24 Klassifisering av finansielle instrumenter i balansen	108
Noter			
1 Regnskapsprinsipper	59	25 Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost	110
2 Segmentrapportering	68	26 Verdsettelseshierarki for finansielle instrumenter til virkelig verdi	111
3 Kapitaldekning	69	27 Finansielle derivater	114
4 Uvektet kapitalandel	71	28 Motregning finansielle derivater	115
5 Risikostyring	72	29 Rentebærende verdipapirer	116
6 Maksimal kreditteksponering	75	30 Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	117
7 Kredittrisiko og risikoklassifisering	77	31 Datterselskaper	118
8 Engasjement, mislighold og nedskrivninger fordelt på næringer	80	32 Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	119
9 Utlån og garantier fordelt på kunde grupper og geografisk område	84	33 Leieavtaler	121
10 Misligholdte og tapsutsatte engasjementer	85	34 Gjeld	123
11 Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	86	35 Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	125
12 Fordeling av utlån til kunder mellom steg	91	36 Avsetninger og pensjonsforpliktelser	125
13 Likviditetsrisiko/restløpetid på eiendels- og gjeldsposter	93	37 Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader	126
14 Renterisiko / reprisingstidspunkt på eiendels- og gjeldsposter, morbank	97	38 Transaksjoner med nærstående parter	127
15 Renterisiko / reprisingstidspunkt på eiendels- og gjeldsposter, konsern	99	39 Godtgjørsler og lån til ledende ansatte og tillitsvalgte	128
16 Rentefølsomhet	101	40 Forretninger utenfor balansen, pantstillelser, betingede utfall og hendelser etter balansedagen	130
17 Netto renteinntekter	102		
18 Provisjonsinntekter og gebyrer	103		
19 Provisjonskostnader	103		

Nøkkeltall

Regnskapsposter i % av GFK	2022	2021	2020	2019	2018
Gjennomsnittlig forvaltningskapital pr. mnd. i mill. kroner	29 930	29 435	27 810	25 958	24 741
Renteinntekter	2,88	1,81	2,21	2,86	2,55
Rentekostnader	1,40	0,63	1,02	1,42	1,12
Netto renteinntekter	1,48	1,18	1,19	1,44	1,43
Andre driftsinntekter	0,30	0,28	0,36	0,42	0,62
Sum inntekter	1,78	1,45	1,55	1,86	2,05
Driftskostnader	0,87	0,85	0,91	0,99	0,98
Driftsresultat før tap	0,91	0,60	0,64	0,87	1,07
Tap på utlån og garantier	-0,01	0,03	0,07	-0,05	0,10
Driftsresultat etter tap	0,92	0,57	0,58	0,92	0,97
Skattekostnader	0,16	0,12	0,12	0,22	0,18
Resultat for perioden	0,76	0,45	0,46	0,70	0,79
Totalresultat	0,76	0,45	0,45	0,70	0,79
Andre nøkkeltall	2022	2021	2020	2019	2018
Egenkapitalavkastning (Resultat etter skatt i prosent av snitt EK) *)	8,1	4,9	4,9	7,5	8,6
Egenkapitalavkastning (Totalresultat etter skatt i prosent av snitt EK) *)	8,2	4,9	4,9	7,5	8,6
Kapitaldekning i prosent	23,9	20,5	19,7	21,2	20,6
Ren kjernekapitaldekning i prosent	20,5	17,6	16,9	18,0	16,7
Uvektet kapitalandel i prosent	9,4	8,6	8,5	9,15	9,3
LCR i prosent	232	180	219	208	190
Kostnader i prosent av totale inntekter *)	49,0	58,4	58,5	53,3	47,7
Kostnader i prosent av totale inntekter ekskl. verdipapirer *)	48,8	56,8	60,2	53,4	51,2
Innskuddsdekning *)	50,1	47,7	46,9	48,4	49,9
Årsverk i bankdriften	105	109	109	108	103
Vekst i utlån brutto i prosent *)	-4,6	3,1	9,1	5,4	6,5
Vekst i innskudd fra kunder i prosent *)	0,3	4,9	5,7	2,2	2,6
Vekst i forvaltningskapital i prosent	-3,7	2,6	11,6	4,3	4,8
Forvaltningskapital pr 31.12.	28 924	30 026	29 276	26 242	25 168
Gjennomsnittlig forvaltningskapital *)	29 930	29 435	27 810	25 958	24 741
Brutto utlån pr 31.12.	25 045	26 240	25 440	23 310	22 119
Netto utlån pr 31.12 (etter tapsavsetninger)	24 985	26 170	25 387	23 253	22 034
Innskudd fra kunder pr 31.12	12 552	12 512	11 924	11 278	11 037
Egenkapital	2 905	2 756	2 644	2 535	2 486

* Alternative resultatmål (APM) er definert i eget vedlegg

	Note	Morbank		Konsern	
		31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost		468,7	306,7	769,3	491,2
Renteinntekter fra eiendeler vurdert til virkelig verdi		96,5	44,8	93,5	41,8
Rentekostnader		204,0	105,0	418,6	186,7
Netto renteinntekter	17	361,2	246,5	444,3	346,3
Utbytte aksjer, andeler og egenkapitalbevis	20	5,7	16,1	5,7	16,1
Provisjonsinntekter og gebyrer	18	85,7	78,7	92,8	84,5
Provisjonskostnader	19	-8,0	-8,1	-8,0	-8,1
Netto gevinst/tap finansielle instrumenter	20	-3,6	-9,5	-2,4	-12,2
Andre inntekter		2,8	2,8	0,6	0,8
Andre driftsinntekter		82,6	79,9	88,7	81,0
Sum inntekter		443,8	326,4	533,0	427,3
Personalkostnader	21,37,39	115,9	116,1	138,1	137,5
Administrasjonskostnader	21	56,0	56,4	70,1	68,0
Avskrivninger	32	13,0	13,0	13,4	13,2
Andre driftskostnader	22	32,4	25,1	39,5	30,8
Driftskostnader		217,4	210,5	261,1	249,5
Driftsresultat før tap		226,4	115,9	271,8	177,8
Tap på utlån og garantier	11	-5,2	9,0	-3,8	10,3
Driftsresultat før skatt		231,5	106,9	275,7	167,5
Skattekostnad	23	41,5	22,7	49,3	35,0
Resultat for perioden		190,1	84,2	226,4	132,5

Utvidet resultatregnskap

Resultat for perioden		190,1	84,2	226,4	132,5
Estimatavvik pensjoner		2,1	0,0	2,1	0,0
Skatteeffekt estimatavvik pensjoner		-0,5	0,0	-0,5	0,0
Sum øvrige resultatposter som ikke vil bli reklassifisert til resultatet		1,6	0,0	1,6	0,0
Verdiendring utlån til virkelig verdi		-0,2	0,3	0,0	0,0
Sum øvrige resultatposter som senere kan bli reklassifisert til resultatet		-0,2	0,3	0,0	0,0
Andre inntekter og kostnader for perioden		1,4	0,3	1,6	0,0
Totalresultat for perioden		191,4	84,4	228,0	132,5

Balanse

Eiendeler	Note	Morbank		Konsern	
		31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Kontanter, innskudd i Norges Bank		82,2	75,7	82,2	75,7
Utlån til kredittinstitusjoner	7,24	923,6	1 078,1	209,3	184,0
Utlån til kunder	7-12	13 520,7	14 228,2	24 984,7	26 170,3
Finansielle derivater	27	18,8	6,1	18,8	6,1
Rentebærende verdipapir	29	3 621,1	3 131,8	3 178,7	3 020,0
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	30	281,1	424,4	281,1	424,4
Aksjer i datterselskap	31	555,0	560,0	0,0	0,0
Utsatt skattefordel	23	8,9	11,0	11,1	12,0
Immaterielle eiendeler	32	12,5	11,6	12,8	11,6
Varige driftsmidler	32	83,3	68,4	83,9	68,7
Leierettigheter	33	28,5	31,5	28,5	31,5
Andre eiendeler		6,5	5,5	6,5	5,5
Forskuddsbetalte kostnader		15,8	9,6	26,0	16,6
Sum eiendeler		19 157,9	19 641,8	28 923,6	30 026,3

Gjeld og egenkapital

Gjeld til kredittinstitusjoner	24	472,7	83,7	122,9	12,3
Innskudd fra kunder	24-26	12 552,6	12 512,6	12 551,6	12 511,6
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	34	3 078,7	4 179,7	12 750,3	14 224,9
Finansielle derivater	27	60,7	37,2	60,7	37,2
Annen gjeld		33,6	20,1	35,3	21,4
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	35	28,5	25,9	33,4	30,4
Betalbar skatt	23	42,1	30,6	51,2	43,6
Leieforpliktelser	33	29,9	32,6	29,9	32,6
Avsetninger og pensjonsforpliktelse	36-37	31,1	28,7	31,2	29,0
Ansvarlig lånekapital	34	351,6	326,9	351,6	326,9
Sum gjeld		16 681,5	17 277,8	26 018,2	27 269,8
Sparebankens fond		2 214,6	2 115,8	2 643,5	2 508,3
Gavefond		73,4	82,2	73,4	82,2
Foreslått avsetning til gavefond		30,0	10,0	30,0	10,0
Foreslått avsetning til kundeutbytte		57,0	55,0	57,0	55,0
Fondsobligasjoner		101,5	100,9	101,5	100,9
Sum egenkapital	3	2 476,5	2 364,0	2 905,4	2 756,5
Sum gjeld og egenkapital		19 157,9	19 641,8	28 923,6	30 026,3
Forretninger utenom balansen	40				

Nesttun, 13. mars 2023
i styret for Fana Sparebank

Peter Frølich
STYRETS LEDER

Kjerstin Fyllingen
STYRETS NESTLEDER

Jannicke Hannevik
STYREMEDLEM

Svein Ove Kvalsund
STYREMEDLEM

Arnt Hugo Knudsen
REPR. FOR ANSATTE

Hanne Magnussen
REPR. FOR ANSATTE

Lisbet K. Nærø
ADM. DIREKTØR

Kontantstrømoppstilling

(I MILL. KR)

	Note	Morbank		Konsern	
		31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
Rente- og provisjonsinnbetalinger fra kunder		537,2	390,9	801,9	544,5
Netto inn- /utbetalinger av lån til kunder		709,7	295,6	1 186,8	-805,0
Renteutbetalinger til kunder		-95,8	-50,6	-95,8	-50,6
Netto inn-/utbetalinger av innskudd fra kunder		153,4	585,6	153,4	586,2
Renteinnbetalinger sentralbanken		0,8	0,1	0,8	0,1
Netto inn/utbetalinger på utlån til/fra kredittinstitusjoner		438,7	-99,9	-19,3	21,8
Innbetaling av utbytte		0,0	0,2	0,0	0,2
Utbetalt ved investering aksjer holdt for omsetning		0,0	-125,0	0,0	-125,0
Innbetalt ved salg aksjer holdt for omsetning		40,0	9,3	40,0	9,3
Utbetaling leiekostnader som ikke inngår i måling av leieforpliktelser	33	-0,8	-0,7	-0,8	-0,7
Utbetalinger drift		-213,8	-219,6	-259,9	-259,1
Utbetalinger skatter	23	-27,8	-30,6	-39,6	-37,2
Øvrige inntekter		4,2	4,0	40,5	38,0
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		1 545,8	759,2	1 807,8	-77,6
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
Utbetalt ved investering i strategiske aksjer		-25,4	-1,8	-25,4	-1,8
Innbetalt ved salg investering i strategiske aksjer		146,6	1,3	146,6	1,3
Utbetaling kapitalforhøyelse aksjepost i datterselskap		-3,7	0,0	0,0	0,0
Utbytte strategiske aksjer		5,6	4,4	5,6	4,4
Kjøp av varige driftsmidler	32	-25,5	-6,8	-27,9	-6,9
Salg av varige driftsmidler		0,0	0,0	0,2	0,0
Netto inn-/utbetaling ved omsetning rentebærende verdipapirer		-519,7	194,9	-189,0	97,0
Renteinntekter rentebærende verdipapirer		86,3	31,0	88,6	31,9
Øvrige inntekter fra investeringsaktiviteter		0,7	0,7	0,0	0,0
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		-335,0	223,7	-1,3	126,0
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
Utbetaling leieforpliktelse	33	-3,0	-2,9	-3,0	-2,9
Utbetaling rentedel leieforpliktelse	33	-0,8	-0,9	-0,8	-0,9
Opptak F-lån		0,0	0,0	0,0	0,0
Nedbetaling F-lån		0,0	-400,0	0,0	-400,0
Opptak av sertifikater og obligasjonsgjeld	34	0,0	749,4	1 906,0	3 062,7
Utbetaling ved tilbakebetaling av sertifikater og obligasjonsgjeld	34	-1 057,4	-1 286,6	-3 361,8	-2 563,9
Rentebetalinger på finansaktiviteter		-79,1	-45,2	-276,5	-146,8
Opptak av ansvarlig lånekapital	34	200,0	99,9	200,0	99,9
Utbetalt ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	34	-177,0	-73,3	-177,0	-73,3
Rentebetalinger på ansvarlig kapital		-7,9	-4,9	-7,9	-4,9
Gavefond		-18,8	-16,1	-18,8	-16,1
Utbetalt utbytte til kunder		-55,4	0,0	-55,4	0,0
Utbetalt fondsobligasjonseiere		-4,7	-3,9	-4,7	-3,9
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		-1 204,3	-984,5	-1 800,0	-50,1
Netto kontantstrøm for perioden		6,5	-1,7	6,5	-1,7
Netto endring i kontanter					
Beholdning av kontanter ved periodens begynnelse		75,7	77,4	75,7	77,4
Beholdning av kontanter ved periodens slutt		82,2	75,7	82,2	75,7
Netto endring i kontanter		6,5	-1,7	6,5	-1,7

Endringer i egenkapitalen

(I MILL. KR)

Morbank	Sparebankens fond	Gavefond	Foreslått utdelt gavefond	Foreslått utdelt kundeutbytte	Hybrid-kapital	Sum
Egenkapital 31.12.21	2 115,8	82,2	10,0	55,0	100,9	2 364,0
Resultat 2022	97,8		30,0	57,0	5,3	190,1
Utvidet resultat 2022	1,4					1,4
Totalresultat for perioden	99,1	0,0	30,0	57,0	5,3	191,4
Gavefond vedtatt generalforsamling		10,0	-10,0			0,0
Belastet gavefondet		-18,8				-18,8
Utbetalt kundeutbytte	-0,4			-55,0		-55,4
Utbetalt renter fondsobligasjon					-4,7	-4,7
Egenkapital 31.12.22	2 214,6	73,4	30,0	57,0	101,5	2 476,5
	Sparebankens fond	Gavefond	Foreslått utdelt gavefond	Foreslått utdelt kundeutbytte	Hybrid-kapital	Sum
Egenkapital 31.12.20	2 100,4	68,3	30,0	0,0	100,9	2 299,5
Resultat 2021	15,2		10,0	55,0	4,0	84,2
Utvidet resultat 2021	0,3					0,3
Totalresultat for perioden	15,5	0,0	10,0	55,0	4,0	84,4
Gavefond vedtatt generalforsamling		30,0	-30,0			0,0
Belastet gavefondet		-16,1				-16,1
Utbetalt renter fondsobligasjon					-3,9	-3,9
Egenkapital 31.12.21	2 115,8	82,2	10,0	55,0	100,9	2 364,0
Konsern	Sparebankens fond	Gavefond	Foreslått utdelt gavefond	Foreslått utdelt kundeutbytte	Hybrid-kapital	Sum
Egenkapital 31.12.21	2 508,3	82,2	10,0	55,0	100,9	2 756,5
Resultat 2022	134,1		30,0	57,0	5,3	226,4
Utvidet resultat 2022	1,5					1,5
Totalresultat for perioden	135,6	0,0	30,0	57,0	5,3	227,9
Gavefond vedtatt generalforsamling		10,0	-10,0			0,0
Belastet gavefondet		-18,8				-18,8
Utbetalt kundeutbytte	-0,4			-55,0		-55,4
Utbetalt renter fondsobligasjon					-4,7	-4,7
Egenkapital 31.12.22	2 643,5	73,4	30,0	57,0	101,5	2 905,4
	Sparebankens fond	Gavefond	Foreslått utdelt gavefond	Foreslått utdelt kundeutbytte	Hybrid-kapital	Sum
Egenkapital 31.12.20	2 444,8	68,3	30,0	0,0	100,9	2 643,9
Resultat 2021	63,5		10,0	55,0	4,0	132,5
Utvidet resultat 2021	0,0					0,0
Totalresultat for perioden	63,5	0,0	10,0	55,0	4,0	132,5
Gavefond vedtatt generalforsamling		30,0	-30,0			0,0
Belastet gavefondet		-16,1				-16,1
Utbetalt renter fondsobligasjon					-3,9	-3,9
Egenkapital 31.12.21	2 508,3	82,2	10,0	55,0	100,9	2 756,5

NOTE 1 Regnskapsprinsipper

1. Selskapsinformasjon
2. Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet
3. Endringer i regnskapsprinsipper
4. Konsolideringsprinsipper
5. Segmentrapportering
6. Inntektsføring
7. Finansielle eiendeler og gjeld
8. Ikke finansielle eiendeler og gjeld
9. Skatt
10. Pensjonsforpliktelser
11. Egenkapital
12. Omregning utenlandsk valuta
13. Kontantstrømoppstilling
14. Viktige regnskapsmessige og skjønsmessige vurderinger
15. Standarder og fortolkninger med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt

1. Selskapsinformasjon

Fana Sparebank ble stiftet i 1878 og er lokalisert i Bergen kommune. Bankens hovedkontor er på Nesttun i Østre Nesttunvei 1, 5852 Bergen, Norge. Banken har avdelingskontor i Bergen sentrum og på Osøyro i Bjørnafjorden kommune. Fana Sparebank er et selveiet foretak. Sparebankens fond tilhører følgelig banken, og ingen kan gjøre krav på det.

Fana Sparebank konsern består av Fana Sparebank, Fana Sparebank Boligkreditt AS og Fana Sparebank Eiendom AS.

Fana Sparebanks hovedaktivitet er knyttet til tradisjonell sparebankvirksomhet med mottak av kundeinnskudd, utlån og betalingsformidling. Videre inngår boligkredittselskap og eiendomsmeglervirksomhet som virksomheter organisert i egne datterselskaper.

2. Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Konsernregnskapet for Fana Sparebank er avlagt i samsvar med IFRS (International Financial Reporting Standards) godkjent av EU, samt ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven.

Selskapsregnskapet avlegges etter samme prinsipper som konsernregnskapet.

Regnskapet er basert på historisk kost. Finansielle eiendeler og gjeld vurderes til amortisert kost, med unntak av finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendring over resultatet og finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat.

Regnskapet presenteres i norske kroner. Alle beløp i regnskap og noter presenteres i millioner dersom annet ikke er angitt spesifikt. Presentasjon av balansen er basert på likviditet, slik at alle eiendeler og forpliktelser presenteres i likviditetsrekkefølge.

3. Endringer i regnskapsprinsipper

Anvendte regnskapsprinsipper er konsistente med prinsippene anvendt i årsrapport for 2021. Det har ikke vært endringer i standarder og/eller tolkninger som har vært relevant for selskapet i 2022.

4. Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Fana Sparebank med 2 heleide datterselskaper. Fana Sparebank har kontroll over datterselskapene, da eierandelen er 100 % og det ikke er forhold som tilsier at andre har kontroll.

Investeringer i datterselskaper vurderes i selskapsregnskapet til anskaffelseskost.

Konsernregnskapet viser finansiell stilling og resultat av årets virksomhet, endringer i egenkapital og kontantstrømmen som en økonomisk enhet.

Alle konserninterne investeringer, transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste mellom konsernselskaper er eliminert. Regnskapsprinsipper i datterselskaper tilpasses når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper. Mer-/mindre-verdier i døtre innregnes i konsernet.

5. Segmentrapportering

Konsernets virksomhetsområder er inndelt i følgende driftssegmenter: Himla, Personmarked, Bedriftsmarked, Kapitalmarked og Eiendomsmegling. Ufordelt er inntekter og kostnader, samt strategiske investeringer som ikke direkte kan henføres til segmentene.

Fana Sparebank Boligkreditt AS blir internt i all hovedsak rapportert som del av segmentene Privatmarked og Kapitalmarked.

NOTE 1

(forts.)

Segmentrapporteringen bygger på intern finansiell rapportering ut fra konsernets organisering. Konsernets øverste beslutningstaker er administrerende direktør.

Banken opererer i et geografisk avgrenset område. Rapportering på geografiske segmenter utarbeides ikke da dette gir lite tilleggsinformasjon.

6. Inntektsføring

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentemethode. Dette innebærer løpende inntektsføring av renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer og eventuelt andre gebyrer som er å anse som en del av den effektive renten. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid for lånet (amortisert kost). For utlån til virkelig verdi blir etableringsgebyrer og andre gebyrer inntektsført når instrumentet første gang balanseføres.

Renteinntekter på nedskrevne engasjementer (misligholdte engasjement steg 3) beregnes som effektiv rente av netto nedskrevet verdi.

Andre driftsinntekter består blant annet av gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, finansielle garantier, salg av forsikringsprodukter og eiendomsmegling. Gebyrer og provisjoner som ikke inngår i effektiv renteberegning, inntektsføres over tid etter hvert som tjenesten leveres eller på tidspunkt når oppdraget er utført. Meglerprovisjon inntektsføres når det er inngått bindende avtale mellom kjøper og selger. Dette skjer ved budaksept mellom partene.

Forskuddsbetalte inntekter og påløpte ikke betalte kostnader periodiseres og føres som gjeld i bankens balanse. Opptjente ikke innbetalte inntekter periodiseres og føres som fordring i balansen.

Ved salg av aksjer, obligasjoner og sertifikater vurderes regnskapsmessig gevinst/tap i forhold til gjennomsnittlig anskaffelseskost.

Utbytte fra investeringer inntektsføres når rett til utbytte er etablert og besluttet av generalforsamling. Utbytte fra datterselskap inntektsføres i selskapsregnskapet det året det blir vedtatt, i praksis blir dette året etter opptjeningsåret. I konsernregnskapet blir utbyttet eliminert.

7. Finansielle eiendeler og forpliktelse

Finansielle eiendeler og forpliktelser verdsettes og klassifiseres i samsvar med IFRS 9 og presentasjon utføres i samsvar med IFRS 7.

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på avtaletidspunktet, som er tidspunkt for når selskapet blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser.

Finansielle eiendeler føres ut av balansen når rettighet til å motta kontantstrømmer opphører eller eiendelen er avhendet. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Klassifisering og måling

Finansielle eiendeler og gjeld inndeles i følgende kategorier:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVPL)
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)

Klassifisering av finansielle instrumenter bestemmes ved første gangs regnskapsføring.

Klassifisering besluttes på grunnlag av forretningsmodell for den porteføljen som instrumentet inngår i og hvilken kontraktsmessige kontantstrømmer instrumentene har.

For finansielle eiendeler skilles det mellom følgende typer instrumenter

- Gjeldsinstrumenter
- Derivater
- Egenkapitalinstrumenter

Gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter.

Gjeldsinstrumenter må gjennom to tester for å avgjøre klassifisering.

Først testes instrumentets kontraktsmessige vilkår (SPPI-testen, Solely payment of principal and interest). Dette medfører at det kun er instrumenter med kontraktsmessige kontantstrømmer som bare består av betaling av rente og hovedstol på gitte datoer som kvalifiserer for amortisert kost-måling. Alle andre finansielle instrumenter skal måles til virkelig verdi.

Instrumenter som i utgangspunktet kvalifiserer for amortisert kost måling må deretter gjennom en forretningsmodell test. Denne testen gjøres på porteføljenivå og vurderer forretningsmodell som instrumentet inngår i.

NOTE 1

(forts.)

- Gjeldsinstrument skal måles til amortisert kost dersom instrumentet inngår i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer.
- Gjeldsinstrument som både holdes for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendring ført over total resultatet (OCI), men med renteinntekt og tapsnedskrivninger ført i ordinært resultat.
- Øvrige gjeldsinstrument som ikke holdes, verken helt eller delvis, for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

Finansielle instrument kan bli bestemt regnskapsført til virkelig over resultatet ved førstegangsinnregning hvis følgende kriterium er oppfylt: Klassifiseringen eliminerer eller i vesentlig grad reduserer en uoverensstemmelse i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått ved måling av eiendelen.

Finansielle instrumenter til amortisert kost

Finansielle eiendeler til amortisert kost innregnes første gang til virkelig verdi med tillegg for direkte henførbare transaksjonskostnader. Etter første gangs innregning måles instrumentet til amortisert kost og inntektene beregnes etter effektiv rentemetode. Ved effektiv rentemetode beregnes instrumentets effektive rente. Effektiv rente fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med effektive renten. Renteinntekter blir presentert under «Renteinntekter amortisert kost».

Amortisert kost er redusert med eventuelle nedskrivninger for forventet tap. Endring i forventede tapsnedskrivninger blir bokført under «Tap på utlån og garantier» i resultatregnskapet.

Kategorien finansielle instrumenter til amortisert kost består hovedsakelig av kontanter, utlån til kredittinstitusjoner og utlån til kunder, samt finansielle forpliktelser med flytende rente.

Utlån med kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol vurderes i konsernet som nevnt over til amortisert kost. I morbank kan tilsvarende gjeldsinstrument med pant i boligeiendom inngå i en portefølje som kan selges til Fana Sparebank Boligkreditt AS. Gjeldsinstrumentet vil da klassifiseres til virkelig verdi med verdiendring over total resultatet (OCI), med renteinntekt og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelen.

Finansielle forpliktelser med flytende rente vurderes til amortisert kost. For finansielle forpliktelser med fast rente benyttes virkelig verdiopsjon. Når virkelig verdiopsjon benyttes skal endring i virkelig verdi som

skyldes endring i egen kredittrisiko føres over utvidet resultatregnskap, mens øvrige verdiendringer føres over det ordinære resultatet.

Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi over resultatet

I denne kategorien inngår utlån med fast rente, derivater, rentebærende verdipapirer og egenkapitalinstrumenter. Instrumentene innregnes første gang i balansen til virkelig verdi. Tilhørende transaksjonskostnad innregnes i resultatregnskapet når de oppstår. Virkelig verdi er det beløpet en eiendel kan byttes i, eller en forpliktelse kan gjøres opp med, i en transaksjon mellom uavhengige parter.

Renteinntekter og –kostnader for finansielle instrument til virkelig verdi inngår i «Netto renteinntekter».

Endring i virkelig verdi for finansielle instrument til virkelig verdi inngår i «Netto gevinst/top finansielle instrumenter».

Utlån med fast rente

For lån med fast rente blir virkelig verdi-opsjon benyttet og disse vurderes til virkelig verdi. Virkelig verdi blir beregnet ved å neddiskontere kontantstrømmen i lånene med avkastningskrav utledet fra rentekurven på balansedagen. Kredittspread på utlån fastsettes ut fra en helhetsvurdering basert på observerte endringer i markedet samt interne vurderinger. En endring i kredittspread vil påvirke avkastningskravet ved at tillegget som blir lagt på renten endres. Renterisiko knyttet til utlån med fastrente sikres med derivater. Vurdering av utlån til fast rente til virkelig verdi tar vekk eller vesentlig reduserer regnskapsmessig misforhold mellom renterisikoen for instrumentet og tilhørende sikring.

Derivater

Derivater måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Ved beregning av virkelig verdi blir rentekurven på balansedagen benyttet. Derivater presenteres som en eiendel når avtalens virkelige verdi er positiv og som en forpliktelse når verdien er negativ.

Egenkapitalinstrumenter

Virkelig verdi på egenkapitalinstrumenter er basert på gjeldende kurs på balansedagen.

Finansielle instrumenter som ikke er børsnotert eller omsettes i et aktivt marked verdsettes etter ulike verdsettelsesteknikker. Ved verdsettelse av finansielle instrumenter anvender konsernet modeller basert på data som er observerbare i markedet i den grad slike er tilgjengelige.

For konsernets egenkapitalinstrumenter som handles i ikke-aktive markeder, baseres virkelig verdi på balansetidspunktet på tilgjengelig regnskapsinformasjon og følgende vurderinger i tillegg til en grad av skjønn:

NOTE 1

(forts.)

- Forutsetter fortsatt drift.
- Pris ved siste kapitalutvidelser, eller siste omsetning mellom uavhengige parter, justert for eventuell endring i markedsforholdene siden kapitalutvidelsen/omsetningen.
- Virkelig verdi basert på vurdering av selskapet balanse, resultat og kontantstrøm målt mot sammenlignbare selskap notert, og omsatt i et aktivt marked.
- Vurdering av selskapet egenkapital justert for fremtidig forventet resultatutvikling.

Likviditetsportefølje (LCR-portefølje)

Porteføljen styres, måles og rapporteres til ledelsen til virkelig verdi. LCR-porteføljen består av rentebærende fond og obligasjonsporteføljer.

Avkastningsportefølje

Avkastningsporteføljen måles til virkelig verdi over resultatet basert på en vurdering av forretningsmodell. Hovedformålet med porteføljen er å oppnå best mulig avkastning innenfor rammene i kapitalforvaltnings-strategien.

Tapsnedskrivning av utlån vurdert til amortisert kost

Etter IFRS 9 skal tapsnedskrivningene innregnes basert på forventet kreditttap. Nedskrivningene skal være forventningsrette og fremadskuende. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder både for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost og til virkelig verdi med verdiendringer ført over utvidet resultatregnskap. I tillegg er ubenyttede kreditter og garantiforpliktelser omfattet av nedskrivningsmodellen.

Måling av avsetning for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden opprinnelig innregning. Ved førstegangsinnregning og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele løpetiden.

Banken har etablert en metode for å vurdere om kredittrisikoen etter førstegangsinnregning har økt vesentlig ved å beregne endring i risiko for mislighold over gjenværende levetid av det finansielle instrumentet, se eget avsnitt under.

Bankens PM-modell regner ut en misligholdssannsynlighet (porteføljescore) på kunden med bakgrunn i kunden sitt treff på åtte variabler, herunder over-

trekk siste månedsslutt, antall første- og andregangspurringer, alder og gjennomsnittlig innskuddssaldo siste seks måneder. Modellen kjøres og oppdateres hver måned. Dersom kunden er ny, vil kunden få sin første porteføljescore etter seks måneder. Søknadscore vil gjelde frem til da. Porteføljescore inndeles i klassene A til K. Risikoklasse K er misligholdsklasse, og blir gitt når engasjementet er definert som misligholdt på scoretidspunktet. BM-modellen regner ut en misligholdssannsynlighet (porteføljescore) på kunden med bakgrunn i kunden sitt treff på ulike variabler, herunder gjennomsnittlig trekk på kassekreditt, antall første- og andregangspurringer, revisoranmerkninger, eksterne betalingsanmerkninger, alder på foretak med videre. Modellen er lik for alle bransjer. Dette er kompensert med å inkludere bransjevariabler der kunden sitt nøkkeltall blir sammenlignet med gjennomsnittet i bransjen.

Beskrivelse av nedskrivningsmodell etter IFRS 9

Dette avsnittet beskriver bankens modell for nedskrivning av finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter og som ikke klassifiserer til virkelig verdi over resultat. De generelle prinsipper for nedskrivning er beskrevet over.

Banken har laget en rutine for månedlig beregning av tap. Målet for modellen er å beregne forventet kreditttap som er fremadskuende og forventningsrett.

Tapsestimatene beregnes basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for kundens mislighold (probability of default - PD), tap gitt mislighold (loss given default - LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default - EAD). Historikk for observert misligholdsrate og observert tapsgrad vil fremover danne grunnlag for å lage gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. Banken vurderer fremtidsrettet informasjon som makroøkonomiske faktorer og andre økonomiske prognoser for å kunne gi fremadskuende estimater for PD og LGD. Det er spesielt nøkkeltallene som inngår i beregning av motsyklisk kapitalbuffer som inngår i vurderingen. Fremadskuende EAD baseres på avtalt nedbetalingsplan og observerte nivåer på faktiske nedbetalinger og innfrielse. Alle estimater settes mest mulig forventningsrette. De kan dermed skille seg fra tilsvarende estimater for PD, LGD og EAD som inngår i lønnsomhetsberegninger.

I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre steg basert på misligholdssannsynligheter på innregningstidspunktet sammenlignet med misligholdssannsynligheter på balansedagen, samt avsjekk mot watch- og exitlist, lån med betalingslettelse samt lån som er forfalt med mer enn 30 dager. Tildeling til steg 1, 2 eller 3 gjøres altså for det enkelte lån (eller engasjement). En enkelt kunde kan dermed ha lån i ulike steg.

Steg 1: Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko

NOTE 1

(forts.)

enn ved førstegangsinnregning får en avsetning til tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap, det vil si tap knyttet til potensielle hendelser i løpet av 12 måneder etter rapporteringsdato. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til steg 2 eller 3.

Steg 2: I steg 2 klassifiseres eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, og hvor det ikke er objektive bevis på tap (se definisjon under steg 3). For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. I denne gruppen finner vi utlån med vesentlig økt kredittrisiko og som ikke er i mislighold (det vil si ikke i steg 3, se nedenfor). Når det gjelder avgrensning mot steg 1 definerer banken selv hva som er vesentlig økning i kredittrisiko. IFRS 9 beskriver imidlertid at det vil ha vært en vesentlig økning i kredittrisiko, med mindre dette kan tilbakevises, dersom betaling er forsinket med 30 dager eller opptil 90 dager, som er definert som et faktisk mislighold.

Endring i kredittrisiko

Banken benytter PD-nivå som det primære kriteriet for vesentlig økt kredittrisiko. PD på rapporteringstidspunktet sammenlignes med PD ved innvilgelse. Dersom det første kriteriet og det andre eller det tredje er oppfylt havner engasjementet i steg 2. Det siste kriteriet anses som et tilleggspunkt for å tvinge eventuelle høyrisikokunder til steg 2-beregning. Kriteriene er som følger:

1. PD utgjør minimum 0,75%
2. PD mer enn doblet siden innvilgelse
3. PD har forverret seg med minimum 1,5%- poeng

Watch- og exitlist

For å ta hensyn til fremadskuende informasjon og for å fange opp andre relevante forhold som kan ha inntruffet, men som ikke har blitt fanget opp av bankens PD-modeller, så har banken valgt å bruke watch- og exitlist med utsatte engasjement. Disse engasjement blir overstyrt til steg 2 hvis de ikke allerede finnes i steg 2 eller 3.

Betalingslettelser

Engasjement med betalingslettelser kan være enten friske eller tapsutsatte. Engasjement med betalingslettelser omfatter engasjement der det er gitt mer gunstige vilkår (reforhandling), eller refinansiering av et engasjement, som følge av at debitor har økonomiske problemer. Kriteriet om at debitor er i økonomiske problemer skiller betalingslettelser fra vanlige forretningsmessige reforhandlinger av vilkår. Det er med andre ord et tilleggsmoment at banken ikke ville gitt lån til disse vilkår ved en ordinær låneutstedelse. Dersom et engasjement kommer inn under denne kategorien genereres en karantene på 24 måneder før de eventuelt friskmeldes. Disse engasjement blir

overstyrt til steg 2 hvis de ikke allerede finnes i steg 2. Dersom et engasjement blir merket for betalingslettelse for andre gang i løpet av karanteneperioden på 24 måneder, vil engasjementet regnes som tapsuttatt og overstyres til steg 3, med en karanteneperiode på 12 måneder. Engasjement med kredittforringelse overstyres til steg 3.

Steg 3: Eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, og hvor det er objektive bevis på tap på balansedato blir klassifisert under steg 3. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden.

Indikatorer som vurderes når det skal besluttes om det foreligger objektive bevis for tap er vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor. Dersom en tapshendelse er identifisert vurderes det som de aktuelle tapshendelsene reduserer engasjementets estimerte fremtidige kontantstrømmer.

Fra 1.1.2021 implementerte banken ny misligholdsdefinisjon. Denne er utformet i henhold til EBA (European Banking Authority) sine retningslinjer for hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravforordningen (CRR) samt presiseringer i CRR/CRD IV forskriften.

Mislighold er definert som betalingsmislighold eller mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking (unlikelihood to pay)

1. Betalingsmislighold er definert som vesentlig overtrekk med mer enn 90 dagers varighet. Terskelverdiene for vesentlig overtrekk følger av CRR/CRD IV forskriften:

- Personmarked – mislighold over 1.000,- kroner på en av kundens konti og minst 1 % av engasjementet størrelse.
- Bedriftsmarked – mislighold over 2.000,- kroner på en av kundens konti og minst 1 % av engasjementets størrelse.

2. Mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking baserer seg i større grad på kredittfaglige vurderinger. Hendelser som inngår i denne kategorien er tapsavsetninger på kunden, konkurs/gjeldsordning, vurderinger av betalingslettelser eller andre indikasjoner på at det kan være betydelig tvil om kunden vil oppfylle sine forpliktelser.

Misligholdsdefinisjon innebærer innføring av karenstid som tilsier at kundene blir kategorisert som misligholdt en periode etter at misligholdet er bragt i orden.

Noter til regnskapet

NOTE 1

(forts.)

Karenstid er 3 måneder eller 12 måneder avhengig av underliggende årsak til misligholdet.

Videre er det innført smitteregler for misligholdsmerking på konsernnivå. På sikrede konti vil et vesentlig mislighold på konto i et selskap (for eksempel Fana Sparebank boligkreditt), smitte over til kundens øvrige konti i konsernet (både banken og boligkredittselskapet). Videre vil et vesentlig mislighold på en usikret konto i banken smitte over på kundens øvrige usikrede konti i banken.

Alle engasjement som defineres som misligholdt etter ny misligholdsdefinisjon får risikoklasse K i bankens scoreløsning og styres til steg 3

Misligholdsdefinisjonen i IFRS 9 under steg 3 er sammenfallende med intern risikostyring og kapitalkravsberegninger. Misligholdte lån er gjenstand for individuell vurdering og det foretas nedskrivning beregnet på bakgrunn av scenariobetraktninger. Når det foreligger en individuell nedskrivning, vil denne erstatte modellbasert nedskrivning av forventet tap. Dette gjelder selv om den individuelle nedskrivningen er lavere enn den modellbaserte nedskrivning. For sikrede boliglån som blir individuelt vurdert og det samtidig ikke blir nedskrevet individuelt da sikkerheten på engasjementet er tilstrekkelig, blir modellberegnet i steg 3. Banken er da av den oppfatning at tapsrisikoen for slike lån kommer bedre til uttrykk ved bruk av modellbasert beregning.

Innregning, fraregning, betalingslettelser og konstatering

Tapsmodellen er bygget opp slik at opprettelse av ny lånekonto defineres som et nytt engasjement, mens innfrielse av lånekonto defineres som fraregning. Ny lånekonto tildeles når en kunde refinansierer engasjementet sitt og blir gjenstand for ny kredittvurdering. Konstatering av tapsnedskrivning (bokføring mot kundens engasjement) skal foretas når alle sikkerheter er realisert og det er utvilsomt at banken ikke mottar flere innbetalinger på engasjementet. Kravet mot kunden består, og skal følges opp, med mindre det er inngått avtale om ettergivelse med kunden.

Tapsberegning

Basert på inndeling av engasjement i de tre stegene samt anvendelse av fremadskuende misligholdsansynligheter, sikkerhetsverdier og eksponering, beregnes forventet tap i nedskrivningsmodellen. Tap det enkelte år beregnes ved å multiplisere misligholdsansynlighet, tap gitt mislighold og modellert eksponering i tre ulike scenarier. Tapene diskonteres tilbake til rapporteringstidspunktet og summeres. Endelig beregnes en vektet sum av beregningen fra det enkelte scenario.

Tapsprosent gitt mislighold beregnes på bakgrunn av forholdet mellom engasjement og sikkerhetene som ligger til grunn for engasjementet. Utover realisasjonsverdi av sikkerhetene er tilfriskning den viktigste input-

verdien i tapsmodellen. For sikkerhetsdekning tar vi hensyn til at bankens gjenvinning er asymmetrisk. Det innebærer at banken får redusert gjenvinning hvis faktisk realisasjonsverdi går under utestående, mens en realisasjonsverdi over utestående ikke tilfaller banken. Det vil alltid være en usikkerhet i estimert sikkerhetsdekning. Denne usikkerheten eller variasjonen i faktiske realisasjonsverdier fører til lavere gjennomsnittlig anvendbar sikkerhetsdekning pga. asymmetrien beskrevet ovenfor. 100 prosent anvendbar sikkerhetsdekning vil være et tak, men i tillegg til det benytter modellen en anvendbar sikkerhetsdekning som er lavere en gjennomsnittlig estimert. Asymmetrien er størst rundt 100 prosent estimert sikkerhetsdekning. Der vil anvendbar sikkerhetsdekning på ca 90 prosent benyttes. Ved lav sikkerhetsdekning vil det være liten asymmetri og dermed liten forskjell mellom estimert og anvendbar sikkerhetsdekning. Det forutsettes også en lav/moderat gjenvinning av usikrede engasjementer og usikret del på engasjementer med sikkerhet.

Sikkerhetsdekning, tilfrisknings sannsynlighet og gjenvinning usikret del er de viktigste elementene i beregning av tap gitt mislighold. Sikkerhetsdekning beregnes konkret for hvert lån, mens de andre elementene fremover vil bli basert på historisk observerte gjennomsnittsverdier. For personmarkedet består sikkerheter i hovedsak av fast eiendom. Banken benytter Eiendomsverdi AS ved verdivurdering av eiendommene banken finansierer. For bedriftsmarkedet består sikkerheter av fast eiendom, fordringer, driftsløse mm. Ved verdivurdering av fast eiendom benyttes eksterne takster i kombinasjon med bankens egenverdivurdering. Oppdatering av sikkerhetsverdier følger bankens interne rutine for verdivurdering.

Tapsnedskrivninger fremkommer ved å vekte tre scenarier. Realistisk scenario er et makroøkonomisk scenario som representerer forventet fremtidig økonomisk vekst de neste 5 år. Optimistisk scenario er et makroøkonomisk scenario som representerer en høykonjunktur med sterk økonomisk vekst. Pessimistisk scenario er et makroøkonomisk scenario som representerer en nedgangskonjunktur med svak økonomisk vekst. Prinsippene for vektningen er at det forventes at realistisk scenario vil inntreffe i 3 av 5 år, mens de to andre scenarioene vil inntreffe i 1 av 5 år. Banken skal imidlertid vurdere vektningen i lys av boligpris- og renteutvikling, og har valgt å se hen til nivået på mot-syklisk kapitalbuffer for å si noe om den økonomiske aktiviteten nå og de økonomiske fremtidsutsiktene. Se note 11 for nærmere beskrivelse av tapsberegningen.

NOTE 1
(forts.)**8. Ikke finansielle eiendeler og gjeld****Bygg og andre varige driftsmidler**

Varige driftsmidler innbefatter eiendommer, tomter og driftsmidler. Varige driftsmidler måles til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Når eiendeler selges eller avhendes, blir balanseført verdi fraregnet og eventuelt tap eller gevinst resultatføres.

Bankens bygninger er blitt dekomponert og delt opp i vesentlige komponenter med ulik avskrivningstid.

Varige driftsmidler avskrives lineært over forventet brukstid innenfor følgende rammer:

Eiendommer:

Bygg	50 år
Tekniske installasjoner (VVS, elkraft m.m.)	25 år
Tele og automatisering	10 år
Andre installasjoner (f. eks. heis)	20 år
Tomter	avskrives ikke
Maskiner, inventar, EDB-utstyr	3–5 år
Transportmidler	5 år

Eiendelenes restverdier og brukstider vurderes årlig og justeres om nødvendig.

Immaterielle eiendeler

Programvare som spesial tilpasses bankens systemer blir, sammen med implementeringskostnader, balanseført som immateriell eiendel. Investeringen avskrives normalt over 3–5 år, men det blir foretatt en løpende vurdering hvorvidt den økonomiske verdien er lavere enn bokført verdi og hvorvidt det er behov for nedskrivning.

Verdifall – nedskrivninger av ikke finansielle eiendeler

På balansedagen vurderes om det er indikasjon på verdifall knyttet til balanseført verdi av ikke finansielle eiendeler. Er slike indikasjoner til stede vil gjenvinnbart beløp for eiendelen estimeres. Gjenvinnbart beløp for en eiendel er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter. Bruksverdi vil være neddiskonterte estimerte fremtidige kontantstrømmer fra eiendelen. Verdifall føres mot andre driftskostnader.

9. Skatt

Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt knyttet til årets resultat, eventuell betalbar skatt for tidligere år, samt endring i utsatt skatt. Det beregnes utsatt skatt på midlertidige forskjeller. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom regnskapsført verdi i balansen av en eiendel eller en forpliktelse og eiendelens eller for-

pliktelsenes skattemessige verdi. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp. De viktigste midlertidige forskjellene gjelder pensjoner, avskrivninger på driftsmidler og eiendommer og revurdering av enkelte finansielle eiendeler og gjeld.

Utsatt skattefordel blir balanseført i den utstrekning det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel blir nettoført i bankkonsernets balanse.

Skatt på formue blir ført som ordinær driftskostnad.

10. Pensjonsforpliktelser

Pensjonsforpliktelsen beregnes i samsvar med IAS 19. Banken har som hovedordning en innskuddsbasert pensjonsordning. Bankens ytelsesbasert ordning gjelder noen få ansatte som ikke er overført til innskuddspensjonsordningen.

Innskuddsbaserte pensjonsordninger

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at konsernet betaler et årlig innskudd til de ansattes pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på pensjonsinnskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Utover innbetalt innskudd har konsernet ingen ytterligere forpliktelse knyttet til løfte om fremtidig størrelse på pensjonen.

Pensjonspremien innregnes som personalkostnad i resultatet i de perioder hvor arbeidstelsene er utført.

Ytelsesbaserte pensjonsordninger:

Pensjonsforpliktelsen beregnes som nåverdien av de estimerte fremtidige pensjonsytelsene som regnskapsmessig anses som opptjent på balansedagen. Virkelig verdi av pensjonsmidlene trekkes fra brutto forpliktelsen. Beregningene bygger på aktuarmessige og økonomiske forutsetninger om blant annet levealder, lønnsvekst og førtidspensjonering. Diskonteringsrenten i beregningen er basert på markedsrenten på balanse-tidspunktet for obligasjoner med fortrinnsrett.

Endringer i pensjonsforpliktelsene som følge av endringer i aktuarmessige forutsetninger og variasjoner mellom faktisk og forventet avkastning på pensjonsmidlene, blir ført over andre inntekter og kostnader. Postene henføres til «Sum øvrige resultatposter som ikke vil bli reklassifisert til resultatet».

Pensjonsforpliktelsene knyttet til de ytelsesbaserte pensjonsordningene blir beregnet av uavhengig aktuar.

Se note 37 Pensjoner for nærmere omtale.

NOTE 1

(forts.)

11. Egenkapital

Egenkapitalen består av sparebankens fond, gavefond og hybridkapital.

Fondsobligasjoner klassifisert som hybridkapital er obligasjoner med pålydende rente, men hvor banken under nærmere gitte vilkår ikke har plikt til å betale ut renter og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs renten akkumuleres ikke. Fondsobligasjonene tilfredsstiller ikke definisjonen av finansielle forpliktelse i henhold til IAS32. Rentene presenteres ikke som rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i egenkapitalen. Skatt på renter på fondsobligasjoner klassifisert som egenkapital, presenteres som en reduksjon i skattekostnaden i resultatregnskaper ihht IAS12.

Foreslått utdeling til gaver klassifiseres i konsernbalansen som en del av egenkapitalen til endelig vedtak om utdeling er besluttet.

Konsernbidrag til datterselskap klassifiseres som del av egenkapitalen til endelig vedtak om utdeling er besluttet. Mottatt konsernbidrag i døtre blir eliminert i konsernet.

12. Omregning utenlandsk valuta

Fana Sparebank sine pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til kurs på balansedagen. Verdiendringer for slike poster som følge av endret kurs resultatføres.

13. Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen viser kontantstrømmene gruppert etter operasjonelle, investerings-, og finansieringsaktiviteter. Kontanter er definert som kontanter og fordringer på Sentralbanken.

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som renter, gebyrer og provisjoner knyttet til utlån og innskuddsvirksomhet, renter knyttet til likviditetsbeholdningen, utbetalte driftskostnader samt betalte skatter og avgifter. I tillegg inngår likviditetsstrømmer knyttet til verdipapirer holdt for omsetning i denne posten.

Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner som ikke er holdt for tradingformål og kontantstrømmer knyttet til bygg og andre varige driftsmidler.

Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter innbefatter opptak og nedbetaling av obligasjonslån, ansvarlige lån og andre innlån, samt rentebetalinger knyttet til dette.

14. Viktige regnskapsmessige og skjønnsmessige vurderinger

Utarbeidelsen av konsernregnskapet medfører at ledelsen gjør estimater og skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. De regnskapsestimaterne som følger av dette vil sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall. Estimater, antakelser og forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsperiode, drøftes nedenfor.

Virkelig verdi av finansielle derivater og andre finansielle instrument

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked fastsettes ved å bruke ulike verdsettelsesteknikker. Banken og konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på balansedagen. For finansielle eiendeler som ikke handles i aktive markeder (aksjer) brukes ulike tilnærminger for å finne virkelig verdi. Siste omsetningsverdi eller emisjon, mellom informerte, villige og uavhengige parter, brukes dersom den er omsatt/emittert innenfor rimelig tid. Dersom det ikke eksisterer noen omsetning eller emisjon siste år brukes en enkel modell basert på selskapets egenkapital kombinert med skjønn.

Nedskrivninger på utlån, ubenyttet kreditt og garantier

Ved bruk av nedskrivningsmodellen benyttes det skjønn på flere nivå. Det vises til beskrivelsen av modellen i regnskapsprinsippene og note 11 inkludert en vurdering av estimatusikkerhet.

Vesentlige elementer som krever bruk av skjønn er:

- Fremadskuende scenarier, og vektning av de ulike scenariene (normal, pessimistisk og optimistisk) i beregningen. Scenarienes påvirkning på panteverdier krever også utstrakt bruk av skjønn.
- Vurdering av hvilke engasjement som havner på watchlist er basert på skjønn, og kan overstyre modellberegnet nedskrivning.

NOTE 1

(forts.)

- Engasjement i steg 3 som vurderes for nedskrivning individuelt. Dette omfatter engasjement med vesentlige finansielle problemer hos debitor, mislighold over 90 dager eller andre vesentlige kontraktsbrudd, tilfeller der det anses som sannsynlig at debitor vil innlede gjeldsforhandlinger eller andre konkrete forhold som har inntruffet. Nedskrivningsbeløpet beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med lånets effektive rente. Estimeringen av kontantstrømmen baseres på erfaringsmateriale og skjønn basert på de forhold som var inntrådt på balansedagen. Ved vurderingen av kontantstrømmen vil det hefte usikkerhet til både identifisering av utlån hvor verdien av sikkerheten er svekket, estimering av beløp og tidspunkt for fremtidige kontantstrømmer, herunder verdien av sikkerheten.

15. Standarder og fortolkninger med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt

Det er konsernets intensjon å implementere relevante endringene i IFRS regelverket på ikrafttredelsestidspunktet, under forutsetning av at EU godkjenner endringene før avleggelse av konsernregnskapet. Det er relativt få vedtatte endringer som vil få konsekvenser for regnskap til banken.

Endringer i IAS 1 – Klassifisering av forpliktelser som kort eller langsiktig

The International Accounting Standards Board (IASB) vedtok i januar 2020 endringer i IAS 1 Presentasjon av finansregnskap med hensikt å klargjøre vilkårene for å klassifisere en forpliktelse som kort eller langsiktig.

Hensikten med endringene er å fremme konsistens i anvendelsen av kravene ved å hjelpe foretak i å avgjøre

om gjeld og andre forpliktelser med et usikkert oppgjørstidspunkt skal klassifiseres som kortsiktig (forfallsdato eller potensiell forfallsdato innen 12 måneder) eller langsiktig. Endringene klargjør også klassifiseringskravene knyttet til gjeld som foretaket potensielt kan gjøre opp ved konvertering til egenkapital.

Endringene gjelder for regnskapsperioder som begynner på eller etter 1. januar 2023. Tidlig anvendelse er tillatt, men selskapet anvender ikke denne muligheten. Endringene må anvendes retrospektivt.

Det forventes ikke at endringen vil få effekter på regnskapet i særlig grad.

Endringer i IAS 8 Definisjon av regnskapsmessige estimater

IASB har utstedt endringer i IAS 8 Regnskapsprinsipper, endringer i regnskapsmessige estimater og feil. Endringene tydeliggjør hvordan selskaper skal skille endringer i regnskapsprinsipper fra endringer i regnskapsmessige estimater. Dette skillet er viktig fordi endringer i regnskapsmessige estimater skal brukes prospektivt på fremtidige transaksjoner og andre fremtidige hendelser, mens endringer i regnskapsprinsipper blir generelt sett også brukt tilbakevirkende på tidligere transaksjoner.

Endringene er gjeldende for regnskapsperioder som begynner på eller etter 1 januar 2023. Tidlig anvendelse er tillatt, men selskapet anvender ikke denne muligheten.

Det forventes ikke at endringen vil få effekter på regnskapet i særlig grad.

IFRS 17 Forsikringskontrakter

IFRS 17 vil erstatte IFRS 4 Forsikringskontrakter. IFRS 17 krever at alle forsikringskontrakter skal regnskapsføres på en konsistent måte. Forsikringsforpliktelser skal vurderes ut fra forholdene på balansedagen («current values») i stedet for historisk kost.

Det forventes ikke at endringen vil få effekter på regnskapet.

Noter til regnskapet

NOTE 2 Segmentrapportering

(I MILL. KR)

Konsernets virksomhetsområder er inndelt i 4 driftssegmenter for bankdrift: Himla, Personmarked, Bedriftsmarked og Kapitalmarked. Himla tilbyr enkle nettbaserte banktjenester for utlån og innskudd, Personmarked og Bedriftsmarked tilbyr et bredt spekter av finansielle produkter og tjenester som ulike typer innskudd og plasseringer, utlån og forsikring innenfor sine segmenter. Kapitalmarked har ansvar for konsernets kapital- og likviditetsforvaltning, finansieringsaktiviteter og markedsrisiko knyttet til dette. I tillegg til segmentene for bankdrift, blir datterselskapet Fana Sparebank Eiendom AS rapportert som eget driftssegment. Inntekter og kostnader, samt strategiske investeringer som ikke direkte kan henføres til segmentene blir rapportert under ufordelt. Konserninterne transaksjoner, investeringer og mellomværende elimineres.

Fana Sparebank Boligkreditt AS blir internt rapportert som del av bankdriften

Segmentrapporteringen er utarbeidet etter samme regnskapsgrunnlag som konsernet. Segmentinndelingen gjenspeiler måten banken er organisert på og baserer seg på bankens interne rapporteringssystemer til øverste beslutningstaker (administrerende direktør). Forretningssegmentene for bankdrift bygger på bankens interne organisasjonskart og kundene blir plassert inn i de ulike forretningssegmenter på bakgrunn av virksomhet. Det er ingen enkelt kunde som står for over 10% av inntektene.

Banken opererer i et geografisk avgrenset område. Det utarbeides ikke segmentnote etter geografiske fordeling da dette gir lite tilleggsinformasjon.

2022 Resultat	Himla	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Netto renteinntekter	10,4	280,8	154,7	-2,1	-0,2	0,6	0,0	444,3
Driftsinntekter	-0,1	34,0	10,8	-22,9	37,8	22,7	6,5	88,7
Driftskostnader	12,1	156,3	37,6	14,4	43,0	0,0	-2,3	261,1
Tap	0,8	-0,6	-4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,8
Resultat før skatt	-2,6	159,1	132,0	-39,4	-5,4	23,3	8,8	275,7
Skatt								49,3
Konsernets årsresultat								226,4

2021 Resultat

Netto renteinntekter	8,0	222,6	117,8	-3,8	-0,1	1,8	0,0	346,3
Driftsinntekter	-0,1	31,9	10,3	-18,6	35,3	19,5	2,6	81,0
Driftskostnader	12,7	145,9	41,2	13,6	38,2	0,0	-2,0	249,5
Tap	1,1	6,6	2,5	0,0	0,0	0,0	0,1	10,3
Resultat før skatt	-5,8	102,1	84,4	-36,1	-3,0	21,3	4,6	167,5
Skatt								35,0
Konsernets årsresultat								132,5

2022 Balanse

Netto utlån	3 505,1	16 730,3	4 757,2	0,0	0,0	0,0	-7,9	24 984,7
Andre eiendeler	0,0	0,0	0,0	3 370,5	22,6	559,4	-13,6	3 938,9
Innskudd fra og gjeld til kunder	398,3	9 258,3	2 180,4	715,6	0,0	0,0	-1,0	12 551,6
Annen gjeld og egenkapital	3 106,7	7 472,1	2 576,8	2 654,8	22,6	559,4	-20,4	16 372,0

2021 Balanse

Netto utlån	2 366,8	19 250,6	4 556,1	0,0	0,0	0,0	-3,1	26 170,3
Andre eiendeler	0,0	0,0	0,0	3 261,3	9,4	595,8	-10,6	3 855,9
Innskudd fra og gjeld til kunder	-58,8	9 378,8	2 440,9	751,6	0,0	0,0	-1,0	12 511,6
Annen gjeld og egenkapital	2 425,5	9 871,8	2 115,2	2 509,6	9,4	595,8	-12,7	17 514,7

NOTE 3

Kapitaldekning

(I MILL. KR)

	Morbank		Konsern	
	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Sparebankens fond	2 301,6	2 180,8	2 301,6	2 228,9
Gavefond	73,4	82,2	73,4	82,2
Annen egenkapital			429,7	358,5
Sum egenkapital som inngår i kjernekapital	2 375,0	2 263,1	2 804,7	2 669,7
Fradrag i ren kjernekapital				
Verdijustering for krav om forsvarlig verdifastsettelse	-6,5	-6,2	-6,0	-6,1
Immaterielle eiendeler/utsatt skattefordel	-9,3	-8,7	-10,9	-10,7
Goodwill inkl. i verdsettelse vesentlige eierandeler	-30,5	-30,5	-30,5	-30,5
Fradrag avsatt kundeutbytte	-57,0	-55,0	-57,0	-55,0
Sum fradrag i ren kjernekapital	-103,3	-100,4	-104,4	-102,3
Sum ren kjernekapital	2 271,7	2 162,7	2 700,3	2 567,4
Kjernekapital				
Fondsobligasjoner	101,5	100,9	103,3	110,3
Sum	101,5	100,9	103,3	110,3
Sum kjernekapital	2 373,2	2 263,6	2 803,6	2 677,6
Tilleggs kapital				
Ansvarlig lånekapital	349,8	299,6	353,2	312,2
Sum tilleggs kapital	349,8	299,6	353,2	312,2
Sum ansvarlig kapital	2 723,0	2 563,2	3 156,8	2 989,8
Risikovektet volum	9 657,7	10 647,5	13 197,5	14 871,9
Kapitaldekning	28,20 %	24,07 %	23,92 %	20,10 %
Kjernekapitaldekning	24,57 %	21,26 %	21,24 %	18,00 %
Ren kjernekapital	23,52 %	20,31 %	20,46 %	17,26 %

Noter til regnskapet

NOTE 3 Spesifikasjon beregningsgrunnlag

(forts.)

Standardmetoden	Morbank		Konsern	
	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Lokale og regionale myndigheter	92,3	112,6	92,4	113,1
Institusjoner	332,8	434,1	59,9	87,9
Foretak	44,9	171,1	113,4	546,1
Massemarkedssegment	697,9	635,4	860,0	1 065,1
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	5 901,0	6 400,9	9 970,9	10 653,7
Forfalte engasjementer	102,4	143,9	120,9	173,8
Engasjement med særlig høy risiko	724,1	940,6	724,1	940,6
Obligasjoner med fortrinnsrett	253,7	206,7	207,1	193,0
Andeler i verdipapirfond	2,5	2,8	2,5	3,1
Egenkapitalposisjoner	604,5	733,8	18,1	74,6
Øvrige engasjement	220,6	217,6	175,0	163,8
Sum kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko: (Standardmetoden)	8 976,7	9 999,5	12 344,4	14 014,8
Operasjonell risiko (Basismetode)	678,4	644,8	850,6	853,8
CVA tillegg	2,6	3,2	2,6	3,2
Sum beregningsgrunnlag	9 657,7	10 647,5	13 197,5	14 871,9
Kapitalkrav ren kjernekapital				
Minimumskrav til ren kjernekapital 4,5 %	434,6	479,1	593,9	669,2
Bufferkrav:				
Pilar 2 krav fastsatt av Finanstilsynet (2,3% fra 31.5.2022)			303,5	371,8
Bevaringsbuffer (2,5 %)	241,4	266,2	329,9	371,8
Motsyklisk buffer (2,0 % fra 31.12.22)	193,2	106,5	264,0	148,7
Systemrisikobuffer (3,0 % fra 1.7.2014)	289,7	319,4	395,9	446,2
Bufferkrav i ren kjernekapital	724,3	692,1	1 293,4	1 338,5
Samlet krav til ren kjernekapital	1 158,9	1 171,2	1 887,2	2 007,7
Tilgjengelig ren kjernekapital	1 112,8	991,4	813,0	559,7

Kapitaldekningen er basert på at banken fører regnskapet etter IFRS og rapporterer kapitaldekningen etter standardmetoden.

I tråd med gjeldende regelverk foretar Fana Sparebank en forholdsmessig konsolidering av sine eierandeler i samarbeidende grupper. Det er beregningene etter innkonsolidering som er førende for Finanstilsynets oppfølging av bankens oppfyllelse av pilar I, II og bufferkrav på konsolidert basis.

Fana Sparebank deltar i samarbeidende gruppe med Brage Finans AS, og innkonsoliderer følgelig bankens eierandelen på 1,00 % pr. 31.12.22 i konsernets kapitaldekning. (31.12.21: 5,34 %)

Gjennom sin eierandel på 0,41 % (31.12.2021: 0,46 %) er Fana Sparebank også i samarbeidende gruppe med Vipps AS. Finansdepartementet har imidlertid gitt dispensasjon fra kravet om forholdsmessig konsolidering for deltagere med eierandeler under 10 %. Forutsetningen for dispensasjonen er at foretaket gjør fradrag for hele den bokførte verdien i foretakets rene kjernekapital. Dette har Fana Sparebank gjort.

NOTE 4 Uvektet kapitalandel

(I MILL. KR)

Minstekravet til uvektet kjernekapitalandel er fastsatt til 3 prosent med henvisning til CRR2 artikkel 92.

	Morbank		Konsern	
	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Reinvesteringskostnad derivater	1,5	0,0	1,5	0,0
Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden	6,3	5,6	6,3	5,6
Poster utenom balansen	1 890,7	2 208,6	932,0	1 005,3
Utlån og øvrige eiendeler	19 102,4	19 589,8	29 046,5	30 788,7
Sum eksponeringsmål	21 000,9	21 804,0	29 986,3	31 799,5
Sum kjernekapital	2 373,2	2 263,6	2 803,6	2 677,6
Uvektet kapitalandel	11,30 %	10,38 %	9,35 %	8,42 %

NOTE 5

Risikostyring

Risikostyring er et av styrets sentrale fokusområder. Finansielt mål for banken er god risikoustyrt avkastning. En økning i risiko skal gjenspeiles i økt forventet avkastning. Hvor mye risiko banken skal eksponere seg for avgjøres av bankens risikoevne og -vilje.

Organisering

Styret i Fana Sparebank er overordnet ansvarlig for bankens risikostyring og alle forhold knyttet til styring og kontroll av risiko. Styret fastsetter langsiktige mål/rammer for bankens risikoprofil. Risikoprofilen operasjonaliseres gjennom styrets definering av mål og rammer i strategier for de ulike risikoområdene, samt gjennom fastsettelse av fullmakter. Styret har fastsatt strategi for risikostyring og internkontroll, herunder styring av operasjonell risiko. Videre har Styret fastsatt beredskapsplaner for å styre likviditetsrisiko, kapitalforvaltning risiko, IKT kontinuitet- og krise risiko, operasjonell risiko mv.

Styret har også fastsatt gjenopprettingsplan som angir hvilke tiltak banken kan sette i verk for å gjenopprette sin finansielle stilling når denne har blitt betydelig svekket.

Styret reviderer årlig rammeverk og fullmakter innen hvert risikoområde.

Risikoutvalg

Risikoutvalget er styrets utvalg som skal påse at styring og kontroll av risiko utføres i tråd med styrefastsatte krav og rammer og at risikostyring gjennomføres tilfredsstillende. Risikoutvalget gir styret råd om risikostrategi og risikotoleranse og forbereder all styrebehandling av risiko.

Administrerende direktør, risk manager og ledere

Administrerende direktør har det daglige ansvaret for risikostyring, et ansvar som operativt er delegert til Risk Manager som rapporterer uavhengig til administrerende direktør. Risk Manager er og ansvarlig for overvåking, analyse og rapportering av risiko.

Risk Manager har ansvar for utvikling av bankens strategi for helhetlig risikostyring, og bidrar i utarbeidelse av strategiene for kreditt risiko- og policy, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko. Risk Manager arbeider også tett med complianceansvarlig. Risk Manager utarbeider og rapporterer kvartalsvis bankens risikobilde til styret.

Banken har egne risikoansvarlige for utvalgte risikoområder, herunder, compliance, bærekraft, personvern og antihvitvask.

Alle ledere er ansvarlige for risikostyring innen eget område, og skal derfor ha full innsikt i og forståelse av risikobildet til enhver tid.

Hver leder foretar årlig en risikogjennomgang i egen enhet og skal avsi internkontrollbekreftelse hvor egen etterlevelse og kjennskap til eksternt og internt regelverk skal vurderes. Herunder skal status på utførte tiltak og internkontroller kommenteres. Den enkelte leders vurderinger inngår i administrerende direktørs oppsummerende og samlede rapportering til styret.

Kapitalstyring

Ved inngangen til 2023 utgjør krav til ren kjernekapital 14,3 prosent som fordeler seg med 12,0 prosent på pilar 1 og 2,3 prosent på pilar 2. Krav til kjernekapital og ansvarlig kapital utgjør henholdsvis 15,8 prosent og 17,8 prosent. På samme tidspunkt utgjør konsernets rene kjernekapital 20,5 prosent, kjernekapital 21,2 prosent og ansvarlig kapital 23,9 prosent. Fra 31 mars 2023 øker motsyklisk buffer i pilar 1 med 0,5 prosentpoeng. Da blir regulatorisk krav til ren kjernekapital 14,6 %. Bankens er opptatt av å ha en tilfredsstillende margin på toppen av samlede regulatoriske krav for å være i stand til å vokse på utlån også i krevende tider, samt fremstå solid i forbindelse med finansieringsaktiviteter. Bankens styringsmål ligger derfor 1 prosentpoeng over det til enhver tid gjeldende kravet. ICAAP, beredskapsplan og gjenopprettingsplan beskriver tiltak for å sikre tilfredsstillende kapitaldekning dersom banken blir utsatt for stress.

De viktigste risikokategoriene i banken er:

Kreditt risiko

Bankens kredittstyring er definert i kreditt håndboken med kredittstrategi, -policy, fullmakts- og bevilgningsreglement samt kredittbehandlingsrutiner.

Av hensyn til overordnet lønnsomhet og risikostyring skal bankens kredittvirksomhet omfatte både person- og bedriftskunder. Egenkapitalkrav favoriserer lån med pant i bolig, mens avkastningsforventning taler i favør av bedriftsfinansiering. For å styre kreditt risikoen er det vedtatt maksimumsramme for andel av totale utlån til BM.

Porteføljen av kreditt til bedriftskunder gjenspeiler bankens historiske fokus på eiendom. Både av hensyn til eksisterende portefølje og for å utnytte bankens eiendomskompetanse skal eiendom utgjøre en vesentlig del av bankens kredittportefølje. For å styre konsen-

NOTE 5

(forts.)

trasjonsrisikoen og forbedre avkastningsmulighetene skal banken allokere deler av kredittporteføljen til borettslag, prosjektfinsiering og bedriftsfinsiering ved å fastsette minimums- og maksimumsrammer.

Porteføljene av kreditt til person- og bedriftskunder skal reflektere bankens fokus på betjeningsevne ved at en vesentlig del skal ha lav sannsynlighet for mislighold. For å øke risikojustert avkastning kan deler av porteføljen ha middels sannsynlighet for mislighold.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som følge av endringer i markedspriser som for eksempel renter, valutakurser, aksjekurser mv. Fana Sparebank vil som en følge av bankdriften være utsatt for ulike typer markedsrisiko, f.eks. aksjerisiko, renterisiko og kredittspreadsrisiko.

Bankens *Markedsrisikostrategi* angir retningslinjer og rammer for markedsrisiko som sikrer at eksponeringen holdes innenfor vedtatt risikoapetitt. Strategien for markedsrisiko omfatter også rammene for kapitalforvaltningen i Fana Sparebank. Kapitalforvaltningsvirksomheten omfatter likviditetsporteføljen (LCR-porteføljen) og øvrige finansielle instrumenter, herunder strategiske investeringer.

Renterisiko er risiko for verdiendringer som følge av endringer i markedsrentene. For Fana Sparebank oppstår renterisiko i forbindelse med ulike rentebindingstid på eiendeler og gjeld. Styret har vedtatt rammer på totalnivå og for spesifikke tidsintervaller. Renterisikoen følges opp gjennom vurdering av tapspotensial ved ulike type skift i rentekurven. Rentebytteavtaler inngås for å avlaste renterisiko slik at risikoen holdes lav og innenfor vedtatte rammer.

Kredittspreadsrisiko er risiko for verdiendringer på eiendeler som følge av endringer i markedets kredittpåslag (avkastningskrav). Bankens obligasjonsportefølje (LCR-porteføljen) er påvirket av endringer i kredittspreadene. For å holde risikoen på et lavt nivå har styret i Markedsrisikostrategien vedtatt rammer for kreditt-durasjon og totalt tap for LCR-porteføljen som følge av spreadendring iht. til Finanstilsynets retningslinjer.

Aksjerisiko er risiko for verdiendringer som følge av endringer i aksjekurser. Bankens aksjeposisjoner knytter seg til strategiske investeringer og en ramme på aksjer og egenkapitalbevis som forvaltes av administrasjonen. Strategiske investeringer krever styrevedtak, mens den administrative rammen er begrenset oppad til MNOK 25.

Valutarisiko er risiko for verdiendringer i eiendeler og gjeld som følge av endringer i valutakurser. Fana Sparebank har ikke – og skal ikke påta seg valutarisiko.

Markedsrisiko (i mill. kroner)

Rentebærende verdipapir	Bokført verdi	Renteøkning 2 %
Stat og statsgaranterte	526,55	-1,0
Særskilte sikre obligasjoner	2 537,24	-8,1
Øvrige sertifikat og obligasjoner	557,31	-8,9
Pengemarkedsfond	189,34	0
Total	3 810,44	-18,1

Aksjer og egenkapitalbevis	Bokført verdi	Kursfall 30 %
Strategisk til VV med verdiendring over resultat	88,99	-26,7
Øvrige til virkelig verdi med verdiendring over resultat	2,48	-0,7
Total	91,47	-27,4

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko kan defineres som refinansieringsrisiko og prisrisiko. Refinansieringsrisiko innebærer at banken ikke evner å refinansiere forpliktelse etter hvert som de forfaller. Prisrisiko innebærer at banken ikke klarer å refinansiere uten en vesentlig økning i kostnadene.

Styret har vedtatt bankens strategi for risikostyring og internkontroll hvor det fremgår at bankens likviditetsstyring til enhver tid skal være forsvarlig. I styringen av likviditetsrisikoen har banken tre mål:

1. Lav fundingkonsentrasjon
2. Tilfredsstillende likviditetsandel
3. Tilfredsstillende andel stabil finansiering

For å sikre at banken når målene knyttet til likviditetsrisiko vedtar styret årlig rammer og retningslinjer for likviditetsstyringen i Fana Sparebank. Rammene sikrer at banken har tilstrekkelig diversifiserte finansieringskilder med preferanser for stabil innskuddsfinansiering og tilfredsstillende forfallsprofil. Når det gjelder mål 2 og 3 knyttet til likviditetsandel og stabil finansiering skal banken oppfylle de regulatoriske kravene LCR og NSFR. I tillegg har styret vedtatt interne rammer som sikrer at likviditetsandelen holdes på et tilstrekkelig nivå målt over en lengre tidshorison. Gjennomføring av stresstester på likviditetsområdet bidrar til å vurdere likviditetssituasjonen i både markedsmessige og bankspesifikke stress scenarier.

NOTE 5

(forts.)

Likviditetssituasjonen til banken rapporteres ukentlig med gjennomgang av kortsiktig og langsiktig likviditetsprognose og kontroll av interne og eksterne stres-sindikatorer. I tillegg rapporteres likviditetssituasjonen i Balansestyringskomiteen, ledergruppen og styret.

Operasjonell risiko

Banken definerer operasjonell risiko som risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. I den operasjonelle risikostyringen legger banken vekt på internkontroll, en systematisk risikovurderingsprosess og etablerte prosedyrer.

Banken har ikke vært involvert i oppkjøp, fusjoner, fisjoner eller andre vesentlige endringer i bankens forretningsmodell og/eller strategi som har bidratt til en økning i operasjonell risiko.

Banken har løpende fokus og tiltak for å styrke operasjonell risikostyring.

Bærekraftsrisiko

Bærekraftsrisiko er miljømessige, sosiale eller virksomhetsstyrings hendelser eller omstendigheter (ESG) som kan ha en faktisk eller mulig vesentlig negativ innvirkning på banken dersom de skulle inntreffe. Banker er opptatt av bærekraftig kredittgivning og likviditetsstyring. Med dette menes det at banken skal ha en helhetlig tilnærming til risikostyring, hvor bærekraft inngår som et element i bankens kreditt-, marked-, likviditets-, og operasjonelle risiko. Bærekraftsrisiko er dermed en integrert del i risikoovervåkingen i den grad risikoen representerer en potensiell risiko.

Styring av bærekraftsrisiko betyr blant annet at all kredittgivning skal sikre at banken bidrar positivt til klima, miljø, sosiale forhold og god virksomhetsstyring. Bærekraftsrisikoer som blir vurdert, men er ikke begrenset til:

- Eierstyring og selskapsledelse (for eksempel styresammensetning)
- Endringer i lovgivning og rammevilkår (for eksempel begrensninger for klimautslipp)
- Fysiske trusler (for eksempel ekstremvær, klimaendringer)
- Arbeidsforhold (for eksempel helse-, sikkerhet-, og menneskerettighetsbestemmelser)
- Likestilling og sosiale rettigheter (for eksempel kjønn, kulturell og sosial bakgrunn)

Sentralt i vurderingen er kundens holdning og økonomiske evne til å kunne etterleve relevante mål for bærekraft. I tillegg kan foretak som finansieres være utsatt for helt eller delvis verditap på grunn av bærekraftsrisiko som skyldes bøter fra myndigheter, redusert etterspørsel etter foretakets produkter eller tjenester som tilbys, forstyrrelser i forsyningskjeden, økte driftskostnader eller omdømmeskade.

For likviditetsstyring betyr styring av bærekraftsrisiko at banken i sin vurdering av tilretteleggere skal ta hensyn til om bærekraft er innlemmet i den underliggende virksomheten disse representerer. Banker skal tilstrebe å oppnå mulighet til å utstede grønne obligasjoner og OMF gjennom Rammeverk for grønn finansiering. Tilsvarende skal banken i kapitalforvaltningsvirksomheten i sin vurdering av verdipapirinvesteringer ta hensyn til om bærekraft er innlemmet i den underliggende virksomheten det investeres i, samt å investere i kvalifiserte, grønne obligasjoner for likviditetsformål i den grad slike papirer er tilgjengelige.

Ved mangel på vurdering og håndtering av bærekraftsrisikoer, vil banken kunne komme i en situasjon der man kan bli avskåret fra samarbeid, leverandørforhold mv. Banker kan miste attraktivitet som arbeidsgiver, og dermed tap av mulighet til å rekruttere kompetanse. Banker kan miste kunder eller bli irrelevante for nye som krever at vi har et aktivt forhold til dette.

NOTE 6

Maksimal kreditteksponering

(I MILL. KR)

Maksimal kredittisiko er representert ved balanseført verdi av de finansielle eiendelene inkludert derivater i balansen. Konsernet har i tillegg kredittisiko knyt-

tet til utenombalanseposter som beskrevet i note 40 (garantier, trekkfasiliteter m.m.)

Tabellen viser maksimal brutto eksponering før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

	Morbank		Konsern	
	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Fordringer mot sentralbanker	73,2	69,7	73,2	69,7
Utlån til kredittinstitusjoner	923,6	1 078,1	209,3	184,0
Utlån til kunder	13 520,7	14 228,2	24 984,7	26 170,3
Finansielle derivater	18,8	6,1	18,8	6,1
Rentebærende verdipapir	3 621,1	3 131,8	3 178,7	3 020,0
Sum maksimal eksponering for kredittisiko i balansen	18 157,4	18 513,9	28 464,6	29 450,1
Udisponerte ordinære rammekreditter	1 451,1	1 340,9	1 855,8	1 942,3
Lånetilsagn	488,4	540,4	488,4	540,4
Garantier	145,3	144,0	145,3	144,0
Sum maksimal eksponering utenfor balansen	2 084,8	2 025,3	2 489,4	2 626,7
Sum maksimal eksponering for kredittisiko	20 242,2	20 539,2	30 954,1	32 076,8

Risikoreduserende ordninger:

Lån og kreditter gis som hovedregel kun mot betryggende sikkerhet, både på PM og BM. Som sikkerhet skilles det mellom tre hovedtyper pant:

- Pant i fast eiendom (Pantelovens kap. 2)
- Pant i løsøre (Pantelovens kap. 3)
- Andre sikkerheter (Pantelovens kap. 4)

På PM er hovedregelen at lån med pant i fast eiendom ikke skal overstige en belåningsgrad på 85 prosent av forsvarlig verdigrunnlag (markeds-/omsetningsverdi), som er i tråd med finanstilsynets utlånsforskrift. For andre typer sikkerheter kan belåningsgraden variere. Det stilles krav til løpende vurdering av sikkerhetenes realisasjonsverdi.

På BM gis det som hovedregel lån og kreditter med pant i fast eiendom på inntil 75 prosent av forsvarlig verdigrunnlag. For andre typer sikkerheter vil belåningsgraden variere. Det stilles uansett krav til løpende og forsvarlige vurderinger av sikkerhetenes realisasjonsverdi.

Finansforetaksloven kapittel 11 del II og tilhørende forskrift regulerer i detalj hvilke lån som kan overføres til Fana Sparebank Boligkreditt AS. Dette er lån som benyttes som sikkerhetsmasse for utstedte obligasjoner med fortrinnsrett. Regelverket er strengere enn ved vanlig långivning til bolig, og loven krever også en uavhengig gransker oppnevnt av Finanstilsynet og uavhengig verddivurdering av hvert enkelt pant.

Sikkerheter:

Majoriteten av personmarkedsporteføljen er sikret med pant i bolig, og tabellen under viser fordelingen av utlån med pant i bolig, over og under 80 prosent av forsvarlig verdigrunnlag. Forsvarlig verdigrunnlag på panteobjektet er definert som antatt markeds-/omsetningsverdi.

Noter til regnskapet

NOTE 6

(forts.)

	Morbank		Konsern	
	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Lån med sikkerhet i bolig < 80% av forsvarlig verdigrunnlag	8 546,6	9 575,5	19 866,7	21 374,8
Lån med sikkerhet i bolig > 80% av forsvarlig verdigrunnlag	2 008,0	1 892,5	2 171,3	2 042,6
Øvrige utlån	3 013,6	2 818,2	3 006,9	2 822,3
Sum utlån	13 568,2	14 286,2	25 044,9	26 239,7

Sikkerheter innenfor næringslivsengasjementer er mer kompleks enn for personmarkedet, og det hefter noe mer usikkerhet ved estimatene på porteføljnivå, men det inngår i bankens rutiner å hyppig vurdere verdien av sikkerhetsmassen.

Under er en tabell som viser tildelte verdier på sikkerhetsmassen som er pantsatt for lån og kreditter. Realisasjonsverdiene begrenses oppad til panteobligasjonens pålydende og hensyntar obligasjonens prioriterte rekkefølge. Tallene er på konsernnivå og gir primært en oversikt over fordeling av pantesikkerhetene mellom ulike sikkerhets typer.

Konsern	31.12.22	31.12.21
Sikkerhet i eiendom	26 304	27 533
Øvrig sikkerhet	221	252
Sum	26 525	27 786

Tabellen nedenfor viser verdien av sikkerhetene knyttet til engasjement i steg 3. Maksimum kreditteksponering er summen av utlån, garantier og ubenyttet kreditt. Tabellen er utarbeidet på konsernnivå.

	Maksimum-kreditt-eksponering	Sikkerheter		Netto eksponering	Nedskrivninger steg 3
		Pant i eiendom	Annet		
Pr. 31.12.22					
Personlig næringsdrivende	1,4	0,8		0,6	0,4
Private foretak med begrenset ansvar (AS mv.)	98,4	33,4	18,4	46,5	27,4
Lønnstakere	84,0	77,3		6,7	11,1
Sum	183,8	111,5	18,4	53,9	38,9

	Maksimum-kreditt-eksponering	Sikkerheter		Netto eksponering	Nedskrivninger steg 3
		Pant i eiendom	Annet		
Pr. 31.12.21					
Personlig næringsdrivende	1,4	1,4	0,0	0,0	0,2
Private foretak med begrenset ansvar (AS mv.)	158,1	69,3	30,5	58,3	35,4
Lønnstakere	96,2	86,2	0,0	10,1	13,3
Sum	255,7	156,8	30,5	68,4	48,9

NOTE 7

Kredittrisiko og risikoklassifisering

(I MILL. KR)

Kredittrisiko

Kredittrisiko er sannsynlighet for tap som følge av at kundene ikke har evne eller vilje til å oppfylle betalingsforpliktelsene sine overfor banken. Størstedelen av kredittrisikoen kommer fra utlån, kreditter og garantier. Styret setter rammer for banken sin kredittrisiko gjennom årlig evaluering av kredittstrategi og – policy samt bevilgnings- og fullmaktsreglementet. I tillegg har banken kreditthåndbok, og opplegg for etterlevelseskontroll innenfor kredittområdet.

Kredittrisiko utlån til kredittinstitusjoner

Morbank har gitt en kreditt på 400 millioner kroner til Fana Sparebank Boligkreditt AS. Kreditten benyttes til kjøp av boliglån med formål å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Kreditten var pr. 31.12.2022 trukket opp med 114 millioner kroner. I tillegg har morbank gitt Fana Sparebank Boligkreditt AS et langsiktig lån

på 600 millioner kroner pr. 31.12.2022. Resterende saldo på 209 millioner kroner er innskudd i andre banker uten binding. Engasjement mot boligkreditselskapet elimineres i konsern.

Finansielle derivat

Finansielle derivat benyttes til å redusere renterisiko på fastrenteprodukt i utlånsporteføljen, verdipapirporteføljen og innlån fra markedet. Motpart er store skandinaviske banker.

Kredittrisiko rentebærende verdipapir

Bokført verdi i rentebærende verdipapir representerer maksimal risikoeksponering. Risikotoleransen er nedtegnet i bankens kapitalforvaltningsstrategi. Tabellen under viser fordelingen i ulike aktivaklasser pr. 31. desember (tall i mill.kr)

Aktivaklasser og risikogrupper (konsern)	31.12.22	31.12.21
<i>Bankinnskudd, herunder Norges Bank</i>	292	249
Andre 0 %-vættede obligasjoner	523	376
Kommune, Fylkeskommune	351	391
OMF, bolig- og næringskreditt	2 032	1 946
Bank, finans, kredittforetak og industri	180	111
Bankutstedte ansvarlige lån, fondsobligasjoner og hybridkapital	-	39
Andeler pengemarkedsfond, lav kredittrisiko	189	228
Påløpte renter	12	5
Sum rentebærende verdipapir	3 287	3 096
Likviditetsforvaltning	3 579	3 345

Modeller for beregning av kredittrisiko

Banken benytter modeller for å estimere sannsynlighet for mislighold for kundene. Vedlikehold skjer gjennom validering. Innenfor personkundemarkedet er det utviklet en statistisk søknads- og porteføljescoremodell, som predikerer sannsynlighet for at kunden går i mislighold i løpet av en 12 måneders periode. Søknadscoremodellen benytter seg av både interne og eksterne data om kunden, og blir benyttet når kunden er i en søknadsprosess i banken. Porteføljescoremodellen benytter utelukkende bankinterne data og beregner en sannsynlighet for mislighold ut fra kunden sin bruk av banken. Risikoklassifisering ved hjelp av porteføljescoremodellen blir gjort månedlig, og blir benyttet i banken sin oppfølging av den enkelte kunde.

Det er også utviklet en modell som beregner sannsynlighet for mislighold innenfor en 12 måneders

periode til banken sine næringslivskunder. Denne modellen er en hybridmodell, som er utviklet dels basert på statistiske analyser av kundegrunnlaget, og dels på kunnskap fra erfarne saksbehandlere i bank. Modellen er satt sammen av variabler som både fanger opp utvikling i kundene sine regnskap, samt bruken av banken. For noen organisasjonsformer, der regnskapsinformasjon ikke blir offentliggjort i søkbare register, benytter banken ekstern scoring for risikoklassifisering. Samtlige av banken sine næringsengasjement blir risikoklassifisert månedlig.

Ved hjelp av disse modellene blir alle banken sine kredittengasjement risikoklassifisert i risikoklassene A – K, der A er best og K er misligholdte engasjement. Ut fra dette er engasjementene inndelt i 3 hovedgrupper: lav risiko, middels risiko og høy risiko. (se tabell)

Noter til regnskapet

NOTE 7

(forts.)

Personmarked

Risikoklassifisering i Fana Sparebank

Sannsynlighet for mislighold

Risikoklasse		Fra og med	Til
A	Lav risiko	0,000 %	0,100 %
B		0,100 %	0,250 %
C		0,250 %	0,500 %
D		0,500 %	0,750 %
E	Middels risiko	0,750 %	1,250 %
F		1,250 %	2,000 %
G		2,000 %	3,000 %
H	Høy risiko	3,000 %	5,000 %
I		5,000 %	8,000 %
J		8,000 %	100,000 %
K		100,000 %	

Personmarked

Morbank

Engasjement, mislighold og nedskrivninger for hver risikogruppe

Risikogruppe	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Nedskrivninger	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Lav risiko	6 922	7 142	0	0	757	734	0	1	2	2
Middels risiko	1 575	2 384	0	0	32	31	1	1	3	1
Høy risiko	213	228	0	0	1	2	13	20	12	15
Sum 31.12.	8 711	9 753	0	0	789	766	14	22	17	17

Konsern

Engasjement, mislighold og nedskrivninger for hver risikogruppe

Risikogruppe	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Nedskrivninger	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Lav risiko	15 872	16 419	0	0	1 420	1 413	0	1	3	3
Middels risiko	3 648	4 524	0	0	44	49	1	1	8	8
Høy risiko	355	356	0	0	1	3	15	26	18	19
Sum 31.12.	19 874	21 299	0	0	1 465	1 465	16	28	29	30

NOTE 7

(forts.)

Bedriftsmarked**Morbank**

Engasjement, mislighold og nedskrivninger for hver risikogruppe

Risikogruppe	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Nedskrivninger	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Lav risiko	2 010	2 209	44	64	155	309	0	0	3	3
Middels risiko	2 494	1 935	42	27	194	113	0	0	7	7
Høy risiko	354	390	59	52	29	43	11	19	34	41
Sum 31.12.	4 857	4 533	145	144	378	465	11	19	43	51

Konsern

Engasjement, mislighold og nedskrivninger for hver risikogruppe

Risikogruppe	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Nedskrivninger	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Lav risiko	2 147	2 356	44	64	167	319	0	0	2	2
Middels risiko	2 670	2 195	42	27	194	113	0	0	7	7
Høy risiko	354	390	59	52	29	43	11	19	34	41
Sum 31.12.	5 170	4 941	145	144	390	476	11	19	42	50

Kommentar til porteføljens utvikling:

Konsernet har relativt lav kredittrisiko i personmarkedsporteføljen (PM). Fordeling mellom risikoklasser viser en migrering fra middels risiko til lav risiko. Andel høy risiko i porteføljen er uendret på 1,7 prosent ved utgangen av 2022. Andel lav risiko er økt fra 78 prosent til 81 prosent av porteføljen på privatmarkedet i 2022. Innenfor bedriftsmarkedet (BM) har det vært en migrering fra lav til middels risiko i løpet av i 2022. Andel engasjement med høy risiko er redusert fra 9 prosent i 2021 til 8 prosent ved utgangen av 2022. Andel av porteføljen på bedriftsmarkedet (BM) med lav risiko gått fra 49 prosent i 2021 til 41 prosent i 2022. Andel av porteføljen med middels risiko er økt fra 42 prosent i 2021 til 51 prosent ved utgangen av 2022.

Tap:

Ved utgangen av 2022 utgjorde Fana Sparebank sine individuelle nedskrivninger 30,3 millioner kroner, for-

delt med 29,5 millioner kroner på BM (37,4) og 0,8 millioner kroner på PM (2,6).

Konsernets modellbaserte nedskrivninger i personmarkedet utgjør ved utgangen av 2022 27,9 millioner kroner, nær uendret fra 2021 (27,4).

I bedriftsmarkedet er utgjør de modellbaserte nedskrivningene 12,8 millioner kroner ved utgangen av 2022, uendret fra 2021.

Modellene for beregning av misligholdssannsynlighet og tap gitt mislighold tar høyde for økt økonomisk usikkerhet fremover.

I sum hadde PM netto på tap på 0,2 millioner kroner i 2022 (7,7). BM hadde netto inngang på tap på 4,0 millioner kroner (tap 2,5).

Noter til regnskapet

NOTE 8 Engasjement, mislighold og nedskrivninger fordelt på næringer

(I MILL. KR)

Morbank

Næringssektor pr. 31.12	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Nedskrivninger	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Primærnæringer, jordbruk,skogbruk m.m.										
- steg 1	6,1	7,1	0,1	0,1	0,5	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
- steg 2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- steg 3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum primærnæringer, jordbruk,skogbruk m.m.	6,1	7,1	0,1	0,1	0,5	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Industri & bergverk										
- steg 1	19,6	35,8	0,3	0,6	5,3	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0
- steg 2	32,4	35,8	0,0	0,0	9,5	10,0	0,0	0,0	0,1	0,2
- steg 3	0,6	2,9	3,5	5,1	3,9	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum industri & bergverk	52,6	74,4	3,8	5,7	18,6	22,7	0,0	0,0	0,2	0,2
Kraft,vannforsyning, bygg og anlegg										
- steg 1	172,0	196,1	10,3	30,1	31,5	180,9	0,0	0,0	0,1	0,1
- steg 2	129,6	25,8	26,9	6,5	86,4	8,2	0,0	0,0	1,7	0,6
- steg 3	18,7	41,2	37,5	25,2	5,5	4,8	7,0	1,1	19,3	24,5
Sum kraft, vannforsyning, bygg og anlegg	320,2	263,1	74,7	61,8	123,4	193,9	7,0	1,1	21,1	25,3
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet										
- steg 1	147,0	134,2	5,2	10,6	22,8	21,0	0,0	0,0	0,1	0,3
- steg 2	73,0	19,4	8,4	4,2	4,8	5,4	0,0	0,0	0,9	0,5
- steg 3	0,0	6,9	0,2	0,5	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	220,0	160,6	13,8	15,3	27,6	26,7	0,0	0,0	1,0	0,8
Transport										
- steg 1	50,5	43,3	11,5	9,7	7,5	9,2	0,0	0,0	0,0	0,0
- steg 2	0,0	0,0	0,5	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- steg 3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum transport	50,5	43,3	12,0	10,8	7,5	9,2	0,0	0,0	0,1	0,1

NOTE 8

(forts.)

Næringssektor pr. 31.12	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Nedskrivninger	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Omsetning og drift av fast eiendom										
- steg 1	2 956,8	2 684,8	12,4	13,1	102,0	53,8	0,0	0,0	2,9	2,3
- steg 2	277,5	380,2	6,7	20,2	0,4	15,8	0,0	0,0	2,8	4,1
- steg 3	12,3	36,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	3,8	0,5	0,8
Sum omsetning og drift av fast eiendom	3 246,7	3 101,5	19,2	33,4	102,3	69,6	0,2	3,8	6,2	7,2
Utvikling byggeprosjekter										
- steg 1	388,1	406,5	5,7	4,1	45,0	83,3	0,0	0,0	0,1	0,3
- steg 2	202,4	193,5	12,2	7,6	6,9	12,6	0,0	0,0	2,9	2,9
- steg 3	17,4	28,8	0,0	0,5	0,0	0,0	4,1	13,9	7,6	8,7
Sum utvikling byggeprosjekter	607,9	628,7	17,9	12,3	51,9	95,9	4,1	13,9	10,7	11,9
Tjenesteytende næringer ellers										
- steg 1	300,2	215,7	3,5	3,2	44,8	43,3	0,0	0,0	1,3	1,0
- steg 2	55,1	48,9	0,2	0,2	1,0	1,3	0,0	0,0	0,3	1,0
- steg 3	0,3	2,5	0,0	1,1	0,0	1,6	0,0	0,0	0,3	1,5
Sum tjenesteytende næringer ellers	355,6	267,1	3,7	4,4	45,8	46,2	0,0	0,0	1,9	3,6
Lønnstagere m.m.										
- steg 1	7 858,6	8 982,4	0,2	0,2	781,2	756,8	0,0	0,0	0,1	0,1
- steg 2	785,3	688,9	0,0	0,0	7,7	8,9	0,0	0,0	7,3	7,7
- steg 3	64,6	69,0	0,0	0,0	0,3	0,7	14,6	21,8	9,7	11,6
Sum lønnstagere m.m.	8 708,5	9 740,3	0,2	0,2	789,2	766,4	14,6	21,8	17,1	19,4
Sum	13 568,2	14 286,2	145,3	144,0	1 166,9	1 231,5	25,9	40,7	58,2	68,5
Modellberegnet nedskrivning PM	16,1	14,7	0,0	0,0	0,2	0,2				
Modellberegnet nedskrivning BM	9,0	11,8	2,0	1,5	0,6	0,3				
Nedskrivning steg 3 individuelt vurdert PM	0,8	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0				
Nedskrivning steg 3 individuelt vurdert BM	21,6	28,8	8,0	8,6	0,0	0,0				
Sum nedskrivninger	47,4	57,9	9,9	10,1	0,8	0,5				
Netto utlån til kunder	13 520,7	14 228,2	135,4	133,9	1 166,0	1 230,9				
Utlån kredittinstitusjoner	923,6	1 078,1	0,0	0,0	284,5	52,5				

Noter til regnskapet

NOTE 8

(forts.)

Konsern

Næringssektor pr. 31.12	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Nedskrivninger	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Primærnæringer, jordbruk,skogbruk m.m.										
- steg 1	6,1	7,1	0,1	0,1	0,5	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
- steg 2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- steg 3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum primærnæringer, jordbruk,skogbruk m.m.	6,1	7,1	0,1	0,1	0,5	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Industri & bergverk										
- steg 1	26,1	42,8	0,3	0,6	6,2	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- steg 2	32,4	35,8	0,0	0,0	9,5	10,0	0,0	0,0	0,1	0,2
- steg 3	0,6	2,9	3,5	5,1	3,9	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum industri & bergverk	59,1	81,5	3,8	5,7	19,6	23,6	0,0	0,0	0,2	0,2
Kraft,vannforsyning, bygg og anlegg										
- steg 1	196,0	224,7	10,3	30,1	34,7	184,3	0,0	0,0	0,3	0,3
- steg 2	129,6	25,8	26,9	6,5	86,4	8,2	0,0	0,0	1,7	0,6
- steg 3	18,7	41,2	37,5	25,2	5,5	4,8	7,0	1,1	19,3	24,5
Sum kraft, vannforsyning, bygg og anlegg	344,3	291,7	74,7	61,8	126,6	197,4	7,0	1,1	21,3	25,4
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet										
- steg 1	155,0	141,7	5,2	10,6	25,3	24,0	0,0	0,0	0,2	0,3
- steg 2	73,0	19,4	8,4	4,2	4,8	5,4	0,0	0,0	0,9	0,5
- steg 3	0,0	6,9	0,2	0,5	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	228,0	168,1	13,8	15,3	30,2	29,7	0,0	0,0	1,1	0,8
Transport										
- steg 1	74,0	72,7	11,5	9,7	7,7	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0
- steg 2	0,0	0,0	0,5	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- steg 3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum transport	74,0	72,7	12,0	10,8	7,7	10,8	0,0	0,0	0,1	0,1

NOTE 8

(forts.)

Næringssektor pr. 31.12	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet trekkfasilitet		Misligholdte engasjement		Nedskrivninger	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Omsetning og drift av fast eiendom										
- steg 1	3 118,8	2 935,6	12,4	13,1	99,9	46,9	0,0	0,0	4,2	3,6
- steg 2	277,5	380,2	6,7	20,2	0,4	15,8	0,0	0,0	2,8	4,1
- steg 3	12,3	36,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	3,8	0,5	0,8
Sum omsetning og drift av fast eiendom	3 408,6	3 352,2	19,2	33,3	100,2	62,7	0,2	3,8	7,6	8,5
Utvikling byggeprosjekter										
- steg 1	388,1	406,5	5,7	4,1	45,0	83,3	0,0	0,0	0,6	0,7
- steg 2	202,4	193,5	12,2	7,6	6,9	12,6	0,0	0,0	2,9	2,9
- steg 3	17,4	28,8	0,0	0,5	0,0	0,0	4,1	13,9	7,6	8,7
Sum utvikling byggeprosjekter	607,9	628,7	17,9	12,3	51,9	95,9	4,1	13,9	11,1	12,3
Tjenesteytende næringer ellers										
- steg 1	384,7	300,0	3,5	3,2	51,9	51,7	0,0	0,0	0,4	0,3
- steg 2	60,1	48,9	0,2	0,2	1,0	1,3	0,0	0,0	0,3	1,0
- steg 3	0,3	2,5	0,0	1,1	0,0	1,6	0,0	0,0	0,3	1,5
Sum tjenesteytende næringer ellers	445,1	351,4	3,7	4,4	52,9	54,6	0,0	0,0	1,0	2,8
Lønnstagere m.m.										
- steg 1	18 356,3	19 967,8	0,2	0,2	1 449,9	1 448,1	3,7	0,0	3,5	3,9
- steg 2	1 432,7	1 222,9	0,0	0,0	15,3	16,5	0,0	0,0	14,1	12,9
- steg 3	82,9	95,6	0,0	0,0	1,1	0,7	13,2	28,0	11,1	13,3
Sum lønnstagere m.m.	19 871,9	21 286,3	0,2	0,2	1 466,2	1 465,3	16,9	28,0	28,7	30,1
Sum	25 044,9	26 239,7	145,3	144,0	1 855,8	1 940,9	28,3	46,8	71,1	80,3
Modellberegnet nedskrivning PM	27,5	25,5	0,0	0,0	0,4	0,4				
Modellberegnet nedskrivning BM	10,3	12,4	2,0	1,5	0,6	0,5				
Nedskrivning steg 3 individuell vurdert PM	0,8	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0				
Nedskrivning steg 3 individuell vurdert BM	21,6	28,8	8,0	8,6	0,0	0,0				
Sum nedskrivninger	60,2	69,4	9,9	10,1	0,9	0,9				
Netto utlån til kunder	24 984,7	26 170,3	135,4	133,9	1 854,8	1 940,0				
Utlån kredittinstitusjoner	209,3	184,0	0,0	0,0	0,0	1,4				

Noter til regnskapet

NOTE 9 Utlån og garantier fordelt på kundegrupper og geografisk område

(I MILL. KR)

Debitorsektorer	Morbank				Konsern			
	31.12.22		31.12.21		31.12.22		31.12.21	
	Utlån	Garantier	Utlån	Garantier	Utlån	Garantier	Utlån	Garantier
Private foretak med begrenset ansvar (AS mv.)	4 391,4	132,9	4 122,0	127,2	4 383,6	132,9	4 118,9	127,2
Personlig foretak	1,4	10,0	1,4	13,5	1,4	10,0	1,4	13,5
Private institusjoner	7,6	0,3	3,6	0,3	7,6	0,3	3,6	0,3
Personlig næringsdrivende	455,7	2,0	386,5	2,6	776,9	2,0	797,1	2,6
Lønnstakere	8 689,0	0,2	9 753,0	0,2	19 835,5	0,2	21 299,0	0,2
Andre sektorer	23,0	0,0	19,6	0,3	39,8	0,0	19,6	0,3
Sum utlån kunder 31.12	13 568,2	145,3	14 286,2	144,0	25 044,9	145,3	26 239,7	144,0
Nedskrivninger (note 8)	47,4	9,9	57,9	10,1	60,2	9,9	69,3	10,1
Netto utlån kunder 31.12	13 520,7	135,4	14 228,2	133,9	24 984,7	135,4	26 170,3	133,9
Utlån kredittinstitusjoner	923,6	0,0	1 078,1	0,0	209,3	0,0	184,0	0,0
Geografisk område*								
Bergen kommune	9 204,0	119,1	9 573,9	120,1	15 910,6	119,1	17 462,7	120,1
Vestland fylke for øvrig	3 136,0	25,6	2 964,2	23,3	4 617,0	25,6	4 604,8	23,3
Resten av Norge inkl. Svalbard	1 205,7	0,5	1 716,2	0,5	4 478,0	0,5	4 126,5	0,5
Norske borgere i utlandet	22,5	0,0	31,8	0,0	39,3	0,0	45,7	0,0
Sum	13 568,2	145,3	14 286,2	144,0	25 044,9	145,3	26 239,7	144,0
Nedskrivninger (note 8)	47,4	9,9	57,9	10,1	60,2	9,9	69,3	10,1
Netto utlån til kunder	13 520,7	135,4	14 228,2	133,9	24 984,7	135,4	26 170,3	133,9

*Geografisk område = kundens adresse

NOTE 10 Misligholdte og tapsutsatte engasjementer (I MILL. KR)

Ny misligholdsdefinisjon etter Basel-regelverket ble gjort gjeldende fra 1.1.2021. I tillegg til rent betalings-mislighold, vil det også foreligge mislighold ved andre objektive årsaker, som covenant brudd, individuelle nedskrivninger m.m. Engasjement som banken vurderer at det er mindre sannsynlig at kunde vil være i stand til å innfri sine betalingsforpliktelser fullt ut (unlikeliness to pay) rapporteres som tapsutsatt. Det er også innført nye smitteregler og karantenetid som tilsier at kundene blir rapportert som tapsutsatt i 3 eller 12 måneder etter friskmelding avhengig av årsak til misligholdet.

	Morbank		Konsern	
	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	25,9	40,7	28,3	46,8
Nedskrivninger på misligholdte engasjement	10,2	12,5	10,4	12,9
Netto misligholdte engasjement	15,7	28,2	17,9	33,9
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement	130,7	186,0	143,8	196,9
Nedskrivninger øvrige tapsutsatte engasjement	26,4	34,3	27,3	35,0
Netto øvrige tapsutsatte engasjement	104,3	151,7	116,4	161,9

Aldersfordeling betalingsmislighold:

Aldersfordelt betalingsmislighold rapporteres i tråd med definisjoner i Basel-regelverket. Definisjonene ble endret i 2021. Tabellen viser engasjement med mislighold som overstiger 1.000,- på en av kundens konti og minst 1 % av engasjementets størrelse på Personmarked. På Bedriftsmarked rapporteres mislighold som overstiger 2.000,- og minst 1 % av engasjementets størrelse.

	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Betalingsmislighold 5-30 dager	105,9	53,5	106,1	53,5
Betalingsmislighold 31-90 dager	60,0	68,0	62,8	68,0
Betalingsmislighold over 90 dager	25,9	40,7	28,3	46,8
Sum misligholdte engasjement	191,8	162,1	197,2	168,3
Herav Bedriftsmarked	40,9	57,4	40,9	57,4
Herav Personmarked	150,9	104,8	156,3	110,9

Engasjement med betalingslettelse

Engasjement med betalingslettelse er engasjement med endring i lånevilkår eller refinansiering grunnet kundens betalingsvansker. Aktuelle vilkår ville ikke blitt gitt ved en ordinær låneutstedelse. Konto merket med betalingslettelse blir overstyrt til steg 2 dersom den ikke er i steg 2 eller 3 i utgangspunktet. Ved merking for betalingslettelse foreligger det en karantenetid på to år før lån kan friskmeldes og migrere tilbake til steg 1. Konti som blir merket for betalingslettelse på nytt i karanteneprosjektet, rapporteres som øvrig tapsutsatt engasjement og migrerer til steg 3.

	Morbank		Konsern	
	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Brutto engasjement med betalingslettelse				
- herav misligholdte/tapsutsatte engasjement	20,9	52,8	28,3	28,3
Nedskrivning på engasjement med bet.lettelse	2,3	3,0	2,9	3,7
Av brutto engasjement med betalingslettelse utgjør fastrentelån	4,3	7,0	4,3	7,0
Fordeling av brutto engasjement med betalingslettelse på personmarked og bedriftsmarked				
PM steg 2	44,9	85,2	62,3	126,5
PM steg 3	17,5	26,4	24,9	34,0
Sum betalingslettelse PM	62,4	111,6	87,2	160,5
BM steg 2	67,2	143,5	67,2	143,5
BM steg 3	3,4	28,1	3,4	28,1
Sum betalingslettelse BM	70,5	171,6	70,5	171,6

Tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier

(I MILL. KR)

Modellbaserte nedskrivninger baserer seg på forventning om fremtidig tap. Måling av forventet tap avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden opprinnelig innregning. Ved førstegangsinnregning og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal det avsettes for 12-måneders forventet tap og engasjementet allokteres til steg 1. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Engasjementet allokteres da til steg 2. Alle misligholdte engasjement og engasjement der det er gjort individuelle nedskrivninger allokteres til steg 3.

Modellbaserte nedskrivninger tilsvare summen av forventet tap for samtlige kunder som ikke har en individuell nedskrivning. Alle kunder får beregnet en sannsynlighet for mislighold (PD) og et tap gitt mislighold (LGD). Forventet tap i % fremkommer som produktet av PD og LGD. Ved å multiplisere med kundens eksponering (EAD), fremkommer tap i kroner. Modellberegningen tar hensyn til tre ulike scenarioer og hvor endelig tall beregnes som en vektet sum av beregningene fra det enkelte scenario.

Ved vurdering av forventet tap skal banken ta høyde for de aktuelle forholdene på rapporteringstidspunktet og forventningene til den økonomiske utviklingen. Det er for tiden stor usikkerhet om de økonomiske forholdene og utsiktene fremover, både på grunn av usikkerheten rundt ettervirkningene av covid-19 men også på grunn av effektene av krigen i Ukraina og sanksjoner mot Russland. På grunn av usikkerhet om konsekvensene, forventer ikke banken at modellene fanger opp den økte tapsrisikoen. For å reflektere den økte usikkerheten i tapsanslagene og den økte tapsrisikoen har banken skalert opp PD-nivået for alle boliglånskunder med +10 prosent og +15 prosent for næringskundene. På nåværende tidspunkt er det få tegn til forringet kredittkvalitet eller økt mislighold i utlånsporteføljen. Banken har imidlertid en forventning om at dette vil kunne inntre gradvis.

Selskapet ser hen til Statistisk sentralbyrås prognoser for å rimelighetsvurdere og kvalitetssikre prognoser for realistisk scenario de nærmeste årene. SSB legger til grunn en nedgang i boligpriser de neste 2 årene på -5,0 prosent og -1,6 prosent og deretter en boligprisvekst på 2,3 prosent i år 3. I utgangspunktet vil bruk av en lavere boligprisvekst øke tap gitt mislighold, og dermed nedskrivningene. For boliglånskundene er sikkerhetsdekningen over 100 prosent for samtlige lån, men i selskapets LGD-modell vil modellert sikkerhetsdekning uansett settes til maksimalt 100 prosent. Reduserte sikkerhetsverdier fra SSB prognose er lagt inn i modellen og vil påvirke LGD-beregningene og gi noe økt forventet tap.

PD fremover avhenger av benyttet PD-faktor. I realistisk scenario anvender selskapet en PD-faktor på 1. Det betyr at historisk misligholdssannsynlighet legges til grunn for normalscenarioet. På grunn av usikkerheten beskrevet over er PD skalert opp med +10 og +15 prosent inn i realistisk, pessimistisk og optimistisk scenario. SSB sine prognoser om fortsatt moderate boliglånsrenter (4,3 prosent i 2023-2024 og 3,9 prosent i 2025), endring i husholdningenes disponible realinntekt (-0,6, 3,8 og 2,7 prosent), sunn utvikling i konsumprisvekst (4,9, 1,1, og 1,8 prosent), lav arbeidsledighetsrate (3,7, 3,7 og 4,1 prosent) indikerer ikke vesentlig økt mislighold for bankens lånekunder, og dermed ikke ytterligere økt PD-faktor. Motsatt vil redusert PD-faktor (hensyntatt skalering) bidra til et nivå på forventet tap (nedskrivninger) lavere enn dagens, og gi et absolutt nivå som ikke står i forhold til samlet utlånsmasse. Selskapets vurdering og bruk av PD-faktor på 1 samt en skalering med +10 og +15 prosent, underbygges av SSB sitt syn på utviklingen fremover.

Tabellen under viser faktorene som påvirker senario-beregningene.

NOTE 11

Tabell 2: Scenariospesifikasjon årlig

(forts.)

Scenario	1. år	2. år	3. år	4. år	5. år
A PD-faktor, optimistisk, PM	0,833	0,667	0,500	0,667	1,000
B PD-faktor, realistisk, PM	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
C PD-faktor, pessimistisk, PM	1,333	1,667	2,000	1,500	1,000
D PD-faktor, optimistisk, BM	0,926	0,800	0,800	0,800	1,000
E PD-faktor, realistisk, BM	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
F PD-faktor, pessimistisk, BM	1,700	1,852	2,222	1,500	1,000
A Sikkerhetsutvikling, optimistisk, Bolig	0,00 %	0,40 %	4,30 %	4,00 %	2,00 %
B Sikkerhetsutvikling, realistisk, Bolig	-5,00 %	-1,60 %	2,30 %	2,00 %	2,00 %
C Sikkerhetsutvikling, pessimistisk, Bolig	-10,00 %	-10,00 %	-5,00 %	0,00 %	2,00 %
A Sikkerhetsutvikling, optimistisk, Annet	1,00 %	0,00 %	0,00 %	2,00 %	2,00 %
B Sikkerhetsutvikling, realistisk, Annet	-10,00 %	-5,00 %	-2,50 %	0,00 %	0,00 %
C Sikkerhetsutvikling, pessimistisk, Annet	-25,00 %	-20,00 %	-10,00 %	0,00 %	2,00 %

Modellbaserte nedskrivninger fremkommer ved å vekte scenarioene. Prinsippene for vektning er at det forventes at realistisk scenario vil inntreffe i 3 av 5 år, mens de to andre scenarioene vil inntreffe i 1 av 5 år. Initialt var derfor vurderingen i modellen at optimistisk, realistisk og pessimistisk scenario vektet med henholdsvis 20 %, 60 % og 20 %. Som følge av økt usikkerhet og finansielle ubalanser i markedet er vektene i modellen satt til henholdsvis 10 %, 50 % og 40 %. I større grad enn i realistisk scenario, tar pessimistisk scenario høyde for økt usikkerhet, og bidrar

i betydelig grad til å få frem alvoret i det som kan utvikle seg til en svært alvorlig krise.

Dette henger sammen med usikkerheten som rå. Den er betydelig, fordi det knytter seg usikkerhet til konsekvensene og ettervirkninger av pandemien og krigen i Ukraina. Herunder økt usikkerhet og økte renter samt usynkronheter i distribusjon og vare- og tjenestetilgang som medfører økte priser for utlånskundene. Samlede nedskrivninger på tap utgjør ved utgangen av året 71,1 millioner mot 80,3 millioner pr forrige årsskiftet. Tabellen under viser endring i nedskrivning på utlån og ubenyttet kreditt fordelt på stegene.

Endring i nedskrivning 2022	Forventet tap			Total nedskrivning
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger 31.12.2021	9,1	22,3	48,9	80,3
Migrert fra steg 1	-0,5	0,5	0,0	0,0
Migrert fra steg 2	3,9	-4,2	0,3	0,0
Migrert fra steg 3	2,0	0,4	-2,4	0,0
Øvrige endring på engasjement	-7,1	8,6	8,1	9,6
Nye tap	4,5	5,5	0,4	10,4
Fraregnede tap	-2,6	-10,2	-16,4	-29,2
Nedskrivninger 31.12.2022	9,2	23,0	38,9	71,1
- herav nedskrivning på utlån	8,7	20,7	30,8	60,2
- herav PM	3,4	14,0	11,0	28,4
- herav BM	5,3	6,7	19,8	31,9
- herav nedskrivning på ubenyttet kreditt	0,5	0,4	0,1	0,9
- herav nedskrivning på garantier	0,1	1,9	8,0	9,9

Se note 8 for spesifikasjon av nedskrivning på næringer.

Noter til regnskapet

NOTE 11

(forts.)

Endring i nedskrivninger 2021	Forventet tap			Total nedskrivning
	steg 1	steg 2	steg 3	
Nedskrivninger 31.12.2020	9,2	24,6	38,4	72,1
Migrert fra steg 1	-0,8	0,7	0,0	0,0
Migrert fra steg 2	5,3	-6,1	0,8	0,0
Migrert fra steg 3	1,0	1,4	-2,4	0,0
Øvrige endring på engasjement	-6,9	5,0	15,5	13,5
Nye tap	4,1	6,7	3,3	14,0
Fraregnede tap	-2,8	-9,9	-6,6	-19,4
Nedskrivninger 31.12.2021	9,1	22,3	48,9	80,3
- herav nedskrivning på utlån	8,4	20,7	40,3	69,3
- herav PM	3,7	12,8	13,3	29,8
- herav BM	4,7	7,9	27,0	39,6
- herav nedskrivning på ubenyttet kreditt	0,6	0,3	0,0	0,9
- herav nedskrivning på garantier	0,1	1,4	8,6	10,1

Resultatførte tap utlån og garantier	Morbank		Konsern	
	2022	2021	2022	2021
Periodens endring individuelle nedskrivninger	-9,7	9,2	-9,7	7,7
Andre endringer	0,8	0,6	0,8	1,2
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	0,2	0,1	0,2	0,1
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	7,8	1,4	7,8	1,4
Inngått på tidligere konstaterte tap	-3,4	-0,6	-3,4	-0,6
Sum resultateffekt i individuelle nedskrivninger	-4,3	10,7	-4,3	9,8
Periodens endring modellbaserte tap steg 1-3	-0,9	-1,7	0,5	0,5
Sum tap på utlån og garantier	-5,2	9,0	-3,8	10,3

Saldo på lån som er satt på langtidsovervåking er 21,2 millioner kroner pr. 31.12.2022 (18,5). Dette er lån som fraregnet, men som det fremdeles jobbes med å inndrive.

NOTE 11 Sensitivitet

(forts.)

Nedskrivningsmodellen kan være sensitiv for endrede forutsetninger. For å synliggjøre graden av sensitivitet endres scenariovekting og PD-skalerting. I tillegg endres forutsetning om boligprisvekst i realistisk scenario for de tre første årene.

Tabellen under viser i hvilken grad forventet tap er sensitiv for endringer i scenariovekting. Kolonnen til høyre viser endringer i forventet tap når vektingen av realistisk scenario settes lavere enn 100 prosent. Resultatene indikerer at forutsetningene i pessimistisk scenario er mer pessimistiske enn forutsetningene i optimistisk scenario er optimistiske. Et eksempel indikerer dette. 30 prosent vekting av optimistisk scenario og (kun) 20 prosent vekting av pessimistisk scenario gir (likevel) en økning i forventet tap på 9,8 prosent sammenliknet med et teoretisk utgangspunkt med 100 prosent vekting av realistisk scenario. Skjevheten i forutsetningene bidrar til å ivareta at utlånstapene i oppgangstider, normale økonomiske tider og moderate nedgangskonjunkturer som oftest er svært lave

eller lave, mens tapene kan bli svært høye i en alvorlig nedgangskonjunktur. I beregningen av forventet tap tilstreber banken i forutsetningene å ta høyde for at det kan være betydelig ikke-linearitet i tapene i et nedgangsscenario sammenliknet med realistisk scenario.

Med dagens 40 prosent vekting av pessimistisk scenario og 10 prosent vekting av optimistisk scenario, er forventet tap i størrelsesorden 33 prosent høyere enn forventet tap i realistisk scenario. Scenariovektingen i kombinasjon med scenarioforutsetningene gir således et modellresultat som står i forhold til bankens vurdering av konsekvensen av koronakrisen og krigen i Ukraina som meget alvorlig.

Den andre måten å lese tabellen på, er at noe mer optimisme i vektingen (optimistisk vekt fra 10 til 20 prosent, pessimistisk fra 40 til 30 prosent), ville redusert forventet tap fra dagens 39,0 til 35,6 millioner kroner som tilsvarer en reduksjon på 3,4 millioner kroner, eller 8,8 prosent.

Forventet tap - Konsern eksklusiv kredittkort			Sensitiv basert på følgende endringer				Endring fra 100 % vekting av realistisk
Endring fra base i %	Endring fra base	Forventet tap	Scenariovekting				
			Optimistisk	Realistisk	Pessimistisk	Sum	
	Base	39,0	10,0 %	50,0 %	40,0 %	100,0 %	33,2 %
-8,8 %	-3,4	35,6	20,0 %	50,0 %	30,0 %	100,0 %	21,5 %
-17,6 %	-6,9	32,1	30,0 %	50,0 %	20,0 %	100,0 %	9,8 %
-24,9 %	-9,7	29,3	0,0 %	100,0 %	0,0 %	100,0 %	

Noter til regnskapet

NOTE 11

(forts.)

Det kan argumenteres for at modellforutsetningen om 10 prosent økning i sannsynligheter for PM-mislighold, har bidratt til en for stor differanse mellom beregnet og faktisk mislighold spesielt for FSBB 0,63 vs 0,16 prosent. Det er mer forventingsrett for FSB PM hvor beregnet mislighold er 0,71 mot faktisk 0,76 prosent og hvor BM har et beregnet mislighold på nivå

med faktisk 1,61 vs 1,61 prosent. Uten PD-skalering på henholdsvis 10 og 15 prosent reduseres nedskrivningene fra 39,0 til 34,6 millioner kroner. PD-skalering gir dermed en meravsetning på 4,4 millioner kroner. Ved utgangen av 2022 forsvarer PD-skalering med fortsatt betydelig usikkerhet om i hvilken grad økonomisk tilbakeslag vil påvirke låntakeres mislighold.

Endring fra base i %	Endring fra base	Forventet tap	PD-skalering på 10 prosent (PM) /15 prosent (BM)		Endring som følge av PD-skalering
			På (Base)	Av	
	Base	39,0	100,0 %	0,0 %	12,6 %
-11,2 %	-4,4	34,6	0,0 %	100,0 %	

Sensitiviteten i sikkerhetsutviklingen er vurdert ved å øke forventet nedgang i prisutvikling med ytterligere -2 prosent de neste tre årene for boligmarkedet og tilsvarende øke forventet nedgang i annen sikkerhet inkludert næringseidendom med ytterligere -5 prosent. Forventet tap økes med da 1,6 millioner

kroner eller 4 prosent. Grunnet LGD-modellens bruk av modellert sikkerhetsdekning (selv godt sikrede lån får sikkerhetsdekning på (kun) 100 prosent), er beregningen av forventet tap mindre sensitiv for endring i sikkerhetsverdier.

Endring fra base i %	Endring fra base	Forventet tap	Sikkerhetsutvikling år 1, 2 og 3; Realistisk	Endring som følge av prisvekst
	Base	39,0	Base (PM -5 %, -1,6 % og 2,3 %; BM - 10 %, -5 % og -2,5 %)	-3,9 %
4,0 %	1,6	40,6	Endret prisvekst (PM -7 %, - 3,6 %, 0,3 %; BM - 15 %, - 10 % og - 7,5 %)	

Banken benytter en nedre grense for PD-verdi (lavrisiko unntaket) for når et lån kan migrere fra steg 1 til steg 2. Terskelverdien som er benyttet i 2022 er 0,75 % mot 1 % i 2021. Dersom terskelverdien settes til null vil saldo i trinn 2 øke med 775 millioner kroner og forventet modellberegnet tap vil øke med 1,7 millioner kroner ved utgangen av 2022.

NOTE 12 Fordeling av utlån til kunder mellom steg

(I MILL. KR)

Tabellen under avstemmer inngående balanse mot utgående balanse for utlån til kunder til amortisert kost.

Avstemmingspostene inkluderer følgende:

- overføringer mellom grupper som følge av vesentlig endring i kredittrisiko
- endringer som skyldes fraregning av lån i perioden
- endringer som skyldes opprettelse av nye lån i perioden
- andre endringer som påvirker brutto bokført verdi (f.eks endring i opptrukket ramme, nedbetaling av avdrag)

Brutto utlån er sektorfordelt på bedriftsmarked og personmarked.

Brutto utlån vurdert til amortisert kost	steg 1	steg 2	steg 3	total
Brutto utlån til amortisert kost pr 01.01.21	23 378,4	1 926,5	214,4	25 519,2
Overført fra steg 1	-892,9	875,3	17,6	0,0
Overført fra steg 2	371,0	-388,8	17,8	0,0
Overført fra steg 3	23,9	5,7	-29,7	0,0
Fraregnet lån	-6 689,5	-714,6	-96,3	-7 500,4
Nye lån	7 419,9	531,0	15,6	7 966,6
Øvrige endringer	-1 505,0	-27,5	-7,9	-1 540,3
Brutto utlån til amortisert kost pr 31.12.22	22 105,8	2 207,6	131,6	24 445,1
Tapsnedskrivninger	8,7	20,7	30,8	60,2
Netto utlån til amortisert kost	22 097,1	2 186,9	100,8	24 384,9
Utlån til virkelig verdi				599,8
Balanseført utlån pr 31.12.22	22 097,1	2 186,9	100,8	24 984,7
Brutto utlån til amortisert kost pr 31.12.22	22 105,8	2 207,6	131,6	24 445,1
- herav bedriftsmarked	4 325,5	775,0	48,7	5 149,1
- herav personmarked	17 780,4	1 432,7	82,9	19 296,0
Tapsnedskrivning	8,7	20,7	30,8	60,2
- herav bedriftsmarked	5,3	6,7	19,8	31,9
- herav personmarked	3,4	14,0	11,0	28,4

Noter til regnskapet

NOTE 12

(forts.)

Brutto utlån vurdert til amortisert kost	steg 1	steg 2	steg 3	total
Brutto utlån til amortisert kost pr 01.01.21	22 030,3	2 348,2	145,9	24 524,4
Overført fra steg 1	-764,0	732,1	31,9	0,0
Overført fra steg 2	666,8	-770,4	103,6	0,0
Overført fra steg 3	8,8	5,5	-14,3	0,0
Fraregnet lån	-5 460,1	-822,4	-39,4	-6 321,9
Nye lån	8 198,7	548,4	10,9	8 758,0
Øvrige endringer	-1 302,1	-115,0	-24,3	-1 441,4
Brutto utlån til amortisert kost pr 31.12.21	23 378,4	1 926,5	214,4	25 519,2
Tapsnedskrivninger	8,4	20,7	40,3	69,3
Netto utlån til amortisert kost	23 370,0	1 905,8	174,1	25 449,9
Utlån til virkelig verdi				720,5
Balanseført utlån pr 31.12.21	23 370,0	1 905,8	174,1	26 170,3
Brutto utlån til amortisert kost pr 31.12.21	23 378,4	1 926,5	214,4	25 519,2
- herav bedriftsmarked	4 081,6	703,6	118,8	4 903,9
- herav personmarked	19 296,8	1 222,9	95,6	20 615,3
Tapsnedskrivning	8,4	20,7	40,3	69,3
- herav bedriftsmarked	4,7	7,9	27,0	39,6
- herav personmarked	3,7	12,8	13,3	29,8

NOTE 13 Likviditetsrisiko/restløpetid på eiendels- og gjeldsposter

(I MILL. KR)

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke kan innfri sine forpliktelser ved forfall eller ikke ha evne til å finansiere økninger i eiendeler. Fana Sparebank har definert rammer for styring og kontroll av likviditetseksponeringen. Rammene er fastsatt for både det korte og lange tidsperspektivet. Rammene ansees å være tilstrekkelige sett i relasjon til bankens kompleksitet og omfanget av innlånsvirksomheten.

Tabellen under viser forfall i henhold til kontrakt for finansielle instrumenter. Innskudd fra kunder uten avtalt forfall legges inn i tidsaksen med forfall innen 1 måned. Kontraktmessige renteforfall er spesifisert på forfallstidspunktene. Renter på gjeld til kreditt-

institusjoner og innskudd fra kunder uten avtalt forfall er utelatt fra analysen da disse ikke kan estimeres pga usikkerhet når kunden tar ut kapital. Tilsvarende gjelder også for utlån, da vi ikke kan estimere nedbetaling på gjeld. For obligasjonsgjeld, ansvarlig lånekapital og derivater er forfall med forventet renteinntekter og rentekostnader medtatt for hele løpetiden frem til første mulige innfrielse.

Rammer i Norges Bank og kontokreditt i annen bank er ikke benyttet pr 31.12.2022

Verdijusteringer for finansielle instrumenter til virkelig verdi er ikke inkludert. Forfallsanalysen er basert på udiskonterte tall.

Restløpetid pr. 31.12.22 – Forfallsanalyse

Morbank

Eiendeler	Sum	inntil 1 mnd.	1–3 mnd.	3 mnd.- 1 år	1–5 år	Over 5 år	uten rest- løpetid
Kontanter og fordringer på sentralbanker	82,2	82,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utlån til kredittinstitusjoner	923,6	0,0	0,0	0,0	600,72	0,0	322,9
Utlån til kunder	13 520,7	78,7	45,9	767,9	2 702,6	8 300,6	1 625,1
Rentebærende verdipapirer	3 621,1	192,8	0,0	80,2	3 269,0	79,1	0,0
Finansielle derivater (bruttobeløp innstrømmer)	118,0	0,0	4,3	35,4	67,2	11,1	0,0
Sum kontantstrømmer	18 265,7	353,7	50,2	883,5	6 639,5	8 390,8	1 948,0
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner	472,7	472,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Innskudd/gjeld til kunder	12 552,6	11 070,6	1 030,5	451,5	0,0	0,0	0,0
Obligasjon-/sertifikat gjeld	3 349,4	0,0	17,7	853,5	2 478,1	0,0	0,0
Ansvarlig lånekapital	429,3	0,0	54,8	12,6	159,1	202,9	0,0
Finansielle derivater (bruttobeløp utstrømmer)	157,4	0,0	15,3	42,9	90,1	9,2	0,0
Sum kontantstrømmer	16 961,4	11 543,3	1 118,3	1 360,4	2 727,3	212,1	0,0

Noter til regnskapet

NOTE 13

(forts.)

Restløpetid pr 31.12.22 – Forfallsanalyse

Konsern

Eiendeler	Sum	inntil 1 mnd.	1–3 mnd.	3 mnd.- 1 år	1–5 år	over 5 år	uten rest- løpetid
Kontanter og fordringer på sentralbanker	82,2	82,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utlån til kredittinstitusjoner	209,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	209,3
Utlån til kunder	24 984,7	83,7	46,0	771,6	2 780,7	18 628,9	2 673,8
Rentebærende verdipapirer	3 178,7	0,0	192,8	80,2	2 826,6	79,1	0,0
Finansielle derivater (bruttobeløp innstrømmer)	118,0	0,0	4,3	35,4	67,2	11,1	0,0
Sum kontantstrømmer	28 572,9	165,9	243,1	887,3	5 674,6	18 719,1	2 883,1

Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	122,9	122,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Innskudd/gjeld til kunder	12 551,6	11 069,6	1 030,5	451,5	0,0	0,0	0,0
Obligasjon-/sertifikat gjeld	14 344,3	23,6	87,7	1 362,8	12 870,3	0,0	0,0
Ansvarlig lånekapital	429,3	0,0	54,8	12,6	159,1	202,9	0,0
Finansielle derivater (bruttobeløp utstrømmer)	157,4	0,0	15,3	42,9	90,1	9,2	0,0
Sum kontantstrømmer	27 605,5	11 216,0	1 188,2	1 869,7	13 119,5	212,1	0,0

Kredittrammer

	Morbank	Konsern
Ubenyttede kreditter over 1 år	881,0	1 571,2
Ubenyttede kreditter under 1 år	570,1	284,9
Sum ubenyttede kreditter	1 451,1	1 856,0

NOTE 13

(forts.)

Restløpetid pr 31.12.21 – Forfallsanalyse**Morbank**

Eiendeler	Sum	inntil 1 mnd.	1--3 mnd.	3 mnd.- 1 år	1-5 år	over 5 år	uten rest- løpetid
Kontanter og fordringer på sentralbanker	75,7	75,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utlån til kredittinstitusjoner	1 078,1	0,0	0,0	10,4	600,2	0,0	467,4
Utlån til kunder	14 228,2	162,7	124,7	510,3	2 954,6	8 643,1	1 832,7
Rentebærende verdipapirer	3 131,8	185,7	101,1	296,9	2 401,2	146,8	0,0
Finansielle derivater (bruttobeløp innstrømmer)	103,1	0,0	1,3	28,0	66,0	7,9	0,0
Sum kontantstrømmer	18 616,9	424,1	227,1	845,6	6 022,1	8 797,8	2 300,1
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner	83,7	83,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Innskudd/gjeld til kunder	12 512,6	11 061,8	1 227,1	223,7	0,0	0,0	0,0
Obligasjon-/sertifikat gjeld	4 419,0	1,5	7,7	497,8	3 912,1	0,0	0,0
Ansvarlig lånekapital	461,3	1,1	28,7	9,3	422,3	0,0	0,0
Finansielle derivater (bruttobeløp utstrømmer)	126,6	0,0	8,3	26,6	84,3	7,4	0,0
Sum kontantstrømmer	17 603,2	11 148,1	1 271,9	757,3	4 418,6	7,4	0,0

Noter til regnskapet

NOTE 13

(forts.)

Restløpetid pr 31.12.21 – Forfallsanalyse

Konsern

Eiendeler	Sum	inntil 1 mnd.	1–3 mnd.	3 mnd.- 1 år	1–5 år	over 5 år	uten rest- løpetid
Kontanter og fordringer på sentralbanker	75,7	75,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utlån til kredittinstitusjoner	184,0	0,0	0,0	10,7	0,0	0,0	173,3
Utlån til kunder	26 170,3	166,9	127,6	513,4	3 038,8	19 237,0	3 086,6
Rentebærende verdipapirer	3 222,0	185,7	101,1	296,9	2 491,4	146,8	0,0
Finansielle derivater (bruttobeløp innstrømmer)	103,1	0,0	1,3	28,0	66,0	7,9	0,0
Sum kontantstrømmer	29 755,1	428,3	230,0	849,1	5 596,2	19 391,7	3 259,9

Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	12,3	12,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Innskudd/gjeld til kunder	12 511,0	11 061,8	1 225,5	223,7	0,0	0,0	0,0
Obligasjon-/sertifikat gjeld	15 286,2	1,5	7,7	1 144,2	14 132,8	0,0	0,0
Ansvarlig lånekapital	461,3	1,1	28,7	9,3	422,3	0,0	0,0
Finansielle derivater (bruttobeløp utstrømmer)	126,6	0,0	8,3	26,6	84,3	7,4	0,0
Sum kontantstrømmer	28 397,4	11 076,6	1 270,3	1 403,8	14 639,3	7,4	0,0

Kredittrammer

	Morbank	Konsern
Ubenyttede kreditter over 1 år	953,7	1 668,5
Ubenyttede kreditter under 1 år	387,3	273,8
Sum ubenyttede kreditter	1 341,0	1 942,3

NOTE 14 Renterisiko / reprisingstidspunkt på eiendels- og gjeldsposter, **morbank**

(I MILL. KR)

Tid til renteregulering på eiendels- og gjeldsposter pr 31.12.22

Eiendeler	Sum	inntil 1 mnd.	1–3 mnd.	3 mnd.– 1 år	1–5 år	over 5 år	uten rest- løpetid
Kontanter/fordringer til sentralbanker	82,2	82,2					
Utlån/fordringer til finansinstitusjoner	923,6	323,6	600,0				
Utlån/fordringer til kunder	13 520,7	2,1	12 960,0	108,6	352,4	122,8	-25,1
Obligasjoner	3 621,1	555,5	2 986,5		79,1		-0,0
Andre ikke rentebærende eiendeler	1 010,3						1 010,3
Sum eiendeler	19 157,9	963,4	16 546,4	108,6	431,5	122,8	985,2
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner	472,7	472,7					
Innskudd/gjeld til kunder	12 552,6	1 165,2	10 935,8	451,5			
Obligasjoner/sertifikater	3 078,7		1 828,2	507,5	743,1		
Ansvarlig lånekapital	351,6		351,6				
Øvrig ikke rentebærende gjeld	225,9						225,9
Egenkapital	2 476,5	101,5					2 375,0
Sum gjeld og egenkapital	19 157,9	1 739,4	13 115,6	959,0	743,1		2 600,9
Netto renteesponering på balansen	1 615,7	-776,0	3 430,9	-850,5	-311,5	122,8	
Finansielle derivater som påvirker renteesponering			1 868,1	-628,6	-1 084,5	-155,0	
Netto renteesponering etter finansielle derivater	1 615,7	-776,0	5 298,9	-1 479,0	-1 396,0	-32,2	

Kasse-, drifts- og andre rammekreditter samt byggelån er klassifisert som lån med løpetid 1–3 mnd.

Noter til regnskapet

NOTE 14

(forts.)

Tid til renteregulering på eiendels- og gjeldsposter pr 31.12.21

Eiendeler	Sum	inntil 1 mnd.	1–3 mnd.	3 mnd– 1 år	1–5 år	over 5 år	uten rest- løpetid
Kontanter/forordringer til sentralbanker*	75,7	75,7					
Utlån/forordringer til finansinstitusjoner	1 078,1	467,4	610,7				
Utlån/forordringer til kunder	14 228,2		13 575,1	141,9	383,1	154,7	-26,5
Obligasjoner	3 131,8	185,7	101,1	296,9	2 401,2	146,8	-0,0
Andre ikke rentebærende eiendeler	1 128,0						1 128,0
Sum eiendeler	19 641,8	728,8	14 286,9	438,8	2 784,3	301,5	1 101,5
*) Herav utenlandsk valuta	0,2						
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner	83,7	83,7					
Innskudd/gjeld til kunder	12 512,6	1 400,1	10 888,9	223,5			
Obligasjoner/sertifikater	4 179,7	441,0	2 350,0		1 400,0		-11,3
Ansvarlig lånekapital	326,9		327,0				-0,1
Øvrig ikke rentebærende gjeld	174,9						174,9
Egenkapital	2 364,0	100,0					2 264,0
Sum gjeld og egenkapital	19 641,8	2 024,9	13 565,9	223,5	1 400,0		2 427,5
Netto renteesponering på balansen	1 326,0	-1 296,1	721,0	215,3	1 384,3	301,5	
Finansielle derivater som påvirker renteesponering			1 994,8	-97,8	-1 702,1	-195,0	
Netto renteesponering etter finansielle derivater	1 326,0	-1 296,1	2 715,8	117,5	-317,7	106,5	

Kasse-, drifts- og andre rammekreditter samt byggelån er klassifisert som lån med løpetid 1–3 mnd.

NOTE 15 Renterisiko / reprisingstidspunkt på eiendels- og gjeldsposter, **konsern**

(I MILL. KR)

Tid til renteregulering på eiendels- og gjeldsposter pr 31.12.22

Eiendeler	Sum	inntil 1 mnd.	1–3 mnd.	3 mnd.– 1 år	1–5 år	over 5 år	uten rest- løpetid
Kontanter/fordringer til sentralbanker*	82,2	82,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utlån/fordringer til finansinstitusjoner	209,3	209,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utlån/fordringer til kunder	24 984,7	2,1	24 434,2	108,6	352,4	122,8	-35,3
Obligasjoner	3 178,7	580,0	2 519,6	0,0	79,1	0,0	0,0
Andre ikke rentebærende eiendeler	468,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	468,7
Sum eiendeler	28 923,6	873,6	26 953,7	108,6	431,5	122,8	433,4
*) Herav utenlandsk valuta	0,0						
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner	122,9	122,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Innskudd/gjeld til kunder	12 551,6	1 165,2	10 934,8	451,5	0,0	0,0	0,0
Obligasjoner/sertifikater	12 750,3	2 524,7	8 975,0	507,5	743,1	0,0	0,0
Ansvarlig lånekapital	351,6	0,0	351,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrig ikke rentebærende gjeld	241,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	241,8
Egenkapital	2 905,4	101,5	0,0	0,0	0,0	0,0	2 803,9
Sum gjeld og egenkapital	28 923,6	3 914,4	20 261,5	959,0	743,1	0,0	3 045,9
Netto renteesponering på balansen	2 612,3	-3 040,7	6 692,3	-850,5	-311,5	122,8	
Finansielle derivater som påvirker renteesponering	0,0	0,0	1 868,1	-628,6	-1 084,5	-155,0	
Netto renteesponering etter finansielle derivater	2 612,3	-3 040,7	8 560,3	-1 479,0	-1 396,0	-32,2	

Kasse-, drifts- og andre rammekreditter samt byggelån er klassifisert som lån med løpetid 1–3 mnd.

Noter til regnskapet

NOTE 15

(forts.)

Tid til renteregulering på eiendels- og gjeldsposter pr 31.12.21

Eiendeler	Sum	inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3 mnd.– 1 år	1–5 år	over 5 år	uten rest- løpetid
Kontanter/fordringer til sentralbanker*	75,7	75,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utlån/fordringer til finansinstitusjoner	184,0	184,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utlån/fordringer til kunder	26 170,3	2,4	25 526,2	141,9	405,4	132,4	-37,9
Obligasjoner	3 020,0	185,7	101,1	296,9	2 289,9	146,8	-0,5
Andre ikke rentebærende eiendeler	576,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	576,3
Sum eiendeler	30 026,6	447,8	25 627,3	438,8	2 695,3	279,2	538,2
*) Herav utenlandsk valuta	0,0						
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner	12,3	12,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Innskudd/gjeld til kunder	12 511,6	1 400,1	10 887,9	223,5	0,0	0,0	0,0
Obligasjoner/sertifikater	14 224,9	2 941,0	10 063,0	0,0	1 400,0	0,0	-179,1
Ansvarlig lånekapital	326,9	0,0	327,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Øvrig ikke rentebærende gjeld	194,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	194,1
Egenkapital	2 756,5	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2 656,5
Sum gjeld og egenkapital	30 026,3	4 453,4	21 277,9	223,5	1 400,0	0,0	2 671,4
Netto renteesponering på balansen	2 133,5	-4 005,6	4 349,4	215,3	1 295,3	279,2	
Finansielle derivater som påvirker renteesponering	0,0	0,0	1 994,8	-97,8	-1 702,1	-195,0	
Netto renteesponering etter finansielle derivater	2 133,5	-4 005,6	6 344,2	117,5	-406,8	84,2	

Kasse-, drifts- og andre rammekreditter samt byggelån er klassifisert som lån med løpetid 1–3 mnd.

NOTE 16 Rentefølsomhet

(I MILL. KR)

Renterisiko er risiko for tap knyttet til endringer i markedsrenten. Ved endring i markedsrenten kan ikke banken gjennomføre tilsvarende renteendringer for alle balansepostene på grunn av ulik rentebinding på balansepostene. Endring i markedsrenten vil dermed gi en økning eller reduksjon av bankens resultat. Renterisikoen blir hvert kvartal rapportert til styret i banken. Det er etablert konkrete rammer for bankens renterisiko. Gjennom året har bankens renterisiko vært innenfor de definerte rammene for renterisiko.

For å redusere renterisikoen for bankens langsiktige finansiering med løpetid over ett år er det inngått ren-

tebytteavtaler. Tilsvarende er renterisiko for fastrenteutlån til kunder i stor grad eliminert ved at det er gjort rentebytteavtaler.

Tabellen viser effekten på bankens resultat før skatt med 1 % parallellskift i rentekurven. Endringene beregnes ved å hensynta posisjonenes gjennomsnittlig gjenværende tid til renteendring. Negativt tall vil ha positiv effekt mens positivt tall vil ha negativ effekt ved 1 % renteøkning. Effekten splittes opp på verdiendring på finansielle instrumenter med fast rente og renteendring på øvrige produkter.

Morbank	Inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3 mnd.- 1 år	1-5 år	over 5 år	Totalt
31.12.22						
Verdiendring	0,0	-2,0	-2,8	4,8	-0,9	-1,0
Renteendring	0,1	-3,8	0,0	0,0	0,0	-3,7
Sum	0,1	-5,8	-2,8	4,8	-0,9	-4,7
31.12.21						
Verdiendring	0,0	-2,2	-1,3	2,7	-2,1	-2,9
Renteendring	-0,6	-2,9	0,5	3,7	0,2	0,9
Sum	-0,6	-5,1	-0,8	6,4	-1,9	-1,9
Konsern						
31.12.22						
Verdiendring	0,0	-2,0	-2,8	4,8	-0,9	-1,0
Renteendring	-1,6	-6,2	0,0	0,0	0,0	-7,7
Sum	-1,6	-8,2	-2,8	4,8	-0,9	-8,7
31.12.21						
Verdiendring	0,0	-2,2	-1,3	3,6	-3,4	-3,3
Renteendring	-2,3	-6,6	0,5	3,7	0,2	-4,5
Sum	-2,3	-8,8	-0,8	7,3	-3,2	-7,8

Noter til regnskapet

NOTE 17 Netto renteinntekter

(I MILL. KR)

	2022			2021		
	Vurdert til virkelig verdi	Vurdert til amortisert kost og FVOCI	Totalt	Vurdert til virkelig verdi	Vurdert til amortisert kost og FVOCI	Totalt
Morbank						
Renteinntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	18,8	18,8	0,0	8,3	8,3
Renteinntekter av utlån til og fordringer på kunder	20,2	447,2	467,4	24,1	296,9	321,0
Renter på derivater	-1,3	0,0	-1,3	-14,4	0,0	-14,4
Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir	77,6	0,0	77,6	35,0	0,0	35,0
Andre renteinntekter og lignende inntekter	0,0	2,7	2,7	0,0	1,5	1,5
Renteinntekter	96,5	468,7	565,2	44,8	306,7	351,5
Rentekostnader på innskudd og gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	4,2	4,2	0,0	1,5	1,5
Rentekostnader på innskudd og gjeld til kunder	5,9	92,1	97,9	4,6	41,9	46,5
Renter på utstedte verdipapirer	22,7	48,9	71,6	23,1	27,4	50,6
Renter på derivater knyttet til utstedte verdipapirer	10,5	0,0	10,5	-8,2	0,0	-8,2
Renter på ansvarlig lånekapital	0,0	9,7	9,7	0,0	5,5	5,5
Andre rentekostnader	0,0	10,2	10,2	0,0	9,1	9,1
Rentekostnader	39,1	164,9	204,0	19,5	85,5	105,0
Netto renteinntekter	57,4	303,7	361,2	25,3	221,2	246,5

	2022			2021		
	Vurdert til virkelig verdi	Vurdert til amortisert kost og FVOCI	Totalt	Vurdert til virkelig verdi	Vurdert til amortisert kost og FVOCI	Totalt
Konsern						
Renteinntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	3,9	3,9	0,0	0,2	0,2
Renteinntekter av utlån til og fordringer på kunder	20,2	765,3	785,5	24,1	489,4	513,6
Renter på derivater knyttet til fastrenteulån	-1,3	0,0	-1,3	-14,4	0,0	-14,4
Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir	72,4	0,0	72,4	32,1	0,0	32,1
Andre renteinntekter og lignende inntekter	0,0	2,4	2,4	0,0	1,5	1,5
Renteinntekter	91,3	771,6	862,8	41,8	491,2	533,0
Rentekostnader på innskudd og gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,6	0,6	0,0	1,1	1,1
Rentekostnader på innskudd og gjeld til kunder	5,9	92,1	97,9	4,6	41,7	46,3
Renter på utstedte verdipapirer	22,7	265,6	288,3	23,1	108,5	131,6
Renter på derivater knyttet til utstedte verdipapirer	10,5	0,0	10,5	-8,2	0,0	-8,2
Renter på ansvarlig lånekapital	0,0	9,7	9,7	0,0	5,5	5,5
Andre rentekostnader	0,0	11,6	11,6	0,0	10,4	10,4
Rentekostnader	39,1	379,5	418,5	19,5	167,2	186,7
Netto renteinntekter	52,2	392,1	444,3	22,3	324,0	346,3

NOTE 18 Provisjonsinntekter og gebyrer

(I MILL. KR)

	Morbank		Konsern	
	2022	2021	2022	2021
Garantiprovisjon	3,4	2,5	3,4	2,5
Provisjon kredittformidling	36,4	35,1	5,7	5,5
Provisjon fondsforvaltning (salg eksterne fondsprodukter og verdipapirer)	6,0	4,0	6,0	4,0
Provisjon betalingsformidling	26,0	21,9	26,0	21,9
Provisjon salg forsikringsprodukter	13,9	15,3	13,9	15,3
Meglerprovisjon ved kjøp/salg av eiendom	0,0	0,0	37,8	35,3
Provisjonsinntekter og gebyrer	85,7	78,7	92,8	84,5

NOTE 19 Provisjonskostnader

(I MILL. KR)

	Morbank		Konsern	
	2022	2021	2022	2021
Gebyr betalingsformidling	6,6	6,6	6,6	6,6
Gebyr interbankgebyr	0,4	0,4	0,4	0,4
Gebyr andre	1,0	1,1	1,0	1,1
Provisjonskostnader	8,0	8,1	8,0	8,1

Noter til regnskapet

NOTE 20

Utbytte og netto gevinst/tap på finansielle instrument

(I MILL. KR)

	Morbank		Konsern	
	2022	2021	2022	2021
Utbytte aksjer og egenkapitalbevis				
Utbytte finansielle instrument trading	0,0	0,2	0,0	0,2
Utbytte strategiske aksjer	5,6	4,4	5,6	4,4
Utbytte pengemarkedsfond	0,1	11,4	0,1	11,4
Utbytte aksjer og egenkapitalbevis	5,7	16,1	5,7	16,1
Netto gevinst/tap på finansielle instrument				
Netto gevinst/tap aksjer trading	-0,4	2,3	-0,4	2,3
Netto gevinst/tap strategiske aksjer	8,0	10,4	16,8	15,0
Netto gevinst/tap finansielle derivater	-10,7	-9,9	-10,7	-9,9
Netto gevinst/tap rentebærende verdipapirer	-21,6	-12,1	-22,4	-12,4
Netto gevinst/tap pengemarkedsfond	1,5	-11,9	1,5	-11,9
Netto gevinst/tap på valuta	2,1	1,9	2,1	1,9
Netto verdiendring utlån	-30,0	-21,8	-30,0	-21,8
Netto verdiendring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	45,9	33,4	45,9	33,4
Netto verdiendring innskudd	2,7	1,0	2,7	1,0
Netto gevinst/tap finansielle instrument til virkelig verdi over resultat	-2,5	-6,8	5,5	-2,4
Netto gevinst/tap gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	-1,2	-2,7	-7,9	-9,8
Netto gevinst/tap gjeld til amortisert kost	-1,2	-2,7	-7,9	-9,8
Netto gevinst/tap finansielle instrument	-3,6	-9,5	-2,4	-12,2

NOTE 21 Personal- og generelle administrasjonskostnader (I MILL. KR)

	Morbank		Konsern	
	2022	2021	2022	2021
Personalkostnader				
Lønn, honorar ol	81,1	83,5	98,8	100,3
Arbeidsgiveravgift	12,8	13,3	15,4	16,6
Finansskatt	4,5	4,6	4,5	4,6
Pensjonskostnader (note 37)	10,7	10,6	11,5	11,6
Øvrige personalkostnader	6,9	4,2	7,8	4,4
Personalkostnader	115,9	116,1	138,1	137,5
Administrasjonskostnader				
Opplæringskostnader	2,0	1,5	2,2	1,6
Datakostnader	43,2	42,7	43,4	43,1
Markedsføring	8,6	10,2	22,3	21,0
Frakt, porto og andre administrasjonskostnader	2,1	2,1	2,2	2,3
Administrasjonskostnader	56,0	56,4	70,1	68,0
Årsverk pr 31.12	105	109	129	130

NOTE 22 Andre driftskostnader (I MILL. KR)

	Morbank		Konsern	
	2022	2021	2022	2021
Driftskostnader faste eiendommer	4,1	3,0	4,5	3,0
Kostnader leide lokaler	0,8	0,7	1,8	1,4
Vedlikehold og kjøp av maskiner og annet utstyr	1,8	1,7	1,8	1,7
Revisjon og andre fremmede tjenester	11,5	8,7	14,3	11,1
Øvrige driftskostnader	7,4	7,1	10,2	9,8
Formueskatt	6,8	3,8	6,8	3,8
Andre driftskostnader	32,4	25,1	39,5	30,8
Honorar til valgt revisor				
Lovpålagt revisjon	0,7	0,8	1,2	1,0
Andre attestasjonstjenester	0,0	0,0	0,2	0,1
Sum honorar valgt revisor eks.mva*	0,7	0,8	1,4	1,1

*I selskapsregnskapet påløper merverdiavgift for morselskap og for datterselskap Fana Sparebank Boligkreditt AS

Noter til regnskapet

NOTE 23 Skattekostnader

(I MILL. KR)

	Morbank		Konsern	
	2022	2021	2022	2021
Kostnader ved periodeskatt (betalbar skatt)				
Inneværende periode	42,1	30,6	51,2	43,6
- For lite/mye avsatt i skatt året før	-0,1	0,9	-0,1	0,9
Sum kostnader ved betalbar skatt	42,1	31,4	51,1	44,4
Betalbar skatt i balansen	42,1	30,6	51,2	43,6
Kostnader ved endring utsatt skatt	-0,6	-8,7	-1,8	-9,4
Sum skattekostnad av driftsresultat etter tap	41,5	22,7	49,3	35,0
Skatteeffekt estimatavvik pensjoner over totalresultatet	0,5	0,0	0,5	0,0
Sum skattekostnad totalresultat	42,0	22,7	49,8	35,0

Avstemming av skattekostnad mot ordinært resultat før skatt

Resultat før skatt	231,5	106,9	275,7	167,5
Forventet inntektsskatt 25% (22% konsernselskap)	57,9	26,7	67,9	40,2
Kostnader og inntekter uten skatteeffekt *)	-1,2	-3,9	-3,3	-5,1
Skatt på renter hybridkapital	-1,3	-1,0	-1,3	-1,0
Skatt på kundeutbytte	-13,9	0,0	-13,9	0,0
For lite/mye avsatt skatt året før	-0,1	0,9	-0,1	0,9
Årets skattekostnad	41,5	22,7	49,3	35,0
Effektiv skattesats	17,9 %	21,2 %	17,9 %	20,9 %

Utsatt skattefordel / (utsatt skatt)

Utsatt skattefordel / (utsatt skatt) pr. 1.1.	-11,0	-2,2	-12,0	-4,0
Endringer mot resultat	2,1	-8,7	0,9	-9,3
Korreksjon mot EK	0,0	0,0	0,0	1,3
Utsatt skattefordel / utsatt skatt pr. 31.12	-8,9	-11,0	-11,1	-12,0

* Innbefatter gevinst/tap på verdipapir under fritaksmetoden

NOTE 23

(forts.)

Utsatt skatt i balansen vedrører følgende midlertidige forskjeller	Morbank		Konsern	
	2022	2021	2022	2021
Midlertidige forskjeller				
Driftsmidler etc	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Pensjonsplikter	-6,1	-6,5	-6,1	-6,5
Utlån	0,0	0,0	0,3	0,3
Verdipapir	-6,5	-5,9	-6,6	-5,9
Øvrige finansielle instrument	-1,5	-3,6	-1,5	-3,6
Andre forskjeller	0,0	-0,6	-2,3	-1,7
Skattereduserende forskjeller (midl. negative forskjeller)	-14,1	-16,6	-16,3	-17,6
Driftsmidler	4,1	4,2	4,1	4,2
Premiefond	0,0	0,0	0,0	0,0
Gevinst og tapskonto	1,1	1,3	1,1	1,3
Andre forskjeller	0,0	0,0	0,0	0,0
Skatteøkende forskjeller (midl. positive forskjeller)	5,2	5,6	5,2	5,6
Utsatt skatt/skattefordel (-) pr 31.12 *)	-8,9	-11,0	-11,1	-12,0

Utsatt skatt i resultatregnskapet vedrører endring i følgende midlertidige forskjeller

Driftsmidler	-0,1	-1,1	-0,1	-1,1
Pensjoner	0,3	-0,8	0,3	-0,8
Gevinst og tapskonto	-0,3	0,2	-0,3	0,2
Verdipapir	-0,6	-2,2	-0,6	-2,3
Øvrige finansielle instrument	2,1	-3,6	2,1	-3,6
Andre forskjeller	0,6	-1,2	-0,5	-0,4
Endring utsatt skatt	2,1	-8,7	0,9	-8,0

*) 25%. Datterselskap benytter 22 %

Noter til regnskapet

NOTE 24 Klassifikasjon av finansielle instrumenter i balansen

(I MILL. KR)

31.12.2022	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over OCI	Totalt
Morbank				
Kontanter og fordring på sentralbanken	82,2			82,2
Utlån til kredittinstitusjoner	923,6			923,6
Utlån til kunder	2 808,6	599,8	10 112,3	13 520,7
Finansielle derivater		18,8		18,8
Rentebærende verdipapir		3 621,1		3 621,1
Aksjer og egenkapitalbevis		281,1		281,1
Sum finansielle eiendeler	3 814,4	4 520,8	10 112,3	18 447,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	472,7			472,7
Innskudd fra kunder	11 916,7	635,9		12 552,6
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 828,2	1 250,6		3 078,7
Finansielle derivater		60,7		60,7
Ansvarlig lånekapital	351,6			351,6
Sum finansiell gjeld	14 569,1	1 947,2	0,0	16 516,3

31.12.2022	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over OCI	Totalt
Konsern				
Kontanter og fordring på sentralbanken	82,2			82,2
Utlån til kredittinstitusjoner	209,3			209,3
Utlån til kunder	24 384,9	599,8		24 984,7
Finansielle derivater		18,8		18,8
Rentebærende verdipapir		3 178,7		3 178,7
Aksjer og egenkapitalbevis		281,1		281,1
Sum finansielle eiendeler	24 676,4	4 078,4	0,0	28 754,8
Gjeld til kredittinstitusjoner	122,9			122,9
Innskudd fra kunder	11 915,7	635,9		12 551,6
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	11 499,7	1 250,6		12 750,3
Finansielle derivater		60,7		60,7
Ansvarlig lånekapital	351,6			351,6
Sum finansiell gjeld	23 890,0	1 947,2	0,0	25 837,2

NOTE 24

(forts.)

31.12.2021	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over OCI	Totalt
Morbank				
Kontanter og fordring på sentralbanken	75,7			75,7
Utlån til kredittinstitusjoner	1 078,1			1 078,1
Utlån til kunder	2 492,6	720,5	11 015,2	14 228,2
Finansielle derivater		6,1		6,1
Rentebærende verdipapir		3 131,8		3 131,8
Aksjer og egenkapitalbevis		424,4		424,4
Sum finansielle eiendeler	3 646,4	4 282,7	11 015,2	18 944,2
Gjeld til kredittinstitusjoner	83,7			83,7
Innskudd fra kunder	12 049,3	463,2		12 512,6
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 795,2	1 384,4		4 179,7
Finansielle derivater		37,2		37,2
Ansvarlig lånekapital	326,9			326,9
Sum finansiell gjeld	15 255,2	1 884,8	0,0	17 140,0

31.12.2021	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over OCI	Totalt
Konsern				
Kontanter og fordring på sentralbanken	75,7			75,7
Utlån til kredittinstitusjoner	184,0			184,0
Utlån til kunder	25 449,9	720,5		26 170,3
Finansielle derivater		6,1		6,1
Rentebærende verdipapir		3 020,0		3 020,0
Aksjer og egenkapitalbevis		424,4		424,4
Sum finansielle eiendeler	25 709,5	4 170,9	0,0	29 880,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	12,3			12,3
Innskudd fra kunder	12 048,3	463,2		12 511,6
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	12 840,5	1 384,4		14 224,9
Finansielle derivater		37,2		37,2
Ansvarlig lånekapital	326,9			326,9
Sum finansiell gjeld	25 228,0	1 884,8	0,0	27 112,8

NOTE 25 Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost

(I MILL. KR)

Det er i hovedsak utlån, innkudd og innlån med flytende rentebetingelser som vurderes til amortisert kost.

Virkelig verdibetraktning blir gjort med utgangspunkt i instrumentenes egenskaper på balansedagen. Virkelig verdi vil alltid være beheftet med usikkerhet.

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

Dette er i hovedsak fordringer med kort løpetid og flytende rente. Her forutsettes virkelig verdi å være tilnærmet lik amortisert kost.

Utlån til kunder

Flytende rente på utlån til kunder blir vurdert og justert i henhold til rentenivået i markedet. Utlånene blir nedskrevet i tråd med reglene i IFRS 9. Nedskrivning i steg 1 er en modellberegnet nedskrivning som sannsynligvis ikke vil ha innvirkning på verdsettelsen ved et eventuelt

salg. Virkelig verdi på utlån til amortisert kost er derfor vurdert til bokført verdi før nedskrivning i steg 1.

Innskudd fra kunder

Konsernet vurderer at amortisert kost er tilnærmet lik virkelig verdi for innskudd med flytende rentebetingelser.

Gjeld til kredittinstitusjoner

Dette er i hovedsak gjeld med kort løpetid og flytende rente. Her forutsettes virkelig verdi å være tilnærmet lik amortisert kost.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

Virkelig verdi er basert på markedspriser beregnet med utgangspunkt i rente- og spreadkurver samt observasjoner av kjøps- og salgsinteresser i markedet.

		31.12.2022		31.12.2021	
	Verdsettelse hierarki *	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Morbank					
Kontanter		82,2	82,2	75,7	75,7
Utlån til kredittinstitusjoner		923,6	923,6	1 078,1	1 078,1
Utlån til kunder		2 808,6	2 812,7	2 492,6	2 496,4
Sum finansielle eiendeler		3 814,4	3 818,5	3 646,4	3 650,2
Gjeld til kredittinstitusjoner		472,7	472,7	83,7	83,7
Innskudd fra kunder		11 916,7	11 916,7	12 049,3	12 049,3
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2	1 828,2	1 812,5	2 795,2	2 803,4
Ansvarlig lånekapital	2	351,6	347,8	326,9	328,3
Sum finansiell gjeld		14 569,1	14 549,6	15 255,2	15 264,8
Konsern					
Kontanter		82,2	82,2	75,7	75,7
Utlån til kredittinstitusjoner		209,3	209,3	184,0	184,0
Utlån til kunder		24 384,9	24 393,6	25 449,9	25 458,3
Sum finansielle eiendeler		24 676,4	24 685,1	25 709,5	25 718,0
Gjeld til kredittinstitusjoner		122,9	122,9	12,3	12,3
Innskudd fra kunder		11 915,7	11 915,7	12 048,3	12 048,3
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2	11 499,7	11 476,1	12 840,5	12 904,3
Ansvarlig lånekapital	2	351,6	347,8	326,9	328,3
Sum finansiell gjeld		23 890,0	23 862,5	25 228,0	25 293,2

* Definisjon av verdsettelsehierarki se note 26

NOTE 26

Verdsettelseshierarki for finansielle instrumenter til virkelig verdi

(I MILL. KR)

Tabellen nedenfor analyserer finansielle instrumenter balanseført til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode.

De forskjellige nivåene blir definert som følger:

Nivå 1. Virkelig verdi måles ved bruk av kvoterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. I et aktivt marked vil transaksjoner for eiendeler eller forpliktelser finne sted med tilstrekkelig hyppighet og volum til å gi løpende prisinformasjon på armlengdes avstand. I kategorien inngår børsnoterte aksjer og fondsandeler, samt sertifikater og obligasjoner som omsettes i aktive markeder.

Nivå 2. Virkelig verdi måles med bruk av andre observerbare markedsdata enn det som benyttes på nivå 1, enten direkte priser eller indirekte utledet av priser som er observerbare i markedet. I kategorien inngår sertifikater og obligasjoner som ikke omsettes i et aktivt marked, derivater, og samtlige finansielle forpliktelser verdsatt til virkelig verdi.

Nivå 3. Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata vil instrumentet blir plassert i nivå 3. I kategorien inngår utlån til kunder og aksjer som ikke omsettes i et aktivt marked. Virkelig verdi for fastrenteutlån til kunder verdsettes til nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve med et tillegg for et beregnet markedspåslag. I morbank vil virkelig verdi for utlån som vurderes til FVOCI bli verdsatt til amortisert kost da denne er vurdert å være tilstrekkelig lik virkelig verdi. For aksjer baseres virkelig verdi på tilgjengelig regnskapsinformasjon på balansetidspunktet m.m (Se note 1 for nærmere beskrivelse).

Det har ikke vært overføringer av finansielle instrumenter fra et nivå til et annet i perioden.

Pr. 31.12.22

Morbank

Finansielle eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til kunder	0,0	0,0	10 712,1	10 712,1
Rentebærende verdipapir	0,0	3 621,1	0,0	3 621,1
Finansielle derivater	0,0	18,8	0,0	18,8
Aksjer	191,8	0,0	89,3	281,1
Sum	191,8	3 639,9	10 801,4	14 633,1

Finansielle forpliktelser

Innskudd fra kunder	0,0	635,9	0,0	635,9
Verdipapirgjeld	0,0	1 250,6	0,0	1 250,6
Finansielle derivater	0,0	60,7	0,0	60,7
Sum	0,0	1 947,2	0,0	1 947,2

Konsern

Finansielle eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til kunder	0,0	0,0	599,8	599,8
Rentebærende verdipapir	0,0	3 178,7	0,0	3 178,7
Finansielle derivater	0,0	18,8	0,0	18,8
Aksjer	191,8	0,0	89,3	281,1
Sum	191,8	3 197,5	689,1	4 078,4

Noter til regnskapet

NOTE 26

(forts.)

Pr. 31.12.2022

Konsern

Finansielle forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Innskudd fra kunder	0,0	635,9	0,0	635,9
Verdipapirgjeld	0,0	1 250,6	0,0	1 250,6
Finansielle derivater	0,0	60,7	0,0	60,7
Sum	0,0	1 947,2	0,0	1 947,2

Pr. 31.12.2021

Morbank

Finansielle eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til kunder	0,0	0,0	11 735,7	11 735,7
Rentebærende verdipapir	0,0	3 131,8	0,0	3 131,8
Finansielle derivater	0,0	6,1	0,0	6,1
Aksjer	230,6	0,0	193,7	424,4
Sum	230,6	3 137,9	11 929,4	15 297,9

Finansielle forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Innskudd fra kunder	0,0	463,2	0,0	463,2
Verdipapirgjeld	0,0	1 384,4	0,0	1 384,4
Finansielle derivater	0,0	37,2	0,0	37,2
Sum	0,0	1 884,8	0,0	1 884,8

Konsern

Finansielle eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til kunder	0,0	0,0	720,5	720,5
Rentebærende verdipapir	0,0	3 020,0	0,0	3 020,0
Finansielle derivater	0,0	6,1	0,0	6,1
Aksjer	230,6	0,0	193,7	424,4
Sum	230,6	3 026,1	914,2	4 170,9

Finansielle forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Innskudd fra kunder	0,0	463,2	0,0	463,2
Verdipapirgjeld	0,0	1 384,4	0,0	1 384,4
Finansielle derivater	0,0	37,2	0,0	37,2
Sum	0,0	1 884,8	0,0	1 884,8

NOTE 26 Finansielle instrumenter verdsatt til virkelig verdi for nivå 3.

(forts.)

Konsern	Utlån til kunder	Aksjer
Balanseført verdi 31.12.20	915,2	178,2
Tilgang	62,4	1,8
Avgang/forfalt	-235,4	-1,3
Netto gevinst/tap	0,9	5,4
Overført til/fra nivå 1 eller 2	0,0	0,0
Verdiendring	-22,6	9,6
Balanseført verdi 31.12.21	720,5	193,7
Tilgang	86,5	25,4
Avgang/forfalt	-177,1	-146,6
Netto gevinst/tap	-1,2	58,8
Overført til/fra nivå 1 eller 2	0,0	0,0
Verdiendring	-28,8	-42,0
Balanseført verdi 31.12.22	599,8	89,3
	Utlån til kunder	Aksjer
Spesifikasjon av virkelig verdi		
Nominell verdi/kostpris	624,6	86,7
Virkelig verdijustering	-24,8	2,5
Sum virkelig verdi (inkl periodiserte renter)	599,8	89,3

Verdijustering utlån – endring kredittrisiko og renterisiko

	2022	Endring	2021
Rente	-24,4	-23,8	-0,7
Kreditspread	-0,3	-5,0	4,7
Virkelig verdi justering	-24,8	-28,8	4,1

Endring i virkelig verdi på utlån til kunder skyldes i hovedsak endring i swaprente, med tilsvarende endring i virkelig verdi på derivater som er benyttet som økonomisk sikring (ref note 27)

NOTE 27 Finansielle derivater

(I MILL. KR)

Finansielle derivater er avtaler som inngås for å sikre finansielle verdier i form av rentevilkår og verdi av egenkapitalinstrumenter for bestemte perioder. Det finnes flere typer finansielle derivater, men Fana Sparebank har kun benyttet rentebytteavtaler (swapper)

for å sikre banken mot svingninger mellom korte og lange renter i rentemarkedet. Dette er avtaler som gjøres med andre finansinstitusjoner, der vi bytter kontantstrømmer for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Finansielle derivatet morbank/konsern	31.12.22			31.12.21		
	Nominelle verdier totalt	Positiv markedsverdi ¹	Negativ markedsverdi ¹	Nominelle verdier totalt	Positiv markedsverdi ¹	Negativ markedsverdi ¹
Renterelaterte kontrakter knyttet til utlån						
Renteswapper	443,1	18,8	0,3	659,8	2,3	5,4
Renterelaterte kontrakter knyttet til verdipapir						
Renteswapper	75,0	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0
Renterelaterte kontrakter knyttet til funding						
Renteswapper	1 350,0	0,0	58,6	1 400,0	3,8	31,8
Sum finansielle derivater	1 868,1	18,8	60,7	2 059,8	6,1	37,2

1) Periodiserte renter på finansielle derivater inngår i verdiene.

NOTE 28 Motregning finansielle derivater

(I MILL. KR)

Konsernets motregningsadgang følger alminnelige regler i norsk lov. Mot finansielle institusjoner er det inngått standardiserte ISDA-avtaler som gir partene motregningsrett ved eventuell mislighold. Det er i tillegg inngått tilleggsavtaler om sikkerhetsstillelse (CSA).

Konsernet har ingen poster som er nettoført i balansen.

Finansielle eiendeler per 31.12.22			
Motpart	Beløp i balansen	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Beløp etter mulig nettooppgjør
Motpart 1	10,1	10,1	0,0
Motpart 2	6,0	6,0	0,0
Motpart 3	2,8	2,8	0,0
Sum	18,8	18,8	0,0

Finansielle forpliktelser per 31.12.22			
Motpart	Beløp i balansen	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Beløp etter mulig nettooppgjør
Motpart 1	30,3	10,1	20,3
Motpart 2	25,4	0,0	25,4
Motpart 3	2,7	2,8	-0,1
Motpart 4	1,2	0,0	1,2
Motpart 5	1,1	6,0	-4,8
Sum	60,7	18,8	41,9

Finansielle eiendeler per 31.12.21			
Motpart	Beløp i balansen	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Beløp etter mulig nettooppgjør
Motpart 1	1,8	1,8	0,0
Motpart 2	0,6	0,6	0,0
Motpart 3	1,1	1,1	0,0
Motpart 4	2,6	2,6	0,0
Sum	6,1	6,1	0,0

Finansielle forpliktelser per 31.12.21			
Motpart	Beløp i balansen	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Beløp etter mulig nettooppgjør
Motpart 1	0,3	1,8	-1,5
Motpart 2	1,9	0,6	1,3
Motpart 3	20,0	2,6	17,4
Motpart 4	14,9	0,0	14,9
Motpart 5	0,0	1,1	-1,1
Sum	37,2	6,1	31,0

Noter til regnskapet

NOTE 29 Rentebærende verdipapirer

(I MILL. KR)

På balanse tidspunktet er obligasjonene og sertifikatene verdsatt til virkelig verdi på bakgrunn av markedsverdier mottatt fra Nordic Bond Pricing. Prisene utarbeides av Nordic Bond Pricing på grunnlag av observasjoner fra markedet,

som for eksempel omsetninger og kjøps/salgs interesser. Innhentede data bearbeides i anerkjente modeller for å beregne daglige priser.

Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige	Risiko vekt	Pålydende 31.12.22	Morbank		Konsern		
			Balanseført verdi 31.12.22	Balanseført verdi 31.12.21	Pålydende 31.12.22	Balanseført verdi 31.12.22	Balanseført verdi 31.12.21
Stat og statsgaranterte		505,0	526,6	351,7	530,0	553,1	377,4
Kommuner og fylkeskommuner	20	551,9	557,3	562,9	551,9	557,3	562,9
Sum utstedt av det offentlige		1 056,9	1 083,9	914,6	1 081,9	1 110,4	940,3
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre							
Særskilt sikre obligasjoner	10	2 527,0	2 537,2	2 066,6	2 060,0	2 068,3	1 929,6
Finansforetak	20						54,4
Finansforetak	50						33,1
Øvrige	100	0,0	0,0	63,1	0,0		62,7
Sum utstedt av andre		2 527,0	2 537,2	2 217,2	2 060,0	2 068,3	2 079,8
Sum obligasjoner og sertifikater		3 583,9	3 621,1	3 131,8	3 141,9	3 178,7	3 020,1

Porteføljeinndeling av sertifikater og obligasjoner

	Ansk. kost	Balanseverdi	Andel børs	Effektiv avkastning
Morbank				
Klassifisert til virkelig verdi over resultat	3 626,2	3 621,1	93 %	-0,1 %
Sum	3 626,2	3 621,1	93 %	-0,1 %
Konsern				
Klassifisert til virkelig verdi over resultat	3 185,5	3 178,7	92 %	-0,2 %
Sum	3 185,5	3 178,7	92 %	-0,2 %

Effektiv avkastning inneholder renteinntekter, realisert og urealisert gevinst

NOTE 30 Aksjer, andeler og egenkapitalbevis

(I MILL. KR)

For regnskapsprinsipper og vurderinger henvises til note 1. Noten er lik for morbank og konsern.

Klassifisering av aksjer, andeler og egenkapitalbevis

Klassifisert til virkelig verdi over resultat	31.12.2022	31.12.2021
Børsnoterte	0,0	0,0
Unoterte	89,2	193,7
Fondsandeler	2,5	2,8
Sum klassifisert til virkelig verdi	91,7	196,6
Pengemarkedsfond 0 % vektet	189,3	227,8
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis	281,1	424,4

Spesifikasjon over investeringer i aksjer, andeler og egenkapitalbevis pr 31.12.22

Aksjer, andeler og egenkapitalbevis til virkelig verdi

Selskapets navn	Antall aksjer	Eierandel i %	Markedsverdi
Norne Aksje Inst.	19 936		2,5
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis til virkelig verdi			2,5

Aksjer strategisk plasseringer

Vipps AS	6 060	0,4 %	30,5
Brage Finans AS	1 367 456	1,0 %	27,6
Eksportfinans ASA	943	0,4 %	14,3
Norne Securities AS	1 522 130	8,3 %	5,3
VN Norge AS			3,1
Øvrige investeringer			8,5
Sum aksjer strategisk plasseringer			89,2

Pengemarkedsfond

Pengemarkedsfond 0 % vektet			189,3
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis			281,1

Noter til regnskapet

NOTE 31 Datterselskaper

	Forretningskontor	Eierandel og andel stemmeberettiget kapital	Adresse
Fana Sparebank Boligkreditt AS	Nesttun	100 %	Pb. 10 Nesttun
Fana Sparebank Eiendom AS	Nesttun	100 %	Pb. 10 Nesttun

Verdi konsoliderte datterselskaper

	Aksje- kapital	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris/ bokført verdi	Resultat etter skatt	Andel egen- kapital i MNOK 31.12.22
Fana Sparebank Boligkreditt AS	525	150 000	3 500	554,3	32,1	985,5
Fana Sparebank Eiendom AS	6	5 758	1 650	0,7	-4,2	9,1
Sum eierinteresser i datterselskaper				555,0	27,9	994,6

NOTE 32 Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (I MILL. KR)

	Morbank				Konsern			
	Imma- terielle eiendeler	Maskiner, inventar og transport- midler	Bygninger, tekniske installasjoner og tomter	Sum varige drifts- midler	Imma- terielle eiendeler	Maskiner, inventar og transport- midler	Bygninger, tekniske installasjoner og tomter	Sum varige drifts- midler
Anskaffelseskost 01.01.2021	21,8	13,7	102,9	116,6	25,3	21,2	102,9	124,0
Tilgang i året	4,0	1,9	0,9	2,8	4,0	1,9	0,9	2,8
Avgang i året til ansk. kost.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Anskaffelseskost pr. 31.12.2021	25,8	15,5	103,8	119,3	29,3	23,0	103,7	126,8
Akk. av- og nedskrivninger 01.01.2021	10,7	8,5	36,3	44,8	14,1	15,6	36,3	51,8
Avgang avskrivning utrangerte eiendeler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets ordinære avskrivning	3,6	2,5	3,6	6,2	3,6	2,8	3,6	6,4
Akk. av- og nedskrivninger 31.12.2021	14,2	11,0	39,9	50,9	17,7	18,3	39,9	58,2
Bokført verdi pr. 31.12.2021	11,6	4,5	63,9	68,4	11,6	4,7	63,8	68,7
Anskaffelseskost 01.01.2022	25,8	15,5	103,8	119,3	29,3	23,0	103,7	126,8
Tilgang i året	4,9	3,4	17,2	20,6	5,4	4,0	17,2	21,2
Avgang i året til ansk. kost.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3
Anskaffelseskost pr. 31.12.2022	30,7	18,9	121,0	139,8	34,7	26,7	121,0	147,7
Akk. av- og nedskrivninger 01.01.2022	14,2	11,0	39,9	50,9	17,7	18,3	39,9	58,2
Avgang avskrivning utrangerte eiendeler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2
Årets ordinære avskrivning	4,1	2,1	3,6	5,7	4,3	2,3	3,6	5,8
Akk. av- og nedskrivninger 31.12.2022	18,3	13,1	43,5	56,6	22,0	20,3	43,5	63,8
Bokført verdi pr. 31.12.2022	12,5	5,8	77,5	83,3	12,8	6,4	77,5	83,9
Regnskapsmessig lineær avskrivning	3–5 år	3–5 år	10–50 år		3–5 år	3–5 år	10–50 år	

Noter til regnskapet

NOTE 32

(forts.)

Avgang i året knyttes til utrangering av driftsmidler. Avskrivninger leierettigheter inngår i posten avskrivninger i resultatet (note 33).

	Morbank	Konsern
	Sum varige driftsmidler	Sum varige driftsmidler
Avskrivning immaterielle eiendeler	4,1	4,3
Avskrivning varige driftsmidler	5,7	5,8
Avskrivning leierettigheter (note 33)	3,3	3,3
Ordinære avskrivninger	13,0	13,4

NOTE 33

Leieavtaler

(I MILL. KR)

Morbank har alle leieavtaler.

Bruksretteiendeler

Morbankens leide eiendeler er eiendom. Morbankens bruksretteiendeler er kategorisert og presentert i tabellen under:

Leierettigheter	31.12.2022	31.12.2021
Anskaffelseskost 01.01.	40,4	39,7
Tilgang av leierettigheter	0,0	0,0
Avhendinger	0,0	0,0
Overføringer og reklassifiseringer	0,4	0,8
Anskaffelseskost 31.12.	40,8	40,4
Akkumulerte av-og nedskrivninger 01.01	9,0	5,7
Avskrivninger	3,3	3,2
Akkumulerte av-og nedskrivninger 01.01	12,2	9,0
Balanseført verdi av leierettigheter 31.12.	28,5	31,5

Regnskapsmessig lineær avskrivning 12 år

Leieforpliktelser

Endringer i leieforpliktelser	31.12.2022	31.12.2021
Leieforpliktelser 01.01.	32,6	34,7
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	0,4	0,8
Samlede utgående kontantstrøm	-3,8	-3,8
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	0,8	0,9
Totale leieforpliktelser 31.12.	29,9	32,6
Kontantstrømmer fra leieavtaler		
Kostnadsførte leiekostnader	0,8	0,7
Balanseført leieavtaler	2,2	3,8
Sum kontantstrøm fra leieavtaler	3,1	4,5

Noter til regnskapet

NOTE 33

(forts.)

Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	31.12.2022	31.12.2021
Mindre enn 1 år	3,1	3,0
1-2 år	6,5	3,1
2-5 år	10,3	9,7
5-10 år	10,0	16,8
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31.12.	29,9	32,6

Leiekostnader innregnet i resultatet	Totalt	Totalt
Avskrivning leierettigheter	3,3	3,2
Rentekostnad leieforpliktelse	0,8	0,9
Kostnadsførte leiekostnader	0,8	0,7
Totale leiekostnader inkludert i resultatet	4,9	4,8

Anvendte praktiske løsninger

Leieforpliktelsen er målt til nåverdi av av utestående leiebetaling, neddiskontert med marginal lånerente på 2,5%. Note 1 regnskapsprinsipper omtaler hvilke prinsipper som er benyttet ved innregning, måling, og presentasjon.

Opsjoner knyttet til leieavtale

Morbanken har pr 31.12.2022 to leieavtaler, et banklokale i Bergen sentrum og et banklokale i Os sentrum, med gjennværende leieavtaler på 8 år. Avtalene inneholder opsjoner på forlengelse med 5 + 5 år som kan utøves i løpet av avtalens siste periode.

Endringer i året

Det er ingen endringer i 2022.

NOTE 34 Gjeld

(I MILL. KR)

	Morbank		Konsern	
	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	1 828,2	2 795,2	11 499,7	12 840,5
Obligasjoner til virkelig verdi	1 313,3	1 402,2	1 313,3	1 402,2
Verdiregulering	-62,7	-17,8	-62,7	-17,8
Sum obligasjoner vurdert til virkelig verdi	1 250,6	1 384,4	1 250,6	1 384,4
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 078,7	4 179,7	12 750,3	14 224,9

Verdiregulering gjeld - endring kredittrisiko og renterisiko	Balanse 31.12.22	Endring	Balanse 31.12.21
Rente		-29,5	0,0
Kreditspread		-4,5	10,9
Virkelig verdi justering		-62,7	-17,8

Kreditspread er differansen mellom beregnet markedsverdi med kreditspread på balansetidspunktet og beregnet markedsverdi med opprinnelig spread på kjøpstidspunktet.

Endring i verdipapirgjeld

Morbank

Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Balanse 31.12.22	Emitert	Forfalt/ innløst	Endring egen- beholdn.	Øvrige endringer	Balanse 31.12.21
Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	1 828,2	0,0	-969,0	0,0	1,9	2 795,2
Obligasjoner til virkelig verdi	1 313,3	0,0	-88,4	0,0	-0,5	1 402,2
Verdiregulering	-62,7	0,0	0,0	0,0	-44,9	-17,8
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 078,7	0,0	-1 057,4	0,0	-43,5	4 179,7

Konsern

Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Balanse 31.12.22	Emitert	Forfalt/ innløst	Endring egen- beholdn.	Øvrige endringer	Balanse 31.12.21
Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	11 499,7	1 918,3	-3 266,0	0,0	6,9	12 840,5
Obligasjoner til virkelig verdi	1 313,3	0,0	-88,4	0,0	-0,5	1 402,2
Verdiregulering	-62,7	0,0	0,0	0,0	-44,9	-17,8
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	12 750,3	1 918,3	-3 354,4	0,0	-38,5	14 224,9

Noter til regnskapet

NOTE 34

(forts.)

Endring ansvarlig lånekapital	Balanse 31.12.22	Emitert	"Forfalt/ innløst"	Endring egen- beholdn.	Øvrige endringer	Balanse 31.12.21
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	351,6	200,0	-177,0	0,0	1,7	326,9

Avstemming av endringer i forpliktelser som er en del av finansieringsaktiviteter	Morbank		Konsern	
	Sertifikat / obl.gjeld	Ansvarlig lånekapital	Sertifikat / obl.gjeld	Ansvarlig lånekapital
Balanseført verdi 31.12.2021	4 179,7	326,9	14 224,9	326,9
Kontantstrømmer				
Innbetaling ved utstedelse av gjeld	0,0	200,0	1 904,5	200,0
Tilbakebetaling av gjeld	-1 057,4	-177,0	-3 362,6	-177,0
Endringer som ikke skyldes kontantstrømmer				
Endring påløpte renter, amortisering mm	1,4	1,7	28,4	1,7
Endring virkelig verdi	-44,9	0,0	-44,9	0,0
Balanseført verdi 31.12.2022	3 078,7	351,6	12 750,3	351,6

Forfallstidspunkt for gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (nominelle verdier)	Morbank		Konsern	
	Sertifikat / obl.gjeld	Ansvarlig lånekapital	Sertifikat / obl.gjeld	Ansvarlig lånekapital
2023	783	50	995	50
2024	800		3 223	
2025	800		3 050	
2026	750	100	3 250	100
2027			2 250	
2028		200		200
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (nominell verdi)	3 133	350	12 768	350

NOTE 35 Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter

(I MILL. KR)

	Morbank		Konsern	
	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Påløpte feriepenge og arb.giver.avg.	10,7	15,9	13,2	18,4
Påløpte kostnader og offentlige avg.	11,1	6,1	13,6	8,1
Avsatt formueskatt	6,7	3,9	6,7	3,9
Sum påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	28,5	25,9	33,4	30,4

NOTE 36 Avsetninger og pensjonsforpliktelser

(I MILL. KR)

	Morbank		Konsern	
	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Pensjonsforpliktelse (note 37)	20,3	18,1	20,3	18,1
Tapsavsetning garantier og ubenyttet kreditt	10,8	10,6	10,9	11,0
Sum avsetninger og pensjonsforpliktelser	31,1	28,7	31,2	29,0

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

(I MILL. KR)

Fana Sparebank er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Bankens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven.

Pensjonsordningen innbefatter en innskuddspensjonsordning hvor årlig innskudd er 7 prosent av lønn inntil 7,1G og 15 prosent av lønn mellom 7,1G og 12G. Totalt er 134 ansatte dekket av innskuddspensjonsordningen.

Banken har også en gjenværende forpliktelse i en kollektiv ytelsesbasert ordning som er knyttet til uføre/delvis uføre. Det er 4 ansatte som er dekket av denne ordningen.

Ved overgang fra ytelsespensjonsordning til ny innskuddspensjonsordning ble det etablert en kompensasjonsordning hvor det ble avsatt et engangsbeløp på 110.000 pr ansatt som plasseres i verdipapirfond. Kompensasjonen inkludert tilført avkastning, utbetales til den ansatte ved pensjonsalder eller ved fratredelse før pensjonsalder. For ansatte med lønn over 12

G blir det i tillegg foretatt et månedlig innskudd med 20 prosent av den del av lønn som overstiger 12 G. Det blir avsatt arbeidsgiveravgift og finansskatt for tilskudd og verdiutvikling i kompensasjonsordningen. Netto pensjonsforpliktelse knyttet til kompensasjonsordningen tilsvarer avsatt avgift.

Administrerende banksjef har rett og plikt til å fratruke med førtidspensjon ved fylte 62 år. Pensjonsforpliktelsen overfor administrerende banksjef er regulert i egen avtale som dekkes over ordinær drift. Årets tilskudd utgjør 2,6 millioner kroner inklusiv avgift.

Konsernet er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon (AFP). Premie betales med 2,6 prosent av samlet lønn mellom 1 og 7,1 G.

Restbeholdningen av den kollektive pensjonsordningen er å anse som uvesentlig. Det er derfor gjort en del forenklinger i nedestående noteverk.

Total pensjonskostnad	Morbank		Konsern	
	2022	2021	2022	2021
Pensjonskostnad ytelsesbaserte ordninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Pensjon over drift	2,3	2,2	2,3	2,2
Kompensasjonsordning 12G	0,3	0,5	0,4	0,6
Ordinært til innskuddspensjon	6,6	6,6	7,2	7,2
Ordinært til fellesordningen	1,4	1,3	1,7	1,6
Totale pensjonskostnader i resultatregnskapet (note 21)	10,7	10,6	11,5	11,6

Det er ikke forventet innbetaling til den ytelsesbaserte ordningen i 2023.

Historisk utvikling i pensjonsforpliktelsen	31.12.22	31.12.21	31.12.20	31.12.19	31.12.18
Brutto pensjonsforpliktelse ytelsesordning ¹⁾	2,3	5,8	8,5	7,7	7,0
Brutto pensjonsmidler	5,6	8,0	9,7	9,6	-9,4
Netto pensjonsforpliktelser ytelsesordning (overfinansiert)	-3,3	-2,3	-1,2	-1,9	-2,4
Pensjonsforpliktelse administrerende direktør over drift	18,0	15,4	13,1	11,0	8,8
Gavepensjon over drift	0,6	1,0	1,3	1,5	
Forpliktelse knyttet til kompensasjonsordning	1,6	1,7	1,5	1,4	1,1
Netto pensjonsforpliktelse	17,0	15,8	14,8	12,0	7,5
Herav balanseført pensjonsforpliktelse	20,3	18,1	16,0	13,9	9,9
Herav balanseført pensjonsformidler	3,3	1,2	1,2	1,9	2,4

1) Pensjonsforpliktelser inkluderer arbeidsgiveravgift

Sensitivitet pensjon

En ytelsesbasert pensjonsforpliktelse er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning

i pensjonsforpliktelsen. For konsernet vil en endring i diskonteringsrenten på +/- 1 prosent gi uvesentlig endring i kostnad/forpliktelse.

NOTE 38

Transaksjoner med nærstående parter

(I MILL. KR)

Fana Sparebank definerer datterselskapene, tilknyttede selskap og ledende ansatte som nærstående parter. Transaksjoner med ledende ansatte, styret og øvrige tillitsvalgte fremkommer i note 39.

Transaksjoner med nærstående parter foretas i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Tabellen nedenfor viser transaksjoner med nærstående parter. Dette omfatter balanseverdier pr årsslutt og kostnader og inntekter ført gjennom året.

Konserninterne transaksjoner

Balanse	31.12.22	31.12.21
Utlån til datterselskap	722,2	897,2
Overførte lån til boligkredittforetaket(akkumulert)	11 484,6	11 956,6
Obligasjoner med fortrinnsrett	532,0	201,6
Innskudd fra datterselskap	350,7	72,4
Resultat		
Mottatte rente og kredittprovisjoner fra datterselskaper	22,7	12,2
Rentekostnad innskudd fra datterselskaper	3,8	0,4
Andre gebyrer og provisjoner	36,8	29,6
Andre inntekter	2,4	3,3

Fana Sparebank Boligkreditt AS har en årlig rulle-ende rammekredittavtale hos Fana Sparebank på 400 millioner kroner. Pr 31.12.22 var det benyttet 113,6 millioner kroner. Tilsvarende tall pr 31.12.21 var en ramme på 400 millioner kroner og opptrukket 298,8 millioner kroner. Videre har Fana Sparebank Boligkreditt AS inngått en langsiktig ramme på 600 millioner kroner hos Fana Sparebank. Pr 31.12.22 var det benyttet 600 millioner kroner. Tilsvarende tall pr 31.12.21 var en ramme på 600 millioner kroner og opptrukket 600 millioner kroner. Rammene skal sikre finansiering til Fana Sparebank Boligkreditt AS ved ervervelse av boliglån og oppgjør ved forfall av OMF'er.

Det er gjort en leveranse og serviceavtale mellom Fana Sparebank og Fana Sparebank Boligkreditt AS. Fana Sparebank mottar en provisjon for arbeidet med forvaltning og oppfølging av utlånsporteføljen. Tilsvarende mottar Fana Sparebank en provisjon for arbeidet med likviditets og balansestyring. Provisjons-satsene er til markedsmessige vilkår og er gjenstand for årlig reforhandling.

Fana Sparebank Boligkreditt AS har i tillegg til tidligere nevnte trekkfasilitet 3 stk. RCF avtaler (revolving credit facility) mot Fana Sparebank:

- a) Avtale knyttet til overkollateralisering. Rammen kan benyttes til kjøp av ny sikkerhetsmasse i form av utlån eller andre instrument som kvalifiserer som likviditetsreserve. Rammen pr. 31.12.22 utgjør 1.016 millioner kroner og er avhengig av til hver tid utstedt OMF portefølje i selskapet.
- b) Avtale knyttet til finansiering av opptrekk av til enhver tid ubrukte flexilånsrammer. Rammen pr. 31.12.22 er 690 millioner kroner.
- c) Avtale som skal sikre OMF eiere oppgjør for renter og avdrag de neste 12 måneder, dersom boligkredittselskapet ikke er i stand til å gjøre opp for seg. Rammen for avtalen pr 31.12.2022 er 602 millioner kroner.

I tillegg har Fana Sparebank Eiendom en trekkfasilitet på 10 millioner kroner. Pr 31.12.22 var det benyttet 7,9 millioner kroner. Tilsvarende tall pr 31.12.21 var trekkfasilitet på 10 millioner kroner og benyttet 3,1 millioner kroner. Ved bruk betales en pris på markedsmessige vilkår .

Noter til regnskapet

NOTE 39

Godtgjørsler og lån til ledende ansatte og tillitsvalgte

(I HELE TUSEN)

2022

Bankens ledelse	Lønn	Honorar ³	Natural ytelser	Lån/ kausjon ¹	Pensjons- kostnad ²
Lisbet Karin Nærø – Administrerende direktør	3 371		191	4 349	2 405
Oddgeir Timberlid – Økonomidirektør	1 650		42		199
Kim Lingjærde – Finansdirektør	1 551		23	2 659	187
Bjarne Amundsen – Direktør Kreditt og Juridisk	1 713		39		207
Marit Thommassen Liland – Direktør Organisasjonsutvikling	1 363		23	4 923	162
Pål Kristian Haugetun – Direktør Bedriftsmarked	1 358		22	2 283	150
Ann Kristin Thue Tveit – Direktør Personmarked	1 363		21		159
Tone Merethe Gamlemshaug – Direktør Innovasjon og teknologi (fratrådt 2022)	1 699		30	5 229	234
Brith Line Øverland – Chief Compliance Officer	1 077		21	6 482	125
Styret					
Peter Frølich – styrets leder		259			
Kjerstin Fyllingen		230			
Jannikke Hannevik		125			
Svein Ove Kvalsund		142			
Nils Magne Fjereide - (fratrådt 2022)		67			
Arnstein Bjørke		104			
Arnt Hugo Knudsen (ans. repr.)	797	166	18		
Hanne Magnussen (ans. repr.)	707	127	17		
Generalforsamling		260			

1 Ansatte får rentevilkår med 15 prosent rabatt i forhold til laveste kunderente. Lånene blir fordelsbeskattet dersom ansattrente er lavere enn normrenten. Lånesum for funksjonærvilkår er avgrenset til 5 millioner, lån utover 5 millioner er til ordinære markedsvilkår. Medlemmer av styret og øvrige kontrollorgan har lån til ordinære markedsvilkår.

2 Banken har innskuddspensjonsordning for ansatte. Administrerende direktør har egen avtale om pensjon.

3 Honorar er inkluder godtgjørelse for styre og øvrige underutvalg.

NOTE 39

(forts.)

Øvrige avtaler:

Administrerende direktør har rett og plikt til å fratred ved fylte 62 år. Dersom administrerende direktør fratrer sin stilling etter ønske fra styret før fylte 62 år, har hun rett til kompensasjon tilsvarende 12 måneders

fastlønn i tillegg til lønn i oppsigelsestiden på 3 måneder.

Det foreligger ellers ingen avtaler om særskilt vederlag ved fratredelse i banken for ledelsen eller valgte representanter.

2021

Bankens ledelse	Lønn	Honorar ³	Natural ytelser	Lån/ kausjon ¹	Pensjons- kostnad ²
Lisbet Karin Nærø – Administrerende direktør	3 288		186	4 488	2 027
Oddgeir Timberlid – Økonomidirektør	1 501		21		192
Kim Lingjærde – Finansdirektør	1 494		23	3 000	186
Bjarne Amundsen – Direktør Kreditt og Juridisk	1 556		29	2 121	199
Marit Thommassen Liland – Direktør Organisasjonsutvikling	1 246		20	4 686	155
Pål Kristian Haugetur – Direktør Bedriftsmarked	1 263		25	2 300	136
Ann Kristin Thue Tveit – Direktør Personmarked	1 308		19		152
Tone Merethe Gamlemshaug – Direktør Innovasjon og teknologi	1 472		33	5 701	224
Styret	Lønn	Honorar³	Natural ytelser	Lån/ kausjon¹	Pensjons- kostnad²
Nils Magne Fjereide – styrets leder		242			
Peter Frølich – styrets nestleder		149			
Kjerstin Fyllingen		155			
Henriette Sæther Tveit		9			
Arnstein Bjørke		85			
Jannikke Hannevik		110			
Arnt Hugo Knudsen (ans. repr.)	790	140	23		
Hanne Magnussen (ans. repr.)	633	116	19		
Generalforsamling		179			

NOTE 40

Forretninger utenfor balansen, pantstillelser, betingede utfall og hendelser etter balansedagen

(I MILL. KR)

Forretninger utenom balansen	Morbank		Konsern	
	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Garantiansvar				
Betalingsgarantier	55,5	64,2	55,5	64,2
Kontraktsgarantier	73,5	63,7	73,5	63,7
Annet garantiansvar	16,3	16,1	16,3	16,1
Sum garantier for kunder	145,3	144,0	145,3	144,0
Forpliktelser				
Udisponerte ordinære rammekreditter	1 451,4	1 340,9	1 855,8	1 942,3
Lånetilsagn	488,4	540,4	488,4	540,4
Pantstillelser				
Pantsatte verdipapir – bokført verdi	1 085,8	676,7	1 085,8	676,7
Låneadgang i Norges Bank	1 002,4	627,6	1 002,4	627,6

Pantsatte verdipapir er i sin helhet deponert for å ha låneadgang i Norges Bank. Retningslinjene til Norges Bank tilsier at man må være fullt ut sikret for å ha trekktigheter og låne adgang.

Trekkfasiliteter

Banken har i tillegg til ordinær balanseført funding fra markedet, trekkfasiliteter hos DNB.

Trekkfasilitetene er en del av bankens likviditetsstrategi.

	Ramme 31.12.22	Benyttet 31.12.22
DNB (kontokreditt som fornyes hvert år)	200,0	0,0

Betingelsene er at vi betaler en løpende provisjon av rammen. Ved bruk betales en pris knyttet til markedsrente + en margin.

Betingede utfall:

Fana Sparebank er ikke involvert i rettsaker eller tvister som kan påvirke bankens resultat i vesentlig grad.

Hendelser etter balansedagen:

Det foreligger ingen spesielle hendelser etter balansedagen med betydning for regnskapet for 2022

Alternative resultatmål (APM)

Fana Sparebank sine alternative resultatmål (APM) er utarbeidet i henhold til ESMA sine retningslinjer for APM'er. Formålet er å gi nyttig tilleggsmåling til regnskapet. APM'er vektlegges ikke mer enn nøkkeltall definert i IFRS, men er ment å inkluderes i den finansielle rapporteringen for å gi en fylligere beskrivelse av hvordan banken drives. APM'er representerer også viktige måltall for bankens ledelse.

	Definisjon
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	Beregnes som snittet av balansestørrelsene ved inngangen av perioden og hver måned til og med utgangen av perioden. Benyttes på nøkkeltall som måles mot gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)
Bankvirksomheten	Beregnes som summen av morbank pluss boligkredittselskapet. Inntekter og kostnader fra Fana Sparebank Eiendom AS holdes utenfor.
Utlånsvekst siste 12 mnd	Nøkkeltallet gir informasjon om veksten i bankens utlånsvirksomhet $\frac{\text{Endring utlån til kunder siste 12 mnd.}}{\text{Brutto utlån til kunder for 12 mnd.siden}} \times 100$
Innskuddsvekst siste 12 mnd	Nøkkeltallet gir informasjon om aktivitet og vekst i bankens innskuddsvirksomhet. $\frac{\text{Endring Innskudd fra kunder siste 12 mnd}}{\text{Innskudd fra kunder for 12 mnd.siden}} \times 100$
Innskuddsdekning	Nøkkeltallet gir informasjon om bankens evne til å finansiere utlån til kunder gjennom innskudd fra kunder, og gir viktig informasjon om bankens avhengighet av markedsfinansiering. $\frac{\text{Innskudd fra kunder pr.31.12}}{\text{Brutto utlån til kunder pr.31.12}} \times 100$
Kostnadsprosent	Nøkkeltallet gir informasjon om sammenhengen mellom inntekter og kostnader. Reflekterer hvor kostnadseffektivt konsernet drives. Nøkkeltallet er en kjent størrelse i bransjen. $\frac{\text{Sum driftskostnader}}{\text{Sum inntekter}} \times 100$
Kostnadsprosent (ekskl. gevinst/tap finansielle instrumenter)	Nøkkeltallet gir informasjon om sammenhengen mellom inntekter og kostnader korrigert for gevinst/tap på finansielle instrumenter. Nøkkeltallet sier noe om hvor kostnadseffektiv banken drives påvirket av gevinster/tap på finansielle instrumenter. $\frac{\text{Sum driftskostnader}}{\text{Sum inntekter} - \text{Netto gevinst/tap finansielle instrumenter}} \times 100$
Kostnadsprosent fra bankvirksomhet	Nøkkeltallet gir informasjon om sammenhengen mellom inntekter og kostnader korrigert for gevinst/tap på finansielle instrumenter. Nøkkeltallet sier noe om hvor kostnadseffektiv banken drives påvirket av gevinster/tap på finansielle instrumenter og eksklusive kostnader og inntekter fra Fana Sparebank Eiendom AS. $\frac{\text{Sum driftskostnader fra morbank og boligkredittselskapet}}{\text{Sum inntekter} - \text{Netto gevinst/tap finansielle instrumenter}} \times 100$
Egenkapitalavkastning resultat etter skatt	Nøkkeltallet angir avkastningen på konsernets resultat etter skatt. Egenkapitalavkastningen gir informasjon om driftens lønnsomhet i forhold til investert kapital i virksomheten, og er et av Fana Sparebank sine viktigste måltall for virksomheten. Resultatet korrigeres for renter på hybridkapital, som ihht IFRS er klassifisert som egenkapital, men som i denne sammenheng er mer naturlig å behandle som gjeld da hybridkapitalen er rentebærende og inngår som en del av bankens finansiering. $\frac{(\text{Resultat for perioden} - (\text{Rentekost hybridkapital})) \times (\frac{\text{Dager total}}{\text{Dager i perioden}})}{((\text{Sum egenkapital IB+UB})/2) - ((\text{Hybridkapital IB+UB})/2)} \times 100$
Egenkapitalavkastning totalresultat etter skatt	Nøkkeltallet angir avkastningen på konsernets totalresultat etter skatt. Egenkapitalavkastningen gir informasjon om driftens lønnsomhet i forhold til investert kapital i virksomheten. Totalresultatet korrigeres for renter på hybridkapital, som ihht IFRS er klassifisert som egenkapital, men som i denne sammenheng er mer naturlig å behandle som gjeld da hybridkapitalen er rentebærende og inngår som en del av bankens finansiering. $\frac{(\text{Totalresultat for perioden} - (\text{Rentekost hybridkapital})) \times (\frac{\text{Dager total}}{\text{Dager i perioden}})}{((\text{Sum egenkapital IB+UB})/2) - ((\text{Hybridkapital IB+UB})/2)} \times 100$
Tap i prosent av utlån	Nøkkeltallet viser tap på utlån og garantier i resultatet i prosent av brutto utlån på balansetidspunktet $\frac{\text{tap på utlån}}{\text{Brutto utlån}} \times 100$

Deloitte AS
Lars Hilles gate 30
Postboks 6013 Postterminalen
NO-5892 Bergen
Norway

Tel: +47 55 21 81 00
www.deloitte.no

Til generalforsamlingen i Fana Sparebank

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert Fana Sparebanks årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Fana Sparebanks revisor sammenhengende i 3 år fra valget på generalforsamlingen den 26. mars 2020 for regnskapsåret 2020.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2022. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no to learn more.

Registrert i Foretaksregisteret Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

© Deloitte AS

IT systemer og kontroller relevant for finansiell rapportering

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
<p>Fana Sparebanks IT-systemer er helt sentrale for regnskapsføringen og rapporteringen av gjennomførte transaksjoner, for å fremskaffe grunnlag for viktige estimater og beregninger, og for å fremskaffe relevant tilleggsinformasjon. Se note 5 om risikostyring.</p> <p>IT-systemene er i stor grad standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad utkontraktert til tjenesteleverandører.</p> <p>God styring og kontroll med IT-systemene både i Fana Sparebank og hos tjenesteleverandørene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering og er derfor et sentralt forhold i revisjonen.</p>	<p>Fana Sparebank har etablert en overordnet styringsmodell og kontrollaktiviteter knyttet til sine IT-systemer. Vi har opparbeidet oss en forståelse for Fana Sparebanks overordnede styringsmodell for IT-systemene som er relevant for den finansielle rapporteringen.</p> <p>Vi har vurdert og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter tilknyttet kjernebanksystemet relevante for den finansielle rapporteringen knyttet til tilgangsstyring. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi vurderte tredjepartsbekreftelsen (ISAE 3402-rapport) fra Fana Sparebanks tjenesteleverandør av kjernebanksystemet med hensyn til om denne hadde tilfredsstillende internkontroll på IT-områder som kan ha betydning for Fana Sparebanks finansielle rapportering.</p> <p>Vi vurderte også tredjepartsbekreftelsen (ISRS 4400 Avtalte kontrollhandlinger) knyttet til tjenesteleverandøren av kjernebanksystemet med hensyn til om utvalgte automatiserte kontrollaktiviteter i IT-systemene, herunder blant annet knyttet til beregning av renter og gebyrer og utvalgte systemgenererte rapporter, var tilfredsstillende utformet og om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi benyttet egne IT-spesialister i arbeidet med å forstå den overordnede styringsmodellen for IT-systemer og i vurderingen og testingen av kontrollaktiviteter.</p>

Nedskrivninger for forventet tap på utlån til bedriftsmarkedet

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
<p>Fana Sparebank har utlån til bedriftsmarkedet, se note 10, 11 og 12 for en omtale om kredittisiko og nedskrivninger på utlån og garantier.</p> <p>Fana Sparebank har foretatt en vurdering av behovet for nedskrivninger for forventet tap på utlån og garantier. Det er knyttet betydelig skjønn til bankens vurderinger av størrelsen på nedskrivningene innen bedriftsmarkedet. Skjønnsutøvelsen knytter seg til framoverskuende vurderinger benyttet i estimeringen av forventet tap, inkludert vurderinger av hvordan forventet tap påvirkes av usikkerheten rundt utviklingen i økonomien.</p> <p>Forutsetningene og estimatene som benyttes i vurderingene er avgjørende for størrelsen på nedskrivningene, og nedskrivninger på utlån i bedriftsmarkedet er derfor et sentralt forhold i vår revisjon.</p>	<p>Fana Sparebank har etablert ulike kontrollaktiviteter knyttet til nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedet.</p> <p>Vi har vurdert og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter knyttet til individuelle nedskrivninger på kredittforringede utlån. Kontrollaktivitetene vi vurderte og testet utformingen av var knyttet til identifikasjon av kredittforringede utlån og vurdering av forventet kredittap. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden.</p> <p>For et utvalg av kredittforringede utlån testet vi om disse var tidsriktig identifisert og vurderte det forventede kredittapet som banken hadde estimert fra utlånene.</p> <p>Vi har kontrollert fullstendighet av inputdata i tapsmodell mot brutto utlån i hovedbok og poster utenom balansen. Videre har vi gjennomgått bankens modelldokumentasjon og vurdert denne mot kravene i IFRS 9.</p> <p>Vi rimelighetsvurderte utvalgte framoverskuende vurderinger benyttet i estimeringen av forventet tap.</p> <p>Vi vurderte om noteopplysningene om nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedet tilfredsstiller kravene i IFRS 7.</p>

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner

nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Bergen, 13. mars 2023
Deloitte AS

Eivind Bollum Berge
statsautorisert revisor

Erklæring fra styret og administrerende direktør iht verdipapirhandelloven § 5-5

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet 2022 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretaket står overfor.

Nestun, 13. mars 2023

I styret for Fana Sparebank

Peter Frølich
styrets leder

Kjerstin Fyllingen
styrets nestleder

Svein Ove Kvalsund
styremedlem

Arnt Hugo Knudsen
representant for ansatte

Jannicke Hannevik
styremedlem

Hanne Magnussen
representant for ansatte

Lisbet K. Nærø
administrerende direktør

Vedlegg:

Klimarelatert risiko – TCFD

Fana Sparebanks klimarisikorapportering baserer seg på kravene til Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD). Banken ønsker å ha et helhetlig fokus på bærekraftsrisiko, og gjør oppmerksom på at TCFD-rammeverket utelukkende er rettet mot klimarelaterte risikoer.

Oversikt over risikoer og tiltaksplaner for bærekraftsrisikoer blir registrert gjennom og fulgt opp via bankens system for Governance, Risk management og Compliance (GRC). GRC-systemet muliggjør en holistisk tilnærming til bankens risiko-områder, på tvers av virksomhetsområdene. Full tilpasning til kravene i TCFD vil være en prosess som forventes å foregå over tid. Kartlegging av bankens klimarisiko bygger dels på egne funn og metoder, dels på eksterne kilder. Ved utgangen av 2022 har banken tilegnet seg kunnskap og estimater for klimarisiko knyttet til boligeiendommer i utlånsporteføljen. Oppgaver fremover vil inkludere vurderinger om hvordan klimarisiko påvirker gjeldende utlån, mislighold og tapsavsetninger, kredittvurdering og prising av klimarisiko.

1 Styring

Beskriv virksomhetens styring av klimarelaterte risikoer og muligheter.

1.1 Styrets oppsyn med klimarelaterte risikoer og muligheter

Fana Sparebank har tydelige ambisjoner om å ivareta bankens rolle i samfunnet gjennom ansvarlig bankvirksomhet.

Styret i Fana Sparebank er ansvarlig for de strategiske veivalgene som tas. Herunder å sette mål og rammer for bankens arbeid og risikoappetitt. Her vises det spesielt til strategi for Samfunnsansvar og ESG, kredittstrategi og -policy, samt markedsrisiko. Strategiene tas opp årlig for revisjon og godkjenning av styret.

Styret skal overvåke og styre bankens samlede risiko og jevnlig vurdere om bankens styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivå og omfang av virksomheten. Det stilles krav til styret om å holde seg oppdatert på trender og krav som stilles innenfor klimarelaterte risikoer og muligheter, og utfordrer banken på gjeldene praksis. Primært håndterer styret klimarelaterte risikoer gjennom revidering av bankens risikostrategier, samt som en integrert del av ICAAP-prosessen. Revidering av bankens risikostrategier og ICAAP skjer årlig.

Styret holdes oppdatert på bankens arbeid innenfor ansvarlig bankdrift gjennom årlig rapportering av samfunnsansvar og ESG i tillegg til halvårlig statusrapportering på mål og tiltak.

1.2 Ledelsens rolle i vurdering og håndtering av klimarelaterte risikoer og muligheter

Fana Sparebank har satt ambisiøse mål. Bankens styre, ledelse og operative enheter har delt ansvar for måloppnåelse. Ledelsen har ansvar for å integrere bærekraft i den daglige driften, og den enkelte enhetslederen har ansvar for å følge opp klimarelaterte risikoer for sitt område. Rapportering og oppfølging av gitt risiko skjer gjennom bankens GRC-system. Bærekraftsgruppen skal involveres og bidra til vurdering av bankens totale klimarisikoeksponering.

I ledelsen er det CFO som har det overordnede ansvaret for vurdering og oppfølging av klimarelaterte risikoer. Klimarisiko påvirker bankens vurdering av risikonivået innenfor de ulike risikoområdene, og dermed blir klimarelaterte risikoer en del av bankens samlede risikostyring der administrerende direktør har det overordnede ansvaret.

For å sikre nødvendig kompetanse i ledelsen og organisasjonen ellers, er det etablert en bærekraftsgruppe, hvor ledergruppen er den definerte styringsgruppen. Ledergruppen blir jevnlig oppdatert på arbeidet til bærekraftsgruppen gjennom skriftlig statusoppdateringer annenhver uke.

Bærekraftsgruppen består av ledere og ansatte fra de ulike virksomhetsområdene; finans, juridisk, compliance, HR, marked, privatmarked og bedriftsmarked. Hensikten er å sikre en helhetlig og tverrfaglig forankring av bærekraftsarbeidet i organisasjonen. Gruppen skal være ledergruppens redskap for koordinering, sikring av fremdrift, og forankring i hele organisasjonen. Bærekraftsgruppen har ansvar for å sikre at styringsgruppen er informert om viktige hensyn angående bankens bærekraftsarbeid.

2 Strategi

Beskriv faktisk og potensiell påvirkning av klimarelatert risiko og muligheter på virksomhetens operasjoner, strategi og finansiell planlegging.

2.1 Klimarelaterte risikoer og muligheter Fana Sparebank har identifisert på kort, medium og lang sikt

Fana Sparebank er oppmerksom på hvordan manglende fokus på klimarelaterte risikoer og muligheter kan føre til operasjonelle tap i form av avsluttede samarbeidsavtaler og leverandørforhold, omdømmetap og manglende kompetanse. Banken er i størst grad utsatt for klimarelatert risiko gjennom kredittgivning, og dette området tillegges derfor mest vekt ved analyse av klimarisiko og påfølgende tiltak.

Av bankens utlånsportefølje er mer enn 80 prosent til boligformål. Dette innebærer at det er et stort potensial for reduksjon av karbonfotavtrykket gjennom å motivere kunder til å gjennomføre energieffektiverende tiltak på boligen. I lys av dette er energimerking og oppvarmingsindikatorer identifisert som særlige risikomomenter.

Banken innhenter aktuell data fra Eiendomsverdi AS, hvor Enovas energimerking gjøres tilgjengelig. Banken har fra om med 31.12.2022 gjort beregninger av den samlede klimarisikoen i boliglånporteføljen med ulike scenarier for havnivåstigning, flom, skred og kvikkleireeksponering.

Videre er banken kjent med at utlån til næringsformål er assosiert med betydelige klimagassutslipp. I 2022 gjennomførte banken en første analyse hvor det ble estimert utslippsintensitet basert på ulike sektorer på næringsporteføljen. Banken er i prosess for å få tilgang på data knyttet til klimarisiko for næringsporteføljen. Dette vil øke omfanget av analyser, der hensikten er å identifisere hvordan bedriftsporteføljen påvirkes av økt klimarelatert risiko og hvilke sektorer det bør fokuseres mer på.

I 2021 lanserte banken ESG- og klimarisikomodule. Modulen er en integrert del av låneløypen til bedriftsmarked, der kundene må svare på ESG- og klimarisikorelaterte spørsmål angående deres virksomhet. I løpet av 2023 vil ESG- og klimarisikomodule revideres og tilpasses ytterligere basert på utfordringer og muligheter som varierer gjennom de ulike kundesegmentene på bedriftsmarked. Klimarisikomodulens resultater inngår i kredittvurdering.

2.2 Påvirkningen klimarelaterte risikoer og muligheter har på Fana Sparebanks drift, strategi og finansielle planlegging

Fana Sparebank tar aktivt stilling til hvordan klimarelatert risiko kan påvirke driften, og arbeider med å forbedre og tydeliggjøre sin rolle innen samfunnsansvar og ESG. Bankens forpliktelser tilknyttet dette er forankret i styringsdokumen-

ter og strategier, og det legges vekt på konkrete tiltak på alle nivåer. Det er gjennom kjernevirksomheten, kreditt- og utlånsvirksomhet, de kan bidra mest og dermed har størst fokus.

For å motivere kunder til kjøp av boliger med tilfredsstillende energimerking og oppvarmingsindikatorer er låneproduktet «grønne boliglån» opprettet. I tillegg gir innskuddsproduktet «grønne innskudd» muligheter for kundene til å bidra, slik at Fana Sparebank handler i tråd med de overordnede klimamålene som er satt. De grønne bankproduktene tar utgangspunkt i internasjonale standarder for bærekraftig bankdrift, og er kvalitetssikret av Cicero Shades of Green, gjennom tredjepartsgodkjenning av bankens grønne rammeverk. Utvikling av nye utlånsprodukter for utbedring av eksisterende boliger og installasjon av energieffektiverende tiltak er en prioritert oppgave.

I 2021 ble banken resertifisert Miljøfyrtårn for første gang etter kriteriesettet «Bank og Finans». Fana Sparebank har vært sertifisert Miljøfyrtårn siden 2015, og har gjennomført mange interne tiltak for å redusere bankens klimafotavtrykk knyttet til egen drift.

I tillegg har banken forpliktet seg til FNs bærekraftsmål, og ønsker gjennom sin drift og medfølgende handlinger å bidra til et lavutslippssamfunn. Som en del av dette er det inngått strategiske samarbeidsavtaler med parter som UNEP Finance Initiative, Klimapartnere Vestland, og UN Global Compact. Banken stiller krav til sine leverandører om at de skal gi sin tilslutning til de ti prinsippene om ansvarlig næringsvirksomhet i UN Global Compact.

I regnskapsåret 2022 er det startet et arbeid knyttet til etablering av oppgraderingslån for bedriftsmarked og privatmarked, som skal motivere til energieffektivisering av bygg.

2.3 Robustheten av Fana Sparebanks strategi, med tanke på ulike klimarelaterte scenarier, inkludert et 2°C eller lavere scenario

Fana Sparebank arbeider med å utvikle klimastrategiene for ulike deler av selskapet, slik at hele organisasjonen drar i felles retning.

Enhetslederne for privatmarked og bedriftsmarked er involvert i å sette mål for utlånsporteføljene frem mot 2025 og 2030. Målsettingene blir skissert i bankens klimarapport, klimarapporten ligger tilgjengelig på bankens hjemmeside. Disse faktorene er med på å påvirke forretningsstrategien, samt øke den interne kompetansen, slik at klimarelaterte risikoer og muligheter håndteres på best mulig måte.

Banken ønsker å utarbeide scenarioanalyser, slik at det kan utføres stresstester for dagens strategier. Målet er å kartlegge hvordan dagens inntekter og kostnader påvirkes av ulike klimascenarier, som igjen fører til at Fana Sparebank står bedre rustet til å håndtere morgendagens utfordringer.

3 Risikostyring

Beskriv hvordan virksomheten identifiserer, vurderer og håndterer klimarelatert risiko.

3.1 Fana Sparebanks prosesser for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko

Fana Sparebank har identifisert og vurdert hvilke konsekvenser manglende fokus på klima kan gi, og klimarisiko vurderes nå på lik linje med andre risikoforhold. Sentralt her er vurderingen av kunders holdning og økonomiske evne til å etterleve relevante mål for bærekraft. Analyser tilknyttet klimarisiko skal dekke operasjonell risiko og risiko for tap eller verdiforringelse av eiendeler, herunder fysisk risiko som, skred, flom, og havnivåstigning. I tillegg vurderes hendelser som kan påvirke ansattes og kunders liv og helse.

Banken har etablert retningslinjer som stadfester at potensielle kunder må forholde seg til gjeldende reguleringer, og har stilt krav til hvilke virksomhetstyper som kan finansieres. Ved styring av klimarisiko skal banken også ta hensyn til hvorvidt bærekraft er innlemmet i den underliggende virksomheten det investeres i. For nye kunder skal følgende områder også vurderes:

- Menneske- og arbeidsrettigheter
- Miljøregelverk
- Hvitvasking og korrupsjon
- Eierstruktur og foretaksstyring

For bedriftsmarked identifiserer banken klimarelatert risiko ved å innhente informasjon som en del fast av låneløypen til bedriftskundene. Ved å innhente denne informasjonen fra bedriftskundene, kan det identifiseres om bedriftskunden representerer høy-, medium-, eller lav ESG- og klimarisiko for banken. I tillegg er det i 2022 etablert grunnlag for å hente ut klimarisikodata for finansierte næringseiendommer. For disse engasjementene kan banken identifisere eiendommer som er eksponert for fremtidig havstigning eller risiko for flom, ras, skred eller kvikkleire.

For privatmarkedet identifiseres klimarelatert risiko ved vurdering av ulike kvalifikasjonskrav for produktet «Grønt boliglån», samt for hvilke deler av boliglånporteføljen som er kvalifisert som grønne i rammeverket for grønn finansiering. Her utføres det analyser på hvorvidt boligen benytter fossilfrie energigilder, har energimerking A eller B, gangovstand til barnehage/skole, dagligvarehandel, god tilgang til kollektivtrafikk og andre, adferdsmessige motivatorer. Banken har etablert egen kartlegging av akutt klimarisiko knyttet til effekter av fremtidig havnivåstigning eller risiko for flom, ras, skred eller kvikkleire.

3.2 Fana Sparebanks prosesser for å håndtere klimarelatert risiko

Banken har utarbeidet prosesser for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko, noe som medfører at kunder som ikke

tilfredsstillter ønskede kriterier kan ekskludere. Deriblant vil finansiering av drift som eksempelvis omhandler produksjon av energi basert på ikke-fornybare energikilder, ikke tillates.

3.3 Prosesser for hvordan Fana Sparebank identifiserer, vurderer og håndterer klimarelatert risiko, og hvordan det er integrert i Fana Sparebanks helhetlige risikostyring

Fana Sparebank har inkorporert klimarisiko i den helhetlige styringen ved å forankre temaet inn i styringsdokumenter og strategier. Det er fokus på å gjøre konkrete tiltak på alle nivåer, der alle medarbeidere aktivt er med på drøfting av ulike strategier. Alle ledere har ansvar for å styre risiko og sikre god internkontroll innenfor sitt område, der også klima er inkludert. Klimarisiko er inkludert som en fast og strukturert del av kreditprosessene for næringsvirksomhet. I tillegg vurderes klimarisiko innenfor områdene kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko.

4 Mål og metode

Beskriv beregninger og mål som brukes for å vurdere og håndtere relevant risiko og muligheter.

4.1 Metodene Fana Sparebanks bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av strategi og prosesser for risikostyring

For å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter og dermed sikre at driften er innenfor de målene som er satt, har Fana Sparebank etablert et rammeverk for grønn finansiering. Rammeverket er utarbeidet med utgangspunkt i internasjonale standarder og skal sikre finansiering av kvalifiserte, grønne prosjekter. Disse kvalifiseringskravene er strengere enn markedsstandard, og skal medvirke til reduksjon av karbonfotavtrykket.

Offentliggjøringsforordningen (Sustainable Finance Disclosure Regulation, SFDR) pålegger offentliggjøring av bærekraftsinformasjon for finansmarkedsaktører og -rådgivere på foretaks- og produktnivå. Fana Sparebank har startet kartlegging og vurdering av hvordan banken skal sikre at investeringer og aktiviteter er i tråd med EUs klimamålsettinger for 2030, og hvordan banken skal kunne rapportere på dette. Medfølgende krav for rapportering og målinger gjør det enklere for banken å definere hvilke operasjonelle aktiviteter som er bærekraftige eller ikke, og er med på å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter. Bankens offentliggjør oversikt over grønn andel av ulike sider av balansen, samt andel av utlån som ansees å være tilpasset EUs taksonomi. I 2023 vil dette arbeidet konkretiseres ytterligere.

4.2 Fana Sparebanks utslipp fra Scope 1, Scope 2 og Scope 3, og relaterte risikoer

Fana Sparebank rapporterer klimagassutslipp fra egen drift, noe som innebærer å utarbeide en oversikt over utslipp fra

Scope 1, Scope 2 og Scope 3. Klimaregnskapet for bankens drift for 2022 viser en økning på omtrent 70 tonn CO₂-ekvivalenter sammenlignet med 2021. Klimaregnskapet baserer seg på Stiftelsen Miljøfyrtårns metode for beregning av klimaregnskap. Rapporten til Miljøfyrtårn viser nedgang isolert sett, men banken har kartlagt nye og andre utslippsfaktorer som ikke inngår i denne registreringen. Det er utslipp knyttet til IT-utstyr og ansattes pendling til og fra jobb.

Beskrivelse	2018	2019	2020	2021	2022
Scope 1: Direkte utslipp: kjøretøy	71,46	30,38	8,65	3,12	0
Scope 2: Elektrisitetsforbruk og elbiler	42,91	41,64	36,1	31,08	31,56
Scope 3: Indirekte utslipp, restavfall og flyreiser	44,55	27,04	12,3	21,28	93,17
Beregnet karbonfotavtrykk	158,92	99,06	57,05	55,48	124,73

Fig x. Klimaregnskap for Fana Sparebanks drift oppgitt i tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Banken kompenserer Scope 2 ved kjøp av opprinnelsesgarantier for elektrisitet.

Regnskapet er et hjelpemiddel for å vurdere bankens tiltak som oppvarming og innendørs klimakontroll, innkjøp, materialforbruk, avfallshåndtering og reiseaktivitet. Klimaregnskapet til banken blir aktivt brukt i arbeidet med å sette inn relevante tiltak for å redusere bankens karbonfotavtrykk. Utarbeidelsen krever identifisering og registrering av bankens kjente utslipp, men det er fremdeles områder der banken ikke har fullstendig kjennskap til utslippsomfanget.

I 2022 har banken etablert et basisår for finansierte utslipp, hvor det er blitt estimert utslipp knyttet til utlånsporteføljene på privatmarked og bedriftsmarked. Finansiert utslipp for boliglånporteføljen er estimert til 11.000 tCO₂-e, og for bedriftsmarked er finansiert utslipp estimert til 6.100 tCO₂-e. Bygg og anlegg representerer det kundesegmentet som har høyest utslippsintensitet.

Næringstype	Scope 1, Scope 2	Scope 3	tCO ₂ e/MNOK
Omsetning fast eiendom	565	-	0,2
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	5	-	0,31
Tjenesteytende næring	115	-	1,72
Bygg og anlegg – Utvikling byggeprosjekt	5.421	-	5,15
Totalt	6.106		

Fig x. Oversikt over estimert finansiert utslipp for bedriftsmarked

Utslippsfaktorene baserer seg på bransjesnitt hentet fra SSB, og lånevolum. Dette tilsvarer score 5 i PCAFs datakvalitet, på en skala på en skala fra 1 til 5, der 1 er best. Metoden skiller mellom direkte utslipp (scope 1 og 2) og utslipp oppstrøms i verdikjeden som for eksempel skjer gjennom produksjon av råvarer (scope 3).

Ved å bruke SSBs utslippsfaktorer, begrenser man estimatet av finansiert utslipp til å inkludere scope 1 og scope 2. Banken jobber med å forbedre datakvaliteten, og ønsker å synliggjøre indirekte utslipp i bransjeoversikten. Utarbeidelsen krever identifisering og registrering av bankens kjente utslipp, men det dekker også områder der banken ikke har fullstendig kjennskap til utslippsomfanget. Fana Sparebank arbeider med å finne metoder som øker datakvaliteten. Et mål for mer presis datakvalitet vil være innhenting av klimaregnskap fra hver enkelt kunde.

4.3 Målingene Fana Sparebank bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og måloppnåelsen

Fana Sparebank har et overordnet mål om å redusere sitt bidrag til utslipp av klimagasser, og har forpliktet seg til å bidra til Parisavtalen om å nå 1,5 graders-målet. Dette innebærer en reduksjon av karbonfotavtrykket med 30 prosent innen 2025, og 50 prosent innen 2030. Det langsiktige målet er å bli en netto nullutslippsvirksomhet innen 2050. Banken har et mål om å øke detaljgraden i klimaregnskapet for å sette inn relevante tiltak på vesentlige utslippsposter, som retter seg mot bankens drift, eksempelvis kjøp av IT-utstyr, og tiltak som bidrar til å redusere bankens finansierte utslipp, gjennom å motivere og stille krav til kunder. Måloppnåelse på kort, mellomlang og lang sikt vil bli svært krevende, og det foreligger ved utgangen av 2022 ingen plan som sikrer måloppnåelse.

I dag kompenserer banken for utslippene i scope 2, ved å kjøpe opprinnelsesgarantier for elektrisitetsforbruket, samt å gjøre avbøtende tiltak gjennom frivillige kjøp av FN-godkjente klimasertifikater (Certified Emission Reductions – CER) for de resterende driftsrelaterte utslippene. Bankens investerings- og utlånsportefølje er ikke inkludert i disse beregningen og kompensasjonstiltakene. I tillegg har banken utarbeidet målinger for både bærekraftig finansiering og operasjonelle utslipp – se a) og b) for detaljer.

Vedlegg:

Rapportering Samfunnsansvar og ESG

Vedlegget er et supplement til årsberetningen 2022 og gir en kortfattet oversikt over de langsiktige målene definert i strategi for samfunnsansvar og ESG, og status for 2022.

I løpet av 2022 ble strategi for Samfunnsansvar og ESG revidert, og spisset til å omhandle de fem hovedområdene som banken har mulighet til å påvirke, både ved å redusere den negative påvirkningen, samt øke den positive påvirkningen banken har på mennesker, miljø og samfunn.

Åpenhet og transparens er viktig for Fana Sparebank, og rapportering på arbeidet med bærekraft er en viktig faktor for å vise utvikling og måloppnåelse. Banken tilstreber å kontinuerlig forbedre rapportering og etterlevelse av bærekraftsambisjonene, men erkjenner at det fremdeles er mye arbeid som gjenstår.

SDG 5: Likestilling mellom kjønnene

Et bærekraftig samfunn kjennetegnes ved at alle mennesker skal ha like muligheter gjennom inkludering og mangfold. Bankens mål er å fremme mangfold, inkludering og likestilling, samt være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass uten noen form for diskriminering.

Fana Sparebank anerkjenner likestilling og mangfold som en forutsetning for å drive en bærekraftig virksomhet. Det skal gjennomføres i organisasjonen så vel som overfor bankens kunder, leverandører og andre forbindelser.

Hovedmål

- Kjønnsbalanse og mangfold på alle nivåer i banken
- Lik lønn for likt arbeid
- Gjennom rådgivning og tjenester skal banken styrke økonomisk likestilling

Status 2022

- Se årsberetning kapittel «Mangfold og likestilling» for redegjørelse for likestillingssituasjon per 31.12.2022. Redegjørelsen vil vise til status og bankens arbeid med kjønnsbalanse og mangfold.

- I 2022 har det pågått et omfattende prosjekt for å etablere et nytt lønssystem som banken planlegger å iverksette for regnskapsåret 2023. Det nye lønssystemet har som målsetting å sikre et forutsigbart system for lønnsutvikling over tid. Les mer om dette i årsberetningen under kapittelet «Mangfold og likestilling».

SDG 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Et bærekraftig samfunn fremhever inkluderende og bærekraftig vekst, med sysselsetting og anstendig arbeid for alle. Fana Sparebank skal gjennom egen virksomhet bidra til at prosjekt og investeringer får finansiering, og gjennom dette bidra til ansvarlig økonomisk vekst i Bergen og omegn.

Bankens hovedfokus er å hjelpe kundene i omstillingen til et bærekraftig samfunn, gjennom å være en kompetent diskusjonspartner som forstår mulighetsrommene og vise kundene veien til å ta gode valg for egen økonomi. Samtidig vil banken fremme trygt og sikkert arbeidsmiljø, rettferdig arbeidsvilkår, og jobbe for å tilgjengeliggjøre bank og finanstjenester til alle.

Hovedmål

- Fana Sparebank skal være en inkluderende arbeidsplass og opprettholde et godt arbeidsmiljø
- Stille krav til bærekraftig utvikling hos våre kunder, avtale- og samarbeidspartnere

Status 2022

- Gjennom hele 2022 hadde banken en person fra NAV på arbeidstrening. Vedkommende ble engasjert i banken i starten på tredje kvartal 2021, og var til sammen halvannet år i banken.

- Banken gjennomførte den årlige kulturrevisjonen for 2022, og undersøkelsen oppnådde en trust index på 85 prosent. Undersøkelsen danner grunnlag for arbeid avdelingsnivå for å forbedre resultatene.
- Fana Sparebank har i 2022 jobbet med å kartlegge bankens innkjøpsorganisering og praksis, samt revisjon av innkjøpsrutinen. Arbeidet med aktsomhetsvurderinger blir gjennomført i 2023.
- Banken har oppdatert innkjøpsrutinen. Denne skal inkorporeres i 2023. Rutinen legger føringer for hva som er viktig å vurdere i innkjøpsprosessen, herunder hensyn til ESG.
- Bankbiltjenesten startet opp igjen etter koronapandemien. I gjennomsnitt er bankbilen på 20 oppdrag i løpet av en måned. Totalt var bankbilen ute på 120 oppdrag i 2022.
- Banken bidrar til at ukrainske flyktninger får etablert bankforbindelse i Norge. I den anledning er det ansatt en ukrainer som bistår disse.
- Universell utforming er et kontinuerlig prosjekt. I 2022 har hjemmesidene, nett- og mobilbank er forbedret i farger, kontraster og oppsett. I tillegg er det blant annet blitt gjort endringer for å muliggjøre navigasjon med tastatur.

SDG 11: Bærekraftig byer og økonomisk vekst

Samfunnet trenger sterke og inkluderende aktører for å utvikle seg. Fana Sparebank ble etablert med en klart definert samfunnsrolle som aktiv bidragsyter til lokalsamfunnet. Ved å ha en tett relasjon til næringslivet, gaveutdeling og sponsorarbeid ønsker vi å bidra positivt til vårt næringsområde.

Fana Sparebank skal tilby produkter og tjenester til person- og bedriftskunder som støtter opp under bankens mål om å bygge bærekraftige byer og lokalsamfunn. Som långiver har Fana Sparebank en reell påvirkningskraft. Ved å stille krav til ansvarlighet kan man både påvirke til en positiv samfunnsutvikling og redusere kundenes og bankens egen bærekraftsrisiko. Fana Sparebanks langsiktige lønnsomhet er avhengig av at kundene tar valg for å redusere risiko og gripe muligheter som ligger i bærekraftig omstilling. Det handler i økende grad om konkurransekraft – kundenes og bankens.

Hovedmål

- ESG- og klimarisiko skal vurderes i alle låne- og kredittsaker
- Tilgjengeliggjøre bank og finanstjenester for alle

Status 2022

- For nye næringskunder med kreditt engasjement, kunder som refinansieres, og eksisterende kunder med kredittengasjement over 10 millioner kroner skal gjennomføre ESG- og klimarisikomodulen, og resultatet skal kommenteres i kredittsaken.
- Fra 31.12.2022 har banken kartlagt klimarisikodata og finansiert utslipp på boliglånsporføljen, med hjelp av data fra Eiendomsverdi. I løpet av 2023 skal banken få tilsvarende data for næringsporteføljen.

SDG 13: Stoppe klimaendringene

Klimaendringene er et globalt spørsmål. Det er viktig å begrense økningen av gjennomsnittstemperaturen til 1,5 grader Celsius, for å redusere de fremtidige konsekvensene. Denne omstillingen vil kreve at man investerer i å verne, tilpasse og begrense skadeomfanget.

Fana Sparebank skal styrke bankens og kundenes evne til å tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer i et netto-nullutslippsscenario i 2050. Gjennom bankvirksomheten skal det bli tilrettelagt for kunders og egen omstilling og klimatilpasning.

Dette vil kreve tett dialog og oppfølging av bankens kunder, vurdering og håndtering av virksomhetens bærekraftsrisiko, samt tilby kunder produkter som motiverer til handling.

Hovedmål

- Netto nullutslipp innen 2050 for bankens samlede virksomhet, inkludert utlån og investeringer
- Styrke bankens evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvenser av klimaendringene
- Styrke kunders evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringene

Status 2022

- Banken har etablert et basisår for utslipp. Basisåret vil være utgangspunktet som utviklingen måles mot. Dette er beskrevet i bankens klimarapport.
- I 2022 har banken økt detaljgraden i klimaregnskapet relatert til bankens drift. Kategorier som pendling til og fra jobb og innkjøp av IT-utstyr er nye poster som utgjør en vesentlig del av bankens restutslipp. Over 50 prosent av bankens egne driftsutslipp er knyttet til innkjøp og bruk av IT-utstyr.

- Utslipp relatert til bankens utlånsporteføljer er estimert til å utgjøre omtrent 99 prosent av bankens samlede utslipp. Denne analysen vil bidra til at banken kan sette konkrete tiltak for å motivere kunder til blant annet energieffektiviserende tiltak. Banken har startet arbeidet på et oppgraderingslån for bedriftsmarked og privatmarked som forventes å bli lansert i 2023.
- Fana Sparebank utstedte Norges første Grønne ansvarlige lån. Lånet var forankret i bankens rammeverk for grønn finansiering. Lånet er på 200 millioner kroner.
- Se eget vedlegg om bankens egen TCFD-rapportering for klimarisiko.

SDG 17: Samarbeide for å nå målene

Samarbeid på tvers av næringer og landegrenser ligger som forutsetning for å nå de globale bærekraftsmålene. Fana Sparebank skal gjennom å være aktiv i etablerte nettverk, være åpne om vårt arbeid, og dele kunnskap og erfaringer for å bidra til måloppnåelse.

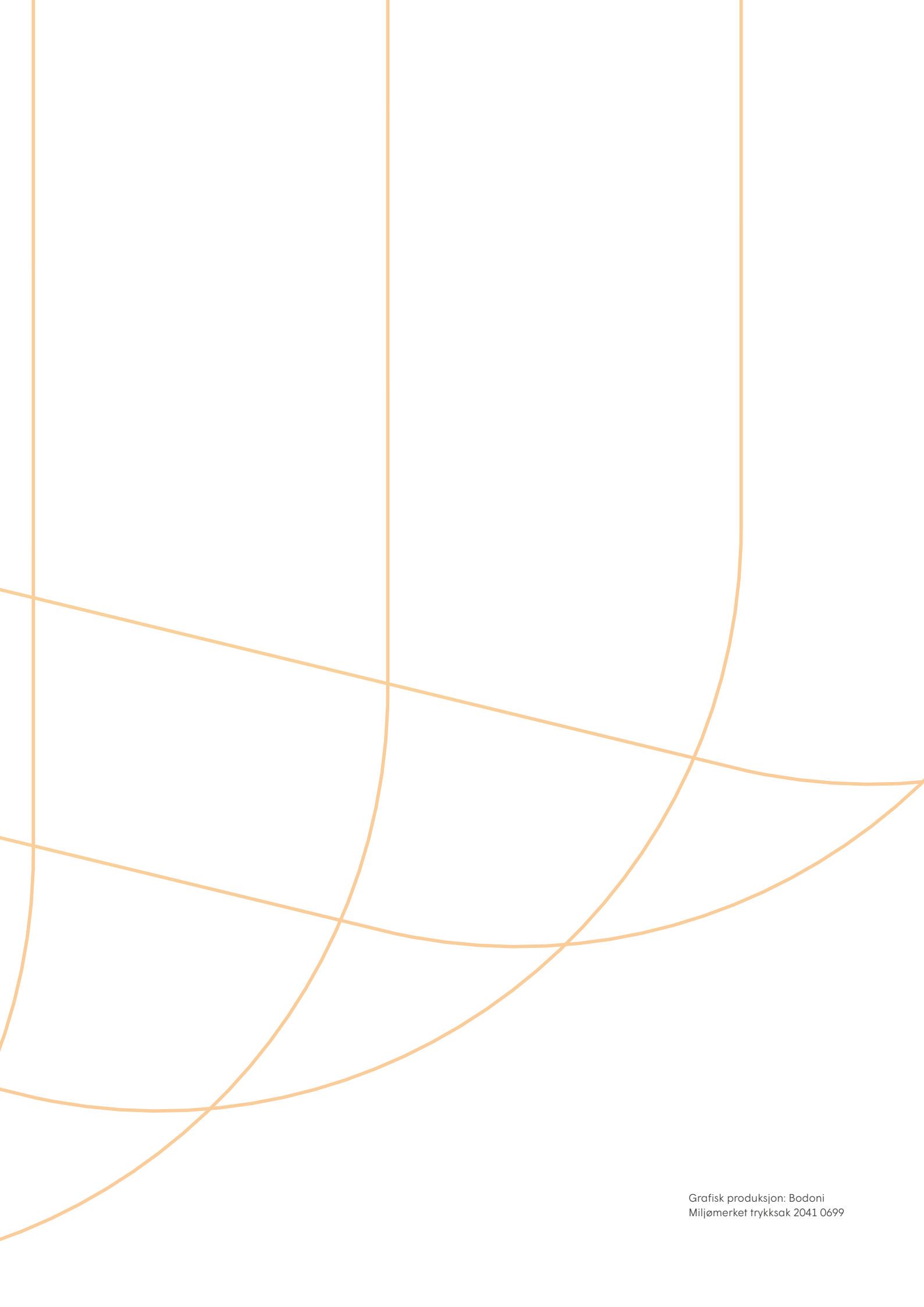
Med dette skal banken belyse sammenhengen mellom, og bidra til å styrke arbeidet med FNs bærekraftsmål på tvers av de sosiale, økonomiske og miljømessige forholdene.

Hovedmål

- Aktivt delta i relevante lokale, nasjonale og internasjonale initiativer for å oppnå FNs bærekraftsmål
- Fremme bankens ivaretagelse av sosialt ansvar og menneskerettigheter

Status 2022

- Banken arrangerte Bærekraft i Bergen i samarbeid med Bergen Næringsråd, samt delte ut Folkets pris og Bærekraftsprisen.
- I 2022 bidrog medarbeidere fra banken til tre oppgaver på masternivå med fokus på bærekraftig finans, samt en bachelor-oppgave om bankens bærekraftsarbeid.
- Banken signerte i 2022 Future Proof-plakaten. Det er en samarbeidsplattform initiert av Raftostiftelsen for næringslivet i Bergen, for å arbeide med å redusere risiko for brudd på menneske- og arbeidsrettigheter. Banken deltar aktivt i dette nettverket.
- Banken har i løpet av 2022 vært bidragsyter en rekke arrangementer avholdt av eksterne aktører hvor det er blitt holdt innlegg om bankens bærekraftsarbeid.

Østre Nesttunvei 1
121 Nesttun
91 50 34 11

fanasparebank.no
post@fanasparebank.no

Org.nr.: 937 896 859